

Qoşa Məzhər

Ruhi İnstitutu

Kitab 4

Qoşa Məzhər

Ruhi İnstitutu

Silsilədəki Kitablar:

Aşağıdakılar Ruhi İnstitutunun tərtib etdiyi silsilələrdə hal-hazırda mövcud olan başlıqlardır. Gənclərin və yetkinlərin icmalarına xidmət etmək qabiliyyətlərini artırmaq uğrunda sistemik səylərdə bu kitablardan əsas kurslar ardıcılığı kimi istifadə olunması nəzərdə tutulur. Ruhi İnstitutu, həmçinin Kitab 3-dən Bəhai uşaq dərsi müəllimlərini və Kitab 5-dən yeniyetmə qrupu animatorlarını hazırlamaq üçün şaxələnən kurslar dəstini inkişaf etdirir. Onlara da aşağıdakı siyahıda yer verilib. Bunu qeyd etmək vacibdir ki, meydana gələn təcrübə artdıqca bu siyahıda dəyişikliklər baş verə bilər. Proqramın təkmilləşmə mərhələsində olan bir sıra ünsürləri geniş miqyasda istifadə üçün yararlı hala gələndə, onların adları siyahıya əlavə başlıqlar kimi artırılacaq.

Kitab 1	<i>Ruhun Həyatı Üzərində Düşüncələr</i>
Kitab 2	<i>Xidmətə Qalxmaq</i>
Kitab 3	<i>Uşaq Dərslərinin Tədrisi, I Sinif</i>
<i>Uşaq Dərslərinin Tədrisi, II Sinif (budaq kursu)</i>
<i>Uşaq Dərslərinin Tədrisi, III Sinif (budaq kursu)</i>
<i>Uşaq Dərslərinin Tədrisi, IV Sinif (budaq kursu)</i>
Kitab 4	<i>Qoşa Məzhər</i>
Kitab 5	<i>Yeniyetmələrin Güclərinin Azad Edilməsi</i>
<i>İlkin İmpuls: Kitab 5-in birinci budaq kursu</i>
<i>Genişlənən çevrə: Kitab 5-in ikinci budaq kursu</i>
Kitab 6	<i>Əmrin Təbliği</i>
Kitab 7	<i>Xidmət Yolunda Birgə Addımlamaq</i>
Kitab 8	<i>Həzrət Bəhaullahın Əhdi</i>
Kitab 9	<i>Tarixi Perspektivin Əldə Edilməsi</i>
Kitab 10	<i>Canlı İcmaların Qurulması</i>
Kitab 11	<i>Maddi Vəsaitlər</i>
Kitab 12	<i>Ailə və İcma</i>
Kitab 13	<i>Sosial Fəaliyyətlə Məşğul Olmaq</i>
Kitab 14	<i>İctimai Diskursda İştirak Etmək</i>

Müəllif hüquqları © 2020, 2024 Ruhi Fondu, Kolumbiya
Bütün hüquqlar qorunur. Versiya 2.1.1.PE.PV 2024-cı ilin fevral ayında nəşr edilmişdir.
Printed in Azerbaijan

Originally published in Spanish as *Las Manifestaciones Gemelas*
Copyright © 1987, 1997, 2021 by the Ruhi Foundation, Colombia
ISBN 978-958-53332-2-2

Permission for a limited printing of this book in Azerbaijani has been granted by the Ruhi Institute.

Ruhi İnstitutu
Kolumbiya, Kali şəhəri
Elektron ünvan: instituto@ruhi.org
Veb-səhifə: www.ruhi.org

İçindəkilər

Aparıcı üçün Bir Neçə Fikir	v
Bu Günüň Əzəməti	1
Həzrət Babın Həyatı	15
Həzrət Bəhaullahın Həyatı	67

Aparıcı üçün Bir Neçə Fikir

İştirakçılar Ruhi İnstitutunun təklif etdiyi dördüncü kursa çatdıqda, onun əsas ardıcılığının açdığı xidmət yolunda qətiyyətlə irəliləmiş olacaqlar. Onlar Kitab 1-ə başlayan zaman hansı məşədən olurlarsa olsunlar, indi Həzrət Bəhaullahın Yazılarında təsvir olunan fərdi və kollektiv transformasiya baxışına sadıq olacaqlar. Bu məqsədlə onlar hər gün Onun kəlamlarını oxumaq vərdişini formalaşdırmağa başlayacaqlar və istər dua görüşlərində, istərsə də sakit təfəkkür anlarında Onun nazil etdiyi dua və nəsihətlərdən ruhani ruzi götürəcəklər. Onlar öz dostları və tanışları ilə Onun bəyan etdiyi ruhani prinsiplər əsasında söhbət aparmağı öyrənəcək və dünyanı yenidən qurmaq üçün Onun gətirdiyi göstərişləri müzakirə etmək məqsədilə öz kəndlərindəki və ya qonşuluqlarındakı evlərə baş çəkəcəklər. Bəziləri uşaqların ruhani təlim-təربiyəsi üçün dərslər təşkil edəcəklər. Beləliklə, xidmət yolunun bu məqamında onlar təlimləri onlara bu qədər dərindən təsir edən Birinin həyatı ilə daha dolğun şəkildə tanış olmağa və Onun Vəhyinin doğrulmasını və təcridən açılmasını ehtiva edən tarixi şərait haqqında daha dərin qiymətləndirmə əldə etməyə hazır və istəkli olacaqlar. Kitab 4-ü təşkil edən üç fəsil iştirakçılara bu imkanı təqdim etmək məqsədi daşıyır.

Allah Məzhərinin həyatı digər insan övladlarının həyatından köklü surətdə fərqlənir və əlbəttə, Onu əhatə edən hadisələrin sadəcə olaraq öyrənilməsi ilə Onun böyüklüyü anlaşıla bilməz. Yer üzərində yaşadığı illərdə Onun fəvqəltəbii gücü bütün planetə nüfuz edərək bütün yaradılmışların mahiyyətində əsaslı dəyişikliklərə səbəb olur və bəşəriyyəti inkişafın yeni mərhələsinə doğru hərəkətə gətirir. Onun həyatının zahiri gözlər üçün yalnız bəlalarla dolu görünməsinə baxmayaraq, ruhani gözlər üçün hər bir hadisədə Onun əzəmət və cəlalının nişanələri görünür. İştirakçıları müvafiq olaraq ikinci və üçüncü fəsillərdə müzakirə olunan Həzrət Bab və Həzrət Bəhaullahın həyat tarixçələrinin öyrənilməsinə hazırlamaq üçün birinci fəsil onlardan içində yaşadığımız Günü əhəmiyyəti haqqında düşünməyi xahiş edir, o gün ki, Allahın iki Məzhərinin zühurunun şahidi olub.

Bu fəsil nisbətən qısadır. O, bir neçə sadə çalışma ilə yanaşı, bu Günü əzəmətindən bəhs edən Bəhai yazılarındakı bir neçə parçadan ibarətdir. Birlikdə bütün bunlar iştirakçılara, təkcə bəşəriyyətin birləşməsinin nəhayət mümkün olduğu tarixin bu anının təbiəti haqqında deyil, həm də bu biliklərin hər birimizin üzərinə qoyduğu məsuliyyətlər üzərində düşünməyə imkan verəcək. Kitab 4 üçün aparıcı kimi xidmət edənlər bilməlidirlər ki, bu fəsil iştirakçıların həm əvvəlki kursları öyrənmələrindən, həm də öz icmalarının həyatında iştiraklarından əldə etdikləri Ömr üçün əsas olan müəyyən anlayışlar haqqında baza məlumatla malik olduqlarını güman edir. Keçmişin bütün dini kitablarının yer üzündə sülh və ədalətin bərqərar olacağı Allahın vəd edilmiş Günü istinad etdiyi, Həzrət Bəhaullahın ümumbəşəri sülh bayrağını uraltdığı və bəşəriyyəti onun təməl birliyini etiraf etməyə çağırdığı, Onun Öz ardıcıllarının icmasının nəzərlərini yeni dünya nizamının hədəfinə yönəltdiyi – bunlar “Bu Günü Əzəməti” fəsilində müzakirənin əsasını təşkil edən anlayışlar arasındadır.

Sonrakı iki fəsil 1844-cü ildə Həzrət Babın Öz Missiyasını elan etdiyi o taleyüklü axşamdan təxminən əlli il sonra Həzrət Bəhaullahın ruhunun bu yer üzündəki mövcudluq müstəvisindən qalxdığı səhərin erkən saatlarına qədər olan və Əmri meydana gətirən

hadisələri xronika şəklində təqdim edir. Bu xronoloji rəvayət, xüsusən də Həzrət Bəhaullahın həyatına dair üçüncü fəsildə, Zühr edən şəxsiyyət ilə bağlı müəyyən ruhani mövzuları işıqlandıran Yazılardan parçalarla tamamlanır. Bu parçaların bir neçəsinin ardınca çalışmalar gəlir; digərləri sadəcə təkrar oxumağa və şəxsi düşünmə-təhlilə çağırış edirlər. Aparıcı, fəsilləri öyrənərkən iştirakçıların Həzrət Bab və Həzrət Bəhaullahın həyatı haqqında hərtərəfli və sistemli bilik əldə etmələrini təmin etmək istəsə də, əhəmiyyətli olan odur ki, təsvir olunan epizodlardan dərin ruhani həqiqətlər əldə edilsin.

Qrupla ikinci və üçüncü fəsilləri keçməyə hazırlaşarkən, aparıcı danışılan ruhani mövzular üzərində diqqətlə düşünməlidir. Bunlardan, məsələn, hər bir ilahi Nurun bəşər aləmində Öz iradəsi ilə deyil, Allahın İradəsi ilə təzahür etməsi və Ona fitri bilik bəxş edilməsi; Onun Məqamını ilk tanıyanların böyük qəhrəmanlıq əməllərinə dəvət olunmaları, Onun Əmrinin transformasiyaedici gücünə şəhadət verən işlər görməyə çağırıldıkları; bəşəriyyəti həqiqətə yönəltmək və Allahın İradəsini və məqsədini yaradılanlara bəyan etmək üçün O, əzablı bir həyat sürməyi qəbul edir; və yer üzündəki heç bir qüvvə, nə qədər güclü olsa da, Onun təsirini azaltmağa müvəffəq ola bilməz və ya Ona həvalə edilmiş Missiyaya nail olmaqda Ona mane ola bilməz. Bununla əlaqədar olaraq, üçüncü fəsildə nəzərdən keçirilən mühüm konsepsiyalardan biri böhran və qələbədir. Bu konsepsiyanın – Allah Əmrindəki hər bir böhran onun daxili gücünün yeni ölçüsünü azad etməyə xidmət edir – başa düşülməsi xidmət yolunda addımlayanların hamısı üçün vacibdir. Bu, təkcə Əmrin tarixini qiymətləndirmək üçün deyil, həm də onlar öz qonşuluqlarında və kəndlərində onun davamlı şəkildə açılmasına töhfə verə bilərlər və bu proses daim bir sıra böhranlardan və qələbələrdən keçir.

Bu kimi mövzular üzərində düşünmək iştirakçılara kömək edəcək ki, onlar Həzrət Bab və Həzrət Bəhaullahın həyatı ilə bağlı hadisələrdə Onların bəşəriyyətə olan məhəbbətinin şövqünü və ardıcıl Missiyalarının yüksək səciyyəsinə ayırd edə bilsinlər. Bu, onların qəlblərini Allahın Məzhərinə yaxınlaşdırmağa və Onun Əmrinə xidmət yolunda addımların möhkəmləndirilməsinə səbəb olacaqdır. Bu, həm də onların Həzrət Bəhaullahın şəxsiyyəti və Onun Vəhyi haqqında başqaları ilə söhbət etmək qabiliyyətini, Kitab 2-də Onun həyat hekayəsini öyrənəndən bəri inkişaf etdirdikləri qabiliyyəti artıracaq. Çünki Onun həyatı və Müjdəçisinin həyatı haqqında tarixi dinləyicinin ürəyinə təsir edəcək şəkildə nəql etmək bacarığı, hər şeydən əvvəl, danışılan hadisələrin ruhani əhəmiyyətinin dərk edilməsinə əsaslanır. Əlbəttə ki, çoxlu təcrübə də lazımdır və aparıcı iştirakçılara Qoşa Məzhərlərin həyatından epizodları bir-biri ilə əlaqələndirmək üçün geniş imkanların verilməsini təmin etməlidir. Bəzi iştirakçılar, hətta evlərə silsilə ziyarətlər çərçivəsində dostları və qonşuları ilə söhbətlərdə öyrəndiklərini təqdim etməyi mümkün sayı bilərlər. Bu və digər hallarda onlara kömək etmək üçün tarixlə bağlı iki fəslin hər birinə qısa başlıqları olan rəsm kitabçaları əlavə edilmişdir. Bu rəsm kitabçaları, lazım olduqda kopyalana bilər və ya Ruhi İnstitutunun publik saytından endirilə bilər.

Burada qeyd etmək vacibdir ki, fəsillərdə Qoşa Məzhərlərin həyatı ilə bağlı hadisələr baş verdikləri Qriqorian tarixlər əsasında ifadə olunur. Bu gün ən əlamətdar hadisələrin ildönümləri Bəhai təqviminin müddəalarına uyğun olaraq Bəhai tarixlərində qeyd olunur və onların Qriqorian ekvivalentləri ildən-ilə dəyişə bilər. Aparıcının qrup üzvləri ilə bu məsələ ilə bağlı müzakirəyə girməsinə ehtiyac yoxdur; öz icmalarında Müqəddəs Günlərin qeyd edilməsində iştirak etdikcə, bu, tədricən onlara aydın olacaq. Həqiqətən də, bu və digər kollektiv fəaliyyətlər zamanı Məzhərlərin həyatından və Əmrin ilk günlərindən epizodlar tez-tez danışılır və bu, iştirakçılara bu gün öz kəndlərində və ya qonşuluqlarında irəli apardıqları proseslərə ilkin təkan verən tarixi şərait haqqında əlavə bəsitlər qazandıracaqdır.

Bu Günüñ Əzəməti

Məqsəd

Bu Günüñ əhəmiyyəti və onun bəşəriyyət
üçün daşıdığı vədlər barəsində bəsirət əldə etmək

BÖLMƏ 1

Biz bəşər tarixinin xüsusi bir dövründə - bütün yaradılmışları yeniləməyə gəlmiş Allahın iki Məzhəri olan Həzrət Bəhaullah və Onun Müjdəçisi Həzrət Bab tərəfindən açılmış bir dövrdə yaşadığımız üçün xoşbəxtik. Onların azad etdikləri qüvvələrin cəmiyyəti necə dəyişdirdiyinə, köhnə dünyanın necə keçib getdiyinə, yerində yenisinin qurulduğuna öz gözlərimizlə şahidlik edə bilərik. Düzdür, təbii ki, köhnə nizamın ölməsi saysız-hesabsız izzətlərlə müşayiət olunur. Biz belə miqyasda dağıntı və izzətdən təsirlənməyə və dərindən kədərlənməyə bilmərik. Bununla belə, biz çaşqın deyilik, çünki biz başa düşürük ki, dünya Həzrət Bəhaullahın nəzərdə tutduğu əzəmətli sivilizasiyaya doğru durmadan irəliləyir.

Bu, Allahın Günüdür. Allahın Günündə yaşamaq ölçüyəgəlməz bir lütfdür; o, həm də ağır məsuliyyətləri nəzərdə tutur. Bu lütfün böyüklüyünü qiymətləndirmək və vəzifələrimizi səmərəli şəkildə yerinə yetirmək üçün biz bu Günü əhəmiyyəti və əzəməti üzərində tez-tez düşünməli və Allahın bəşəriyyətlə bağlı niyyətindən getdikcə daha çox xəbərdar olmalıyıq. Nisbətən qısa olan bu fəslin məqsədi sizi yaşadığımız dövrün əhəmiyyətinə istinad edən Bəhai yazılarından bir neçə parça ilə tanış etməkdir. Bu parçaları oxuyub-öyrənməkdən və onların mənası üzərində düşünmədən əvvəl, Allahın bu gün bəşəriyyət üçün nəzərdə tutduğu bəzi nailiyyətləri qrupunuzun digər üzvləri ilə birlikdə müəyyənləşdirməyi faydalı hesab edə bilərsiniz. Bütün dünya xalqlarının vahid ümumbəşəri ailədə birləşməsi, biz bilirik ki, bu dövrdə nail olunacaq məqsədlərdəndir. Başqa hansılarını deyə bilərik?

BÖLMƏ 2

Həzrət Bəhaullah buyurur:

“Həqiqətən, Mən deyirəm, bu elə bir Gündür ki, bəşər Vəd Olunmuşun Camalını görə və Səsini eşidə bilər. Allahın çağırış sədası ucalmış və Onun üzünün nuru insanlar üzərinə yayılmışdır. İndi hər kəs əvvəllər eşitdiyi hər boş sözü qəlbinin lövhəsindən silməli və açıq və qərəzsiz qəlblə Onun Vəhyinin əlamətlərinə, Onun Missiyasının dəlillərinə və Onun Calalının nişanələrinə nəzər salmalıdır”.¹

1. Aşağıdakı cümlələri tamamlayın:

a. Bu Gün biz Vəd Olunmuşun _____ görə və _____ eşidə bilərik.

b. _____ ucalmışdır və Onun _____
_____ bizim üzərimizə yayılmışdır.

c. Bizim vəzifəmizdir ki, _____ hər bir _____
_____ izini silək, _____ və _____ qəlb ilə Onun Vəhyinin
_____, Onun Missiyasının _____, Onun Calalının
_____ nəzər salaq.

2. Aşağıdakı sözlərdən hansıları insanların Həzrət Bəhaullahın Vəhyinin həqiqətini tanımalarına maneçilik törədən düşüncələrdir?

_____ “Valideynlərimin dini mənim üçün kifayət qədər yaxşıdır”

_____ “Bəşəriyyətin ruhani bahara ehtiyacı var”.

_____ “Din ona ehtiyacı olanlar üçün yaxşıdır”.

_____ “Din ancaq ixtilaf səbəbidir, ona görə də ondan qurtulmaq lazımdır”.

_____ “Mən belə başa düşürəm ki, bütün dinlər az və ya çox dərəcədə bir-biri ilə eynidir, buna görə də onlardan hansının arxasınca getdiyinin əhəmiyyəti yoxdur”.

_____ “Allah bəşəriyyəti tərk etmişdir”.

_____ “Hər şey, din də daxil olmaqla, yeniləşməlidir”.

_____ “Elm sübut edir ki, Allah yoxdur. Əgər biz aqlın qüvvəsindən istifadə etsək, problemlərimizin hamısı həll olar”.

_____ “Mən özümü heç bir dinə bağlamaq istəmirəm.

_____ “Ruhani həyat yaşaya bilmək üçün dinə ehtiyacım yoxdur”

_____ “Hər bir fərdə icazə verilməlidir ki, o, Allahı öz istədiyi kimi tanıсын. Daha Məzhər bizə nə üçün lazımdır?”

_____ “Bizim dinimizin öz Müqəddəs Yazıları var. Yeni bir Məzhərə ehtiyac yoxdur”

3. Aşağıdakılardan hansılar Həzrət Bəhaullahın Calalının əlamətlərinə aiddir?

_____ Onun nitqinin gücü

_____ Onun kəlamlarının nüfuzedici qüvvəsi

_____ Onun Yazıları ilə təmasa girən kəslərin qəlblərində baş verən transformasiya

_____ Onun təlimlərinin insanların düşüncə və hərəkətləri üzərində təsiri

_____ Onun təlimlərinin tarixin gedişinə təsiri

_____ Onun bəşəriyyətin gələcəyi ilə bağlı baxışının aliliyi

_____ Onun bəşəriyyətə xatir dözdüyü əzablar və bəlalar

- _____ Dünyəvi qüvvələrin təqibinin hədəfi olmağına baxmayaraq, Onun hökmranlığı
- _____ Onun təlimlərinin hər bir dindən və mənşədən olan insanları birləşdirmə qüdrəti
- _____ Onun ardıcılığının icmasının sabit inkişafı
- _____ Onun Əhdinin hər bir maneənin öhdəsindən gəlmək və Onun Əmrinin birliyini saxlamaq gücü
- _____ Onun İnzibati Nizamının əzəməti
- _____ Onun öngördüyünə doğru dünyanın irəliləyişi

BÖLMƏ 3

Həzrət Bəhaullah buyurur:

“Bu Gün, həqiqətən də əzəmətli bir Gündür! Onun bütün müqəddəs Kitablarda «Allahın Günü» kimi xatırlanması onun böyüklüyünə şəhadət verir. Hər bir Peyğəmbərin və hər bir İlahi Elçinin qəlbi bu bənzərsiz Gün üçün susamışdır. Yer üzünün bütün xalqları bu Günü yetişməyin həsrətində olmuşlar. Fəqət Zühur Günəşi İlahi İradə səmasında parlayan kimi, Allahın yönəltdiyi kəslərdən başqa hamının bihuş və qafil olduğu aşkara çıxdı”.²

1. Aşağıdakı cümlələri tamamlayın:

- a. Bu Gün _____! _____ onun _____ kimi xatırlanması onun _____ şəhadət verir.
- b. Hər bir _____, hər bir _____ bu Gün üçün.
- c. Yer üzünün _____ bu Günü _____.
- d. Fəqət Zühur Günəşi _____ kəslərdən başqa _____ və _____ olduğu aşkara çıxdı.

2. Yuxarıdakı sitatdan aydın olur ki, bu Gün arzuların yerinə yetdiyi gündür. Allahın bütün Peyğəmbərləri və Elçiləri yer üzündə sülhün və harmoniyanın qurulacağı Günü gələcəyini qabaqcadan söyləmişlər. Həzrət Bəhaullah bu parçada vəd edilmiş Günü səbirsizliklə gözləsələr də, Özü onun gəlişini elan edərkən Onu qəbul etməyənlərə işarə edir. Həzrət Bəhaullahı tanıyan qəlb haqqında düşünərkən ağla müxtəlif təsəvvürlər gəlir. Buraxılmış yerlərə müvafiq sözləri əlavə edin: ayıqlıq, yəqinlik, anlayışlılıq, etibar, ümid.

- a. Zülmətdən _____ keçid
- b. Qəflətdən _____ keçid
- c. Ümitsizlikdən _____ keçid
- d. Şübhədən _____ keçid
- e. Şəkkdən _____ keçid

3. Sizcə, bir qəlbi Həzrət Bəhaullahın Vəhyinə açıq edən şey nədir?

BÖLMƏ 4

Həzrət Bəhaullah buyurur:

“Bu Gün Allahın ən gözəl nemətlərinin insanların üzərinə yağdığı Gündür, o Gün ki, Onun ən böyük fəzli bütün yaradılmış şeylərə nüfuz etmişdir. Dünyanın bütün xalqları aralarındakı ixtilafı aradan götürməli, tam birlik və sülh içində Onun inayət Ağacının kölgəsinə toplaşmalıdırlar. Bu gün onlar öz məqamlarını ucaldan və onlara ən yaxşı şəkildə fayda verən işlərdən yapışmalıdırlar”.³

1. Aşağıdakı cümlələri tamamlayın:

- a. Bu Gün Allahın ən gözəl _____ insanların üzərinə _____.
- b. Bu Gün Allahın ən böyük _____ bütün yaradılmış şeylərə _____.
- c. Dünyanın bütün xalqları _____ aradan götürməli, _____ və _____ içində Onun _____ kölgəsi altında toplaşmalıdırlar.
- d. Dünyanın bütün xalqları _____ və _____ fayda verən bütün şeylərdən möhkəm yapışmalıdırlar.

2. Bu Gündə Allahın bəşəriyyətə əta etdiyi “ən gözəl nemətlər”dən bəziləri hansılardır?

3. “Fayda” sözü nə deməkdir? _____

4. Bəşəriyyətin ən ali maraqlarını irəli aparmaq üçün edə biləcəyiniz şeylərin siyahısını tutun: _____

BÖLMƏ 5

Həzrət Bəhaullah buyurur:

“Bu Gün Allahın mərhəmət Dənizinin insanlara nazil olduğu, Onun inayət Günəşinin onların üzərinə işıq saçdığı, Onun səxavət buludlarının bütün bəşərin üzərinə kölgə saldığı bir Gündür. İndi kədərli qəlblər məhəbbət və yoldaşlıq nəsiminin ətrini duymalı, mərhəmət və dostluq yağışı ilə yuyulub təravətlənməlidirlər”.⁴

1. Aşağıdakı cümlələri tamamlayın:
 - a. Bu Gün Allahın _____ Dənizinin _____
_____.
 - b. Bu Gün Onun _____ Günəşinin _____
_____.
 - c. Bu Gün Onun _____ bütün _____
_____.
 - d. İndi _____ qəlblər _____ və _____ ətrini,
_____, _____ və _____ yağışı ilə _____.

2. Aşağıdakılardan hansılar qəbləri sevindirir və coşdurur?

- _____ Təhsil almaq imkanı əldə etmək
- _____ Məşvərət bacarığının artırılması
- _____ Mərhəmətli şəkildə qayğı görmək
- _____ Elmi tərəqqidən fayda götürmək
- _____ Bu və ya digər siyasi partiya və ya fraksiyanı dəstəkləməyə sövq edilmək
- _____ Allahın Kəlamını oxumaq və başqaları ilə bölüşmək
- _____ Ehtiyacı olmayan şeyləri kreditlə almağa dəvət edilmək
- _____ Duanın vacibliyindən dərin agahlıq
- _____ Öz söylərində həvəsləndirilmək
- _____ Şikayətləri səlahiyyətli orqanlara hüquqi yollarla aydın şəkildə təqdim etmək
- _____ Şikayətlərinin əldə edilməsi
- _____ Etiraz hərəkətlərində iştirak etmək
- _____ Problemlərini unutmaq üçün spirtli içki içmək
- _____ Səhiyyə sisteminin faydalarından istifadə etmək
- _____ Yaxınlıqda əylənə biləcəkləri gecə klubunun olması
- _____ Bu gün üçün Allahın Məzhərini tanımaq
- _____ İlahi yardımın gücünə arxalanmaq

BÖLMƏ 6

Həzrət Bəhaullah buyurur:

“Bu ən əzəmətli, bu yeni Dünya Nizamının təsirindən dünyanın tarazlığı pozulub. Fani gözlərin bənzərini görmədiyi bu misilsiz, bu ecazkar Quruluşun təsirindən bəşərin müvazinətli həyatı kəskin dəyişikliyə uğrayıb.

“Özünü Mənim sözlərimin dəryasına qərq edin ki, bəlkə onların sirlərini açsınız və dərinliklərində gizlənmiş hikmət gövhərlərini aşkar edəsiniz. Diqqət edin ki, bu Əmrin həqiqətini qəbul etməkdə tərəddüd etməyəsınız – elə bir Əmr ki, onun vasitəsilə Allahın səltənət və qüdrəti aşkara çıxmış, Onun hökmranlığı bərqərar olmuşdur”.⁵

1. Aşağıdakı cümlələri tamamlayın.

- a. Bu ən əzəmətli, bu yeni _____ dünyanın _____.

- b. Fani gözlərin _____ bu _____, bu ecazkar _____ təsirindən _____ kəskin dəyişikliyə uğrayıb.
- c. Biz Özümüzü Onun sözlərinin _____ ki, onların _____ və onun dərinliklərində gizlənmiş _____ gövhərlərini _____.
- d. Biz bu Əmrin _____ qəbul etməkdə _____.
- e. Bu elə bir Əmrdir ki, onun vasitəsilə Allahın _____ və _____, Onun _____ bərqərar olmuşdur.

2. “Nizam” sözü nə deməkdir? _____

3. Dünyanın nizamını nə sarsıtmışdır? _____

4. Dünyanın öz nizamını itirdiyinə işarə edən bəzi əlamətlər hansılardır? _____

5. Bəşəriyyətin həyatının kəskin surətdə dəyişdiyini göstərən bəzi əlamətlər hansılardır? _____

6. Həzrət Bəhaullahın istinad etdiyi “ecazkar Quruluş” nədir? _____

7. Biz özümüzü Həzrət Bəhaullahın sözlərinin dəryasına necə qərq edirik? _____

8. Onun sözlərinin ümmanına qərq olarkən, bu, düşüncələrimizə necə təsir edir? _____

9. Onun sözlərinin ümmanına qərq olarkən, bu, hərəkətlərimizə necə təsir edir? _____

10. Həzrət Bəhaullahın Dünya Nizamının qurulmasına çalışmaq üçün lazım olan ruhani enerjini haradan alırıq? _____

11. “Tərəddüd etmək” nə deməkdir? _____

12. Onun Əmrinin həqiqətini qəbul etməyə tərəddüd etdikdə, bunun ruhani enerjimizə necə təsiri olur? _____

BÖLMƏ 7

Həzrət Əbdül-Bəha bizə bu sözləri ünvanlayır:

“Ey Allahın sevimli kəsləri! Bu gün vüsal günü, bütün bəşəriyyətin bir yerə toplanması günüdür. «Şübhəsiz, Allah o kəsləri sevir ki, onlar möhkəm divar kimi Onun Əmri uğrunda çiyin-çiyinə bir sırada vuruşurlar!» Diqqət edin, O deyir «çiyin-çiyinə bir sırada», yəni, toplaşmış və birlikdə sıxılmış, biri digərinə bağlı, hər kəs öz yoldaşını müdafiə edərək. Bütün zühur dövrlərindən ən böyüyü olan bu dövrdə döyüşmək, bu müqəddəs ayədə vurğulandığı kimi, əldə qılınc və qalxan, ox və kaman ilə deyil, fəqət saf niyyətlə, ədalətli məramla, yardımçı və səmərəli məsləhətlərlə, ilahi rəmzlərlə, Qüdrətli olana xoş olan əməllərlə, səmavi keyfiyyətlərlə silahlanaraq irəli getmək deməkdir. Bu, bütün bəşəriyyət üçün tərbiyə, bütün insanlar üçün hidayət, ruhun şirin rayihəsini uzaqlara və hər

yana yaymaq, Allah dəlillərini bəyan etmək, inandırıcı və ilahi sübutlar irəli sürmək, xeyirli işlər görmək deməkdir”.⁶

1. Aşağıdakı cümlələri tamamlayın:

- a. Həzrət Əbdül-Bəha bizə deyir ki, bu gün _____ günüdür, bütün _____ günüdür.
- b. O, izah edir ki, Allah o kəsləri _____ ki, onlar möhkəm _____ kimi Onun Əmri uğrunda _____.
- c. Həzrət Əbdül-Bəha izah edir ki, “çiyin-çiyinə bir sırada” _____ və _____, biri digərinə _____, hər kəsin öz yoldaşını _____ deməkdir.
- d. O deyir ki, bütün _____ ən böyüyü olan bu dövrdə döyüşmək əldə _____ və _____, _____ və _____ ilə deyil, fəqət _____, _____, _____ və _____, _____, _____ silahlanaraq irəli getmək deməkdir.
- e. Bu dinə xidmətdə döyüşmək həm də bütün bəşər üçün _____, bütün insanlar üçün _____, _____ uzaqlara və hər yana _____, _____ bəyan etmək, _____ və _____ irəli sürmək, _____ deməkdir.

2. Bu gün bəşər nəslinin birləşəcəyi gündür. Bu vəzifələrin necə böyük olduğunu başa düşmək üçün insan övladlarının özlərini bir-birindən ayırdıqları saysız-hesabsız parçalanmalar haqqında fikirləşin və bacardığınız qədər çox misal gətirin.

3. Bu ayrılımları hansı qüvvə birləşdirə bilər? _____

4. Bizim atıldığımız döyüşün təbiəti necədir? _____

5. Aşağıdakılardan hansıları bu döyüşdə silah kimi işlədilər?

_____ Saf niyyət	_____ Qəzəb
_____ İlahi sifətlər	_____ Alicənablıq
_____ Ədalətli məram	_____ Duanın gücü
_____ Liderlik həvəsi	_____ Tərifəlayiq əməllər
_____ Təkbəbbür və qürur	_____ Allaha məhəbbət
_____ Ədalət ehtirası	_____ Bəşəriyyətə məhəbbət
_____ Özündən razılıq	_____ Allaha etibar
_____ Top-tüfəng	_____ Səmərəli və faydalı məsləhət
_____ Bıçaqlar	_____ Birliyin gücü
_____ Allahın Kəlamının gücü	_____ Pul
_____ Özünü bəyənmə	_____ İman
_____ Özünü uca tutmaq	_____ Başaşağılıq

6. Ədalət yaratmaq üçün başqalarına ağılıq etməyi istəmək doğrudurmu? _____

7. Aşağıdakılardan hansıları bəşəriyyəti birləşdirmək üçün bu döyüşə qatıldığımız zaman etdiyimiz şeyləri ifadə edir?

- _____ Təhsili təşviq etmək
- _____ Başqalarını bizim istədiyimizi etməyə məcbur etmək
- _____ Allahın Əmrini təbliğ etmək
- _____ Allahın Əmrini bəyan etmək
- _____ Maraqlarımıza uyğun olaraq fraksiyalara bölünmək
- _____ Aid olduğumuz qrupun maraqlarını müdafiə etmək

- _____ Xeyirxah əməllər həyata keçirmək
- _____ Həzrət Bəhaullahın Vəhyinin həqiqiliyinə inandırıcı sübut gətirmək
- _____ Özümüzü Onun sözlərinin ümmanına qərq etmək
- _____ Zəifləri və tapdalananları əzmək
- _____ Atəşli dua etmək
- _____ İnsanların mülkiyyətini talan etmək
- _____ Başqalarından oğurlamaqla sərvət yığmaq

BÖLMƏ 8

Bu Günün böyüklüyü barədə artan anlayışımız bizim hamımızda ayağa qalxmaq, təbliğ etmək, xidmət etmək və fədakar əməllər həyata keçirmək arzusu oyadır. Əmr uğrunda xidmət aktlarında iştirak etməyin vacibliyini unutmamaq üçün gəlin Əmrin Vəlisinin bir məktubundan götürülmüş aşağıdakı parçanı əzbərləyək:

“İtirməyə vaxt yoxdur. Tərəddüdə yer qalmamışdır. İnsanlar Həyat Çörəyi üçün acmışlar. Meydan hazırdır. Sabit və qəti Vəd verilmişdir. Allahın öz Planı hərəkətə gətirilmişdir. O, hər ötən gün ilə sürətlənir. Yer in və göyün qüvvələri sirli yolla onun həyata keçməsinə yardım edir. Belə bir imkan təkrarolunmazdır. Qoy şübhə edən qalxsın və özü bu sözlərin doğruluğunu yoxlasın. Çalışmaq və mətanət göstərmək son və qəti qələbənin təminatçısıdır”.⁷

İSTİNADLAR

1. *Həzrət Bəhaullahın Yazılarından Seçmələr* (Vilmett: Bahá'í Publishing Trust, 1983, 2017 nəşri), VII, hissə. 1, s. 10.
2. Yenə orada., VII, hissə. 2, s. 10–11.
3. Yenə orada., IV, hissə. 1, s. 5.
4. Yenə orada., V, hissə. 1, s. 6.
5. Yenə orada., LXX, hissə. 1–2, s. 154.
6. *Həzrət Əbdül-Bəhanın Yazılarından Seçmələr* (Vilmett: Bahá'í Publishing, 2010, 2015 nəşri), № 207.2, s. 359–60.
7. 28 yanvar 1939-cu il tarixli məktubdan, *Hazırkı Həlledici Çağ: Şövqi Əfəndinin Şimali Amerika Bəhailərinə 1932-1946 Müraciətləri*-ndə çap edilib (Vilmett: Bahá'í Publishing Trust, 2002), s. 28.

Həzrət Babın Həyatı

Məqsəd

Həzrət Babın qısa və faciəli Risalət dövrünün
qüdrəti barədə anlayış əldə etmək və Onun həyat
hekayəsini nəql etməyi öyrənmək

BÖLMƏ 1

Həzrət Babın Zühur dövrü 1844-cü ildə başladı və yalnız doqquz il çəkdi. Onun əsas məqsədi Həzrət Bəhaullahın Vəhyi (Zühuru) üçün yol hazırlamaq idi. Qısa zaman sürməsinə baxmayaraq, Həzrət Babın Vəhyinin (Zühurunun) azad etdiyi güclər elə intensiv idi ki, onların təsirini gələcəkdə yüzlərlə nəsillər hiss edəcəklər.

Əsl adı Seyyid Əli Məhəmməd olan Həzrət Bab 1819-cu il oktyabrın 20-də İranın cənubundakı Şiraz şəhərində anadan olmuşdur. İran əhalisinin çoxu İslamın şiə təriqətinə inanır və Allahın Vəd olunmuş Qaiminin gəlişini gözləyirlər. “Qaim” sözünün mənası ayağa qalxan Kəs deməkdir.

Həzrət Bab İslam Peyğəmbəri Məhəmməd Əleyhissəlamın nəslindən olan adlı-sanlı bir ailədən gəlirdi. O, lap balaca uşaq ikən atası vəfat etmiş və dayısının himayəsində böyümüşdü. Həzrət Baba fitri bilik əta olunmasına və ona heç bir tədris lazım olmamasına baxmayaraq, O, dayısının istəyini yerinə yetirir. O, erkən yaşlarından məktəbə başlayır. Amma Onun müəllimi tez bir zamanda Onun böyük qabiliyyətini dərk edərək başa düşür ki, bu qeyri-adi uşağa o heç bir şey öyrədə bilməyəcəkdir. O, Həzrət Babın məktəb illəri haqqında aşağıdakı sözləri demişdi:

“Bir gün mən Həzrət Babdan Quranın açılış ayələrini oxumasını xahiş etdim... O, tərəddüd etdi və dedi ki, Ona o sözlərin mənasını deməyincə, o onları tələffüz etməyəcəkdir. Mən özümü onların mənasını bilməyən kimi göstərdim. «Mən bu sözlərin mənasını bilirəm» - deyərək cavab verdi - «Sizin icazəniz ilə mən onları izah edərdəm». O, elə bir bilik və fəsahtlə danışdı ki, məni heyrət götürdü. Onun nitqinin şirinliyi indi də mənim beynimdə səslənir. Hiss etdim ki, mən Onu dayısının yanına aparmalıyam və onun mənə etibar etdiyi Əmanəti ona qaytarmalıyam. Ona bu cür qeyri-adi uşağı öyrətməyə layiq olmadığını deməyi qərara aldım. Mən gələndə Onun dayısı iş yerində tək idi. «Mən Onu geri gətirmişəm» - dedim. «Onu sizin sayıq himayənizə tapşırıram. Onunla adi uşaq kimi davranmaq olmaz, çünki mən artıq Onda yalnız Qaimin Vəhyinin açıqlaya biləcəyi sirli bir qüvvəni görürəm. Siz gərək Onu ən güclü, sevgi dolu qayğınızla əhatə edəsiniz. Onu evinizdə saxlayın, çünki, həqiqətən, Onun mənim kimi müəllimlərə ehtiyacı yoxdur». Dayısı Həzrət Babı danladı. «Sən mənim göstərişlərimi yaddan çıxarmısanmı?» - o, dedi – «Mən Sənə tapşırıbmışdım ki, sinif yoldaşların kimi hərəkət edəsən və sakitliyə riayət edərək müəllimin söylədiyi bütün sözləri diqqətlə dinləyəsən?» Ondan göstərişlərə səmimiyyətlə əməl edəcəyinə vəd aldıqdan sonra, o, Həzrət Babı yenidən məktəbə göndərdi. Lakin dayısının ciddi nəsihətləri bu uşağın ruhunu məhdudlaşdırma bilməz və heç bir tələb Onun fitri biliyinin axınına boğa bilməzdi. Günbəgün O, elə bir fəvqəlbəşər müdriklik nümayiş etdirirdi ki, mən onları söyləməkdə acizəm”.¹

Nəhayət, Həzrət Baba icazə verildi ki, O, məktəbi tərk etsin. Daha sonra O, dayısı ilə birgə Şirazın cənub-qərbindəki Buşehr şəhərində tacir kimi işləməyə başladı. Həyatının bu dövründə Həzrət Bab evləndi və bir oğlu oldu. Əhməd adlı bu uşaq, Həzrət Babın Özünü vəd olunmuş Qaim elan etməsindən bir il əvvəl körpə yaşında vəfat etdi.

Bir gənc kimi, Həzrət Bab heç kəsin rəqabət edə bilməyəcəyi qüvvə və böyüklük nişanələri nümayiş etdirirdi. Qısa və faciəli Risaləti dövründə Onu başqalarından fərqləndirəcək olan müstəsna keyfiyyətləri artıq aşkara çıxmışdı. Əmrin Vəlisi Ona “kübar,

gənc və dəfolunmaz, həlimliyində bənzərsiz, sakitliyində təmkinli, nitqində cazibədar Həzrət Babın şəxsiyyəti” deyə müraciət etmişdir. Növbəti bölmələr Onun həyatında baş verənləri, layiqincə olmasa da, təsvir edə bilər. Bununla belə bu qısa tarixçə bizim qəlbimizdə, Onun İranda və onun xaricində minlərlə ardıcılığın qəlblərində alovlandırıdığı sevgi atəşinin qığılcımını yandıracaqdır.

1. Həzrət Babın adı nə idi? _____
2. Həzrət Bab harada və nə vaxt anadan olmuşdur? _____

3. “Qaim” sözü nə deməkdir? _____
4. Həzrət Babın ailəsinin mənşəyi haradan başlayırdı? _____

5. Atası vəfat etdikdən sonra Həzrət Babı böyütməyə kim məsul idi? _____

6. “Həzrət Baba Allah tərəfindən fitri bilik əta olunmuşdu” nə deməkdir? _____

7. Həzrət Babın böyük qabiliyyətini dərk edən zaman Onun müəllimi nə fikirləşmişdi?

8. “Fövqəlbəşəri müdriklik” nə deməkdir? _____

9. Həzrət Bab məktəbi tərk etdikdən sonra nə etdi? _____

10. Ömrün Vəlisi Həzrət Baba hansı sözlərlə xitab edir? _____

11. Onun müəlliminin söylədikləri əsasında, öz sözlərinizlə Həzrət Babın məktəb illəri ilə bağlı hekayəni təsvir edin.

“Bu gənc ev Sahibi mənimlə söhbətə başlayan zaman artıq günün batmasından təxminən bir saat keçmişdi. O məndən soruşdu: «Seyyid Kazımın vəfatından sonra siz kimi onun varisi və öz başçınız hesab edirsiniz?» Mən cavab verdim ki: «Ölümünə bir az qalmış mərhum müəllimimiz bizə təkidlə evimizi tərk etməyi və hər tərəfə yayılaraq vəd olunmuş Məhbubu axtarmağımızı nəsihət etmişdir. Buna görə, mən də İrana səfər etdim, onun vəsiyyətini yerinə yetirməyə qalxdım və indi də axtarışıma davam edirəm». O, daha sonra soruşdu: «Sizin müəlliminiz vəd olunmuş Şəxsin fərqləndirici xüsusiyyətləri barədə təfəssilatlı izahlar vermişdimi?» Mən cavab verdim: «Bəli, O, saf nəsilən, tanınmış kökdən və Fatimənin nəslindəndir. Yaşına gəldikdə isə Onun yaşı iyirmidən çox, otuzdan azdır. O, fitri biliyə malikdir. Ortaboyludur, tənəkə çəkmir və fiziki qüsuru yoxdur». O, bir qədər susdu və titrək bir səslə dedi: «Bax, həmin nişanələrin hamısı Məndə aşkardır». Sonra O, ayrı-ayrılıqda həmin nişanələri saydı və onların hamısının Onun şəxsiyyətinə xas olduğunu nümayiş etdirdi”.²

Həmin axşam, Həzrət Bab aydın və doğru sübutlarla Molla Hüseynə nümayiş etdirdi ki, O, vəd olunmuş Qaimdir. Qeyri-adi bir sürətlə O, Quranın mühüm hissələrindən biri olan Yusuf Surəsi ilə bağlı öz Şərhinin birinci hissəsini açıqladı. Sonra O, Molla Hüseynə belə müraciət etdi:

“Ey Mənə birinci iman gətirən! Həqiqətən, Mən deyirəm, Mən Babam, Allahın Qapısıyam və sən Babül-Babsan, həmin Qapının qapısısan. On səkkiz qəlb, ilk öncə, biixtiyar və könüllü olaraq Məni tanımalıdırlar və Mənim Vəhyimin həqiqiliyini qəbul etməlidirlər. Xəbərsiz və dəvətsiz, onların hər biri sərbəst surətdə Məni tapmağa çalışmalıdırlar. Sayları tamam olduqdan sonra onlardan biri Mənim Məkkəyə və Mədinəyə ziyarətimdə Məni müşayiət etməli olacaq. Orada Mən Məkkə Şərifinə Allahın Müjdəsini çatdıracağam. Sonra Mən Kufəyə qayıdacağam, həmin müqəddəs şəhərin məscidində Mən Onun Əmrini bəyan edəcəyəm. Sən burada gördüklərini və eşitdiklərini, nə yoldaşlarına, nə də başqa bir adama söyləməlisən”.³

Bu möhtəşəm Vəhy Molla Hüseynin qəlbini sevinc və həyəcan ilə, qorxu və heyrət ilə doldurdu. Sonralar o deyirdi: “Əvvəllər mən necə də zəif və gücsüz, necə də bədbin və cəsarətsiz olmuşam. Onda mən nə yaza, nə də gəzə bilirdim, mənim əllərim və ayaqlarım necə əsirdi. Lakin indi Onun Vəhyinin biliyi mənim varlığını oyatmışdır. Mən elə bir şücaət və qüvvəyə malik olduğumu hiss etdim ki, əgər bütün dünya, onun bütün xalqları və onun bütün hakimləri mənim əleyhimə qalxsalar idilər, mən, təklikdə və cəsarətlə onların hücumlarına sinə gərərdim. Kainat mənə bir ovuc toz kimi görünürdü. Mən sanki insan cildində Cəbrayılın Səsi idim və bütün bəşəriyyəti çağırırdım: «Vaxtdır, oyanın! Dan yeri sökülmüşdür. Qalxın, zira onun Əmri bəyan edilmişdir. Onun mərhəmət qapısı geniş açılmışdır; oraya daxil olun, Ey yer üzünün insanları! Zira Sizə vəd olunmuş Kəs gəlmişdir!»”⁴

Həzrət Babın Bəyanı 1844-cü il 23 may gecəsi baş verdi. Onun 25 yaşı vardı. Onilliklər sonra, Həzrət Babın Bəyanının ildönümü toplantısında Həzrət Əbdül-Bəha oraya yığılmış insanlara bu sözlərlə müraciət edir:

“Bu gün mayın 23-üdür, Həzrət Babın Bəyanının və Müjdəsinin ildönümüdür. Bu mübarək bir gündür və zühur şəfəqidir, zira Həzrət Babın gəlişi gerçək şəhərin erkən nuru idi... Bu mübarək bir gündür, səmavi səxavətin başlanğıcı, ilahi nurun əvvəlidir. 1844-cü il, məhz bu gün Həzrət Bab Allahın Səltənətini

müjdələmək və bəyan etmək, bütöv İran xalqının müqavimətinə qarşı duraraq Həzrət Bəhaullahın gəlişinin xoş xəbərini elan etmək üçün göndərilmişdir”.⁵

1. Seyyid Kazım tələbələrinə ölümündən sonra nə etməli olduqlarını deyirdi? _____

2. Seyyid Kazımın vəfatından sonra Molla Hüseyn nə etdi? _____

3. Həzrət Bab Molla Hüseynin Şiraza gəlişindən necə xəbər tutdu? _____

4. Həzrət Babın evinə gəldikdən sonra O, Molla Hüseynə hansı sualları verdi? _____

5. Seyyid Kazım Qaimi tanımları üçün şagirdlərinə hansı təsviri vermişdi?

6. Fatimə kimin qızıdır və “onun nəslindən” olmaq nə deməkdir? _____

7. Həzrət Bab Molla Hüseynin axtardığı keyfiyyətlərə malik idimi? _____

8. “Bab” sözünün mənası nədir? _____

9. Həzrət Bab Molla Hüseynə hansı adı verdi? _____

10. Həmin adın mənası nədir? _____

11. Həzrət Babın açıq şəkildə Öz Əmrini bəyan etməsindən əvvəl nə baş verməli idi? ____

12. Molla Hüseynin vəd olunmuş Qaimi tanıdığı o yadda qalan gecə ilə bağlı dediklərini öz sözlərinizlə ifadə edin.

13. Həzrət Babın Bəyanı nə vaxt baş verdi? _____

14. Bəyan etdiyi zaman Həzrət Babın neçə yaşı var idi? _____

BÖLMƏ 3

Molla Hüseyndən sonra on yeddi digər şəxs də sərbəst surətdə qəlblərinin məqsudunu — Həzrət Babı axtarıb tapırlar. Onlardan hər biri Allah tərəfindən yeni doğulmuş Vəhyin həqiqətini tanımaq üçün hidayət olunmuşdular, bəzisi görmə və ya yuxu ilə, bəziləri dualarla və bəziləri isə meditasiya zamanı. Bir nəfərdən başqa onların hamısı Şirazda Həzrət Babın hüsuruna yetişdilər. O bir nəfər parlaq və istedadlı şairə Tahirə idi. O, Həzrət Babı yuxuda görmüş, Onu vəd olunmuş Qaim kimi qəbul etmiş, Onun Əmrinin cəsur carçısına çevrilmişdi. Onun ardıcılıarı sırasına qoşulan on səkkizinci şəxs iyirmi iki yaşlı Quddus adlı gənc idi. Gənc olmasına baxmayaraq, Quddus nümunəvi xarakterə malik idi, çox az adam şücaətdə və

imanda Quddusa tay ola bilərdi. Molla Hüseyn də daxil olmaqla, bu ilk inananlar Həzrət Bab tərəfindən “Əbədiyaşarın Hərfləri” elan edildilər.

Əbədiyaşarın Hərflərinin sayı tamamlandıqdan qısa müddət sonra Həzrət Bab Molla Hüseyni Hüzuruna çağırırdı və ona belə bir göstəriş verdi: “Bizim yoldaşlığımızın günləri sona yaxınlaşır. Mənim səninlə Əhdim tamamlanmışdır. Səy kəmərinə bərkət və Mənim Əmrimi yaymağa qalx. Bu nəslin cahilliyi və nadanlılığı qarşısında ruhdan düşmə, zira Əhdin Sahibi, şübhəsiz, sənə yardımçı olacaqdır. Həqiqətən, O, səni sevgi dolu himayəsi ilə əhatə edəcək və qələbədən-qələbəyə aparacaqdır. Bulud öz səxavətini yerə yağdırdığı kimi, siz də diyərbədiyar dolanın və Allahın Öz mərhəmətilə sizə bəxş etdiyi xeyir-duaları insanların üzərinə yağdırın. Bizim tezliklə yola düşəcəyimiz ziyarətdə Bizi müşayiət etməsi üçün Quddusu seçmişik. Biz səni arxada, qəddar və amansız düşmənin hücumlarına qarşı durmağa saxladıq. Fəqət əmin ol ki, deyilməmiş böyük bir səxavət sənə əta olunacaqdır. Öz səfərini şimala yönəlt və yolüstü İsfahan, Kaşan, Qum və Tehran şəhərlərini ziyarət et. Qüdrətli Allahdan dilə ki, O, sənə həmin paytaxtda həqiqi hökmlərlik taxtına yetişməyə və Məhbubun sarayına daxil olmağa yardımçı olsun. Həmin şəhərdə bir sirr gizlədilmişdir. Aşkara çıxdığı zaman, o, yer üzünü cənnətə çevirəcəkdir. Mən ümid edirəm ki, sən onun fəzlindən öz payını götürəcək və onun calalını tanıyacaqsan”.⁶

Molla Hüseynə Tehrana getmək haqqında göstərişlər verdikdən sonra, Həzrət Bab Əbədiyaşarın digər Hərflərini hüzuruna çağırırdı və hər birinə xüsusi tapşırıq verdi. Şagirdlərinə buyurduğu vida sözündə O, onları dünyəvi arzuları bir kənara qoymağa və Onun Əmrini elan etmək üçün hər tərəfə yayılmağa çağırırdı. O onlara buyurdu:

“Ey Mənim sevimli dostlarım! Siz bu Gün Allahın adını daşıyanlarsınız. Siz Onun sirlərinin xəzinəsi seçilmişsiniz. Hər birinizin borcudur ki, Allahın sifətlərini zahir edəsiniz və hərəkətləriniz və sözlərinizlə Onun adilliyinin, qüdrətinin və calalının nümunəsi olasınız. Sizin bədəninizin əzaları məqsədinizin aliliyinə, həyatınızın dürüstlüyinə, etiqadınızın doğruluğuna və sədaqətinizin uca təbiətinə şəhadət verməlidir. Zira, həqiqətən, Mən deyirəm, bu Gün Allahın Öz Kitabında haqqında danışdığı Gündür: «Həmin gün Biz onların ağızlarına möhür vuracağıq, onların əlləri Bizimlə danışacaq və onların ayaqları etdiklərinə şəhadət verəcək». İsa peyğəmbərin, Allahın Əmrini yaymağa göndərəkən, Öz həvarilərinə ünvanladığı sözlər üzərində düşünün. Bu sözlərlə O, onlara ayağa qalxmağı və öz missiyalarını yerinə yetirməyi əmr edir. «Siz gecənin qaranlığında dağ başında yandırılmış oda bənzəyirsiniz. Qoy sizin işığınız insanların gözləri qarşısında parlasın. Sizin xasiyyətinizin saflığı və təmənnaşılığınızın dərəcəsi belə olmalıdır ki, yer üzünün adamları sizin vasitə ilə paklıq və fəzl Mənbəyi olan səmavi Atanı tanısinlar və Ona daha da yaxınlaşsinlar. Zira səmada olan Atanı heç kəs görməmişdir. Onun ruhani uşaqları olan sizlər öz hərəkətlərinizlə Onun məziyyətlərini göstərməli və Onun calalına şəhadət verməlisiniz. Siz bu torpağın duzusunuz, lakin əgər duz dadını itirsə, o, nə ilə duzlanacaqdır? Sizin inqitanızın dərəcəsi elə olmalıdır ki, Allahın Əmrini bəyan və ya təbliğ etmək üçün daxil olduğunuz şəhərdə heç bir vəchlə oranın adamlarından nə yemək, nə də mükafat gözləməlisiniz. ƏSizə, həmin şəhərdən çıxdığınız zaman ayaqlarınızdakı tozu belə çırpmalısınız. Oraya təmiz və pak girdiyiniz kimi, həmin şəhəri eləcə də tərk etməlisiniz. Zira, həqiqətən, Mən deyirəm, Ata həmişə sizinlədir və gözü həmişə sizin üstünüzdədir. Əgər siz Ona sadıq olsanız, O, əlbəttə, yer üzünün xəzinələrini sizin əlinizə təslim edəcəkdir və sizi bütün hökmdar və başçılardan yüksəyə qaldıracaqdır». Ey

Mənim Hərflərim! Həqiqətən, Mən deyirəm, bu Gün keçmiş Həvarilərin günlərindən də böyük bir Gündür. Xeyr, müqayisə olunmazdır! Siz Allahın vəd etdiyi Günü Şəfqətinin şahidlərisiniz. Siz Onun Vəhyinin möcüzəli qədəhindən dadanlardansınız. Himmət qurşağınızı bərkidin və Öz Kitabında Allahın açıqladığı sözləri yadda saxlayın: «Bax, Sənin Rəbbin gəlmiş və Onun mələkləri Onun qarşısında düzülmüşdür!» Qəlbinizi dünyəvi arzulardan təmizləyin və qoy ilahi məziyyətlər sizi bəzəsin. Səy edin ki, öz əməllərinizlə Allahın bu sözlərinin həqiqiliyinə şəhadət verəsiniz və ehtiyatlı olun ki, sizi «üz döndərərək», O, «sizə oxşamayacaq» və sizdən Allahın Səltənətini alacaq «başqa bir ümmətlə» dəyişdirməsin. Təkcə ibadətə kifayət olduğu günlər sona yetdi. İndi yalnız ləkəsiz, arxasınca pak əməllər gələn saf niyyətlər Ən Uca Olanın taxtına yaxınlaşa bilər və Onun yanında qəbul oluna bilər. «Yaxşı söz Ona ucalar və saleh əməl Onun qarşısında onu ucaldacaqdır». Allahın Öz Kitabında haqqında bəhs etdiyi həmin sadə insanlar sizsiniz: «Və Biz torpaq səviyyəsinə endirilmişlərə iltifat göstərmək və onları insanlar arasında ruhani başçı etmək və Özümüzlə varis seçmək arzusundayıq». Siz bu məqama çağırılmışsınız, siz ona o vaxt nail olacaqsınız ki, ayağa qalxıb dünyəvi arzuları ayaqlarınız altına atacaqsınız və «Onun dediklərini edən və O danışmayınca danışmayan şərəfli bəndələrdən» olmağa səy edəcəksiniz! Siz İlk Nöqtədən yaranmış İlk Hərflərsiniz, Onun Vəhyinin Mənbəyindən axan ilk Çəşmələrsiniz. Rəbbiniz olan Allaha yalvarın, elə etsin ki, nə dünyəvi çətinliklər, nə dünya bağlılıqları, nə də fani ehtiraslar sizin saflığınızı ləkələsin, nə də ki, sizdən axan fəzlin şirinliyini acı etsin. Mən sizi əzəmətli Günü gəlişinə hazırlayıram. Cəni-dildən səy göstərin ki, indi sizə burada nəsihət verən Mən, o biri dünyada, Allahın mərhəmət taxtı qarşısında sizin hərəkətlərinizə sevinim və sizin uğurlarınızla fəxr edirəm. Gəlməli olan Günü sirri gizlədilmişdir. O, nə açıla, nə də qiymətləndirilə bilər. Həmin Günü yeni doğulmuş körpəsi bu dövrün ən məşhur və müdrik adamlarını üstələyəcək və həmin dövrün ən aşağı və savadsız adamları indiki dövrün ən bilikli və savadlı adamlarını dərrakədə ötür keçəcəklər. Bu ölkəni eninə və uzununa dolaşın və yorulmaz ayaq və müqəddəs qəlblərinizlə Onun gəlişi üçün yol hazırlayın. Zəifliyinizə və fəniyyətinizə baxmayın, baxışlarınızı Allahın, Qüdrətli olan Rəbbinizin yenilməz qüdrətinə yönəldin. Ötən günlərdə O, İbrahimi, köməksiz görünməsinə baxmayaraq, Nəmruda qalib etmədimi? Yoldaşı təkcə əsa olan Musaya firon və onun qoşunlarına qalib gəlmək gücü verən O deyildimi? O deyildimi insanların gözündə kasıb və aşağı olan İsanı yəhudi insanların birləşmiş qüvvələri üzərində yüksəldən? Vəhşi və döyüşkən ərəb tayfalarını Həzrət Məhəmmədin, Allahın Peyğəmbərinin müqəddəs və dəyişdirici təliminə tabe edən O deyildimi? Onun adı ilə qalxın, tamamilə Ona etibar edin və son qələbəyə əmin olun”.⁷

1. Onu vəd olunmuş Qaim kimi tanıyan ilk inananlara Həzrət Bab hansı adı verdi? _____

2. Əbədiyaşarın neçə Hərfi var idi? _____

3. Həzrət Babı tanıyan ilk şəxs kim idi? _____

4. Əbədiyaşarın sonuncu Hərfi kim idi? _____

5. Əbədiyaşarın Hərfləri Həzrət Babın Vəhyinin həqiqətini tanımağa necə yönəldilmişdilər? _____

6. Əbədiyaşarın Hərflərindən hansı Həzrət Babın hüzuruna yetişmədi? _____

7. Əbədiyaşarın Hərflərinin sayı tamamlandıqdan qısa müddət sonra Həzrət Bab Molla Hüseyni Hüzuruna çağırdı və ona belə bir göstəriş verdi: “Bizim _____ günləri _____. Mənim səninlə _____
_____. _____ kəmərinə _____ və
Mənim _____ yaymağa _____. Bu _____ və
_____ qarşısında _____, zira _____ şübhəsiz sənə
_____. Həqiqətən, O, səni sevgi dolu _____ ilə
_____ və _____ aparacaqdır. _____
öz səxavətini yerə yağdırdığı kimi, _____ diyərbədiyar _____ və
_____ Öz mərhəmətilə sizə bəxş etdiyi _____ insanların üzərinə
_____.”
8. Həzrət Bab Onu ziyarətdə müşayiət etməsi üçün kimi seçdi? _____

9. Həzrət Bab Molla Hüseynə hara getməsini buyurdu? _____

10. O, Molla Hüseynə hansı ümidini ifadə etdi? _____

11. Siz Həzrət Babın Əbədiyaşarın Hərflərinə müraciətinin heç olmasa bir hissəsini əzbərləmək istəyə bilərsiniz.

BÖLMƏ 4

1844-cü ilin oktyabrında Həzrət Bab Quddusun müşayiəti ilə Məkkə və Mədinə şəhərlərinə ziyarətə başladı. Səudiyyə Ərəbistanda yerləşən bu iki şəhər İslam Dini ardıcılarının Müqəddəs şəhərləri hesab olunur. Həzrət Bab və yol yoldaşı Buşəhrdə bir gəmiyə mindilər və gəmi onları Ərəbistan yarımadası ətrafında gəzdirdi və təxminən iki ay sonra Məkkəyə yaxınlaşdı. Məkkədə olarkən Həzrət Bab şəhərin Şərifinə, oranın müqəddəs ziyarətgahının qoruyucusuna məktub yazdı. Həmin məktubda O, aydın şəkildə Öz Missiyasını izah etdi və Şərifin Onun Əmrini qəbul etməyə çağırırdı. Amma öz işlərinə başı qarışmış Şərif ilahi Müraciətə cavab vermədi. Daha sonra Həzrət Bab Quddus ilə birlikdə Məkkədən Məhəmməd Peyğəmbərin türbəsi olan Mədinə şəhərinə getdi. Həmin müqəddəs şəhəri ziyarət etdikdən sonra onlar gəmi ilə İrana qayıtdılar. Buşəhrə qayıtdıqdan sonra Həzrət Bab Quddusa göstəriş verərək Şiraza yola düşməsini tapşırdı:

“Sənin Mənimlə yoldaşlıq günlərin sona yaxınlaşır. Ayrılıq məqamı çatmışdır və bu elə ayrılıqdır ki, biz bir də Allahın Səltənətində görüşəcəyik... Şiraz küçələrində sənə qarşı hörmətsizliklər ediləcək və amansız işgəncələr bədənini əzəcəkdir. Sən düşmənlərinin şərəfsiz davranışından qurtulacaq və bizim yeganə vəsf və sevgi məqsədimiz olan Kəsin hüsuruna yetişəcəksən. Onun hüsurunda sən başına gəlmiş bütün acıları və rüsvayçılıqları unudacaqsan. Gözəgörünməzin mələkləri sənə kömək etmək üçün tələsəcək və sənin qəhrəmanlığını və şöhrətini dünyaya yayacaqlar. Onun şərəfinə şəhidlik qədəhindən içmək sevinci sənə nəsis olacaqdır. Mən də fəda yolu ilə gedəcəyəm və səninlə əbədi səltəndətdə görüşəcəyəm”.⁸

1. Həzrət Bab ziyarətinə nə vaxt başladı? _____

2. Ziyarəti zamanı Həzrət Bab hansı şəhərlərə getdi? _____

3. Məkkədə O, kimə məktub yazdı? _____

4. Nə üçün Mədinə müsəlmanlar üçün müqəddəs şəhərdir? _____

5. Onlar Buşəhrə çatdıqları zaman Həzrət Babın Quddusa dediklərini öz sözlərinizlə aşağıda yazın.

6. Həzrət Bab Quddusun kiminlə görüşəcəyini ona vəd etdi? _____

BÖLMƏ 5

Şirazda Quddus böyük şövqlə Müjdəni paylaşmağa başladı. Lakin tezliklə o, müsəlman ruhanilərinin və əyalət hakiminin müqaviməti ilə qarşılaşdı. Hakim Quddusun və onun iki yoldaşının həbsinə qərar verdi. Qəddar və pozğun adam olan bu hakim əmr etdi ki, onlar ictimai şəkildə cəzalandırılsınlar. Onların saqqalları yandırıldı, burunlarından dəşik açılıb ip keçirildi və bu utancverici vəziyyətdə həmin iplə şəhərin küçələrində hamının görməsi üçün gəzdirildilər. “Bu, Şiraz əhli üçün acı bir dərs olacaqdır”, hakimin əmri bu idi, “qoy hamı bilsin ki, bidətin cəzası nə olacaqdır”.⁹ Bu alçaltmalardan sonra Quddus və onun yoldaşını şəhərdən qovdular və xəbərdar etdilər ki, şəhərə qayıtmağa can atsalar, onları öldürəcəklər. Bununla da, bu iki qəhrəman yeni Din uğrunda İranda təqib olunan ilk adamlar olmaq şərəfi qazandılar. Sonralar Həzrət Əbdül-Bəha Məhbubları Həzrət Babın yolunda sonradan təqib olunan minlərlə insanı aşağıdakı sözlərlə xatırlamışdı:

“... onlar ən acı işgəncələrdən və sərt sınaqlardan əzab çəktilər. Onlar bu sınaqlara heyratəmiz qüdrət və böyük qəhrəmanlıqla sinə gərdilər. Minlərlə adam həbsxanalara salındı, cəzalandırıldı, təqib olundu və şəhid edildi. Onların evləri talan olundu və dağıdıldı, mülkiyyətləri qarət olundu. Onlar istəyərək həyatlarını qurban verdilər və sona qədər öz imanlarında möhkəm qaldılar. Həmin heyratəmiz insanlar Allahın çıraqları, Allah iradəsinin əbədi üfüyündən əzəmətlə şölələnən müqəddəslik ulduzlarıdır”.¹⁰

Quddus və onun yoldaşı üçün bu cür ədalətsiz cəza qərarını verdikdən sonra hakim öz qəzəbini Həzrət Baba qarşı yönəltdi. O, Həzrət Babı həbs etmək və qandallarda Şiraza gətirmək göstərişilə öz süvari əsgərlərini Buşehrə göndərirdi. Həmin vaxt Həzrət Bab Buşehrə tərəkəb atla Şiraza yola düşmüşdü. İki şəhərin arasındakı səhralıqda həmin atlı dəstə Həzrət Bab ilə rastlaşdı. Sonralar dəstənin başçısı bu qarşılaşmanı belə nəql edirdi:

“Biz Ona yaxınlaşanda O bizi salamladı və hara getdiyimizi soruşdu. Mən fikirləşdim ki, Ondən həqiqəti gizlətmək daha yaxşı olar və cavab verdim ki, hökmdar bizə bu ətraflarda bəzi şeyləri araşdırmaq əmri vermişdir. O, gülümsəyərək dedi: «Hökmdar sizi Məni həbs etməyə göndərmişdir. Mən buradayam. Nə istəyirsiniz, edin. Sizi qarşılamaqla Mən sizin səfərinizin məsafəsini qısaltmış oldum və Məni tapmaqda işinizi asanlaşdırdım». Onun sözləri məni sarsıtdı və onun səmimiyyəti məni heyratə

saldı. Lakin mən Onun Öz istəyi ilə Özünü dövlət rəsmilərinin ixtiyarına verməsi və Öz həyatı və təhlükəsizliyi ilə risk etməsini başa düşə bilmədim. Mən ona fikir verməməyə çalışdım və getməyə hazırlaşdım ki, O mənə yaxınlaşdı və dedi: «İnsanı yaradanın, onu yaratdıqlarının arasından seçənin və onun qəlbini Özünün hökmranlıq və bilik taxtı edənin ədalətinə and olsun ki, bütün ömrüm boyu dilim həqiqətdən başqa bir şey söyləməmişdir və insanların rifahı və tərəqqisindən başqa arzum olmamışdır. Mən Öz rahatlığımıza məhəl qoymamışam və kiməsə ağrı və ya qəm-qüسسə gətirməkdən çəkinmişəm. Mən bilirəm ki, siz Məni axtarırsınız. Səni və sənin yoldaşlarını Mənə görə qəzəbə düşər etməkdənsə, Özümü sizin əlinizə təslim etməyi üstün tutaram». Bu sözlər mənə çox təsir etdi. Mən qeyri-iradi olaraq atdan düşdüm və onun üzəngisini öpüb bu sözlərlə ona müraciət etdim: «Ey Allahın Peyğəmbərinin gözlərinin nuru! Səni yaradana və Sənə bu ucalığı və qüdrəti bəxş edənə and verirəm, mənim xahişimi qəbul et və dualarıma cavab ver. Mən sənə yalvarıram ki, bu yerdən çıxıb gedəsən və bu əyalətin insafsız və mənfur hakimindən qaçıb canını qurtarasan. Mən onun sənə qarşı fitnə-fəsadından dəhşətə gəlirəm. Mən Allahın Peyğəmbərinin bu məsum və nəcib kökünə qarşı onun hazırladığı qəsdin aləti olmağa qarşı üsyan edirəm...» Mənim bu səmimi ricama O, belə cavab verdi: «Qoy Allah sənə mərdliyinə və nəcib niyyətlərinə görə yardımçı olsun. Mənim Əmrimin sirrini heç kəs bilmir; Onun sirlərinə heç kəs vəqif ola bilməz. Mən Allahın Əmrindən heç vaxt üz döndərə bilmərəm. Ancaq O, Mənim Qalam, Dayağım və Sığınacağımıdır. Mənim axır nəfəsim yaxınlaşmayınca, heç kəs Mənə bata bilməz, heç kəs Qüdrətli Allahın planlarını poza bilməz. Və Mənim vaxtım gələn zaman Onun adına şəhidlik qədəhindən içmək Mənim üçün necə böyük səadət olacaqdır! Mən buradayam, apar, Məni öz ağana təhvil ver. Qorxma, heç kim səni günahlandırmayacaq». Mən razılıq əlaməti olaraq baş əydim və Onun arzusunu yerinə yetirdim”.¹¹

Həzrət Bab dərhal Şiraza səfərini davam etdirdi. Sərbəst və qandalsız şəkildə O, mühafizəçilərin qarşısında gedirdi və onlar hörmətlə Onun arxasınca hərəkət edirdilər. Şiraza çatdıqdan sonra Həzrət Babı hakimin hüsuruna gətirdilər. Hakim Onunla utancverici qəddarlıqla rəftar etdi. O hamının yanında Həzrət Babı kəskin şəkildə töhmətlədi və tənqid etdi. Sonra Onu dayısının zamanətinə buraxdı. Həzrət Baba evinə qayıtmağa icazə versələr də, Onun azadlığı məhdudlaşdırıldı. Ancaq Onun ailə üzvləri və çox az sayda adam Onunla görüşə bilərdi. Lakin ruhanilərin və hakimin Onun nüfuzuna son qoymaq cəhdlərinə baxmayaraq, Onun ardıcılıarının sayı sürətlə artırdı.

Həzrət Babın əlamətdar Bəyanı xəbəri o qədər geniş yayıldı ki, İran padşahı vəziyyəti araşdırmaq üçün özünün ən etibarlı və bilikli alimlərindən birini Şiraza göndərmək qərarına gəldi. Özü də hakimin evində qonaq olan bu alim üç dəfə Həzrət Babla görüşdü. O, Həzrət Babın dəlillərini təkzib etməkdə qərarlı idi, lakin hər görüşdə Onun biliyi, bələğəti və hikmətinə getdikcə daha çox heyran olurdu. Üçüncü görüşdə, Vahid – həmin alim bu adla tanınacaqdı – Gəncin ilahi Məqamına tam əmin oldu. Vahid sonralar izah edərki ki, Həzrət Babla görüşləri zamanı özünü “Həzrət Babın ayağının altındakı toz kimi aşağı” hiss edirdi. O, dərhal padşahın məhkəməsinə yazılı hesabat göndərdi və Həzrət Babın göstərişi ilə Şirazi tərki etdi. O gündən etibarən o, bütün gücünü Onun Əmrinin təbliğinə həsr etdi və nəhayət, öz Məhbubunun yolunda canını verdi.

Həzrət Babın artan şöhrəti ilə yanaşı hakimin də qəzəbi artırdı. O Onun həbsinə yenidən əmr verdi. Bu dəfə hakim Həzrət Babı ölümə məhkum etmək niyyətində idi və o, gecə yarısı Onu Öz əmisinin evində həbs etməsi üçün bir polisi göndərdi. Amma Onun həbs olunacağı gecə Şirazda taun epidemiyası baş verdi və bütün şəhər çaxnaşmaya düşdü. Bir

neçə saat ərzində şəhərdə yüzdən çox insan bu dəhşətli xəstəlikdən öldü. Küçələrdə ağrı və qəm nidaları eşidilir, şəhər sakinləri çaşqınlıq içində qaçırdılar. Nə edəcəyini bilməyən məmur Həzrət Babı öz evinə gətirdi. O, gəlişi ilə oğlunun xəstəlikdən ölmək üzrə olduğunu öyrənəndə kədərləndi. Ümitsiz halda özünü Həzrət Babın ayağına atıb bağışlanmasını dilədi. Oğlunun möcüzəli şəkildə sağaldığını görən məmur bu epidemiyanın başlanğıcında Allahın Əlini tanıdı və hakimə yalvardı ki, Onu buraxsın. Öz ailəsinin və digərlərinin həyatı üçün qorxuya düşən hakim Şirazi tərk etmək şərti ilə Həzrət Babın azad olunması təklifini qəbul etdi.

1846-cı ilin payızında Həzrət Bab Şirazdan şimalda yerləşən İsfahana yola düşdü. Dayısı ilə vidalaşarkən ona dedi: “Mən səninlə yenidən Azərbaycan dağlarında görüşəcəyəm. Oradan Mən səni şəhidlik tacını əldə etməyə göndərəcəyəm. Mən Özüm isə sadıq həvarilərimdən biri ilə sənin ardınca gələcəyəm və biz əbədi səltənətdə bir-birimizə qovuşacağıq”.¹²

1. Şiraza gəldikdən sonra Quddus nə etdi? _____

2. Şirazda Həzrət Babın Müraciətini paylaşmağa başlayan zaman kim Quddusa qarşı çıxdı? _____

3. “Ruhanilər” sözünün mənası nədir? _____

4. Şiraz hakiminin xasiyyətini hansı sözlər təsvir edir? _____

5. Hakim Quddus və onun iki yoldaşı üçün hansı cəzanı əmr etdi? _____

6. “Bidət” sözünün mənası nədir? _____

7. Quddusu və iki yoldaşını Şirazdan qovduqdan sonra hakim mühafizəçilərə nə tapşırırdı? _____

8. Mühafizəçilər Həzrət Babla qarşılaşan zaman Həzrət Bab nə edirdi? _____

9. Həzrət Bab onu həbs etmək üçün göndərilən mühafizəçilərin başçısına dedi ki, “_____ sizi Məni _____. Mən _____. Nə _____ edin. Sizi _____ Mən sizin _____

_____ və Məni _____
 _____”. Başçı Onun sözlərinə fikir verməməyə çalışdı və getməyə
 hazırlaşdı ki, Həzrət Bab dedi: “... Mən _____
 _____ və kiməsə _____ və ya _____
 _____. Mən _____ ki, siz Məni _____. Səni və sənini
 _____ Mənə görə _____,
 sizin _____ üstün tutaram”.

10. Həzrət Bab mühafizəçilərin düşmənçiliyini necə tərksilah etdi? _____

11. Həzrət Bab Şiraza necə çatdı? _____

12. Hakim Həzrət Baba qarşı hansı tədbirləri gördü? _____

13. Sonrakı aylarda hakim və ruhanilərin Onun təsirinə son qoymaq cəhdlərinin nəticəsi
 nə oldu? _____

14. Vahid kimdir? _____

15. Hakim Həzrət Babın artan nüfuzuna necə qarşılıq verdi? _____

16. Nəhayət Həzrət Babın azad edilməsinə və Onun Şirazi tərk etməsinə icazə verməyə
 hakimi nə məcbur etdi? _____

17. Həzrət Bab Şirazi tərk edərək hara getdi? _____
18. O nə vaxt yola düşdü? _____
19. Vidalaşan zaman O, dayısına nə dedi? _____

-
20. Qrupunuzun başqa bir üzvü ilə cütlük yaradın və atlı mühafizəçinin Buşehr və Şiraz arasındakı səhrada Həzrət Babla qarşılaşması hekayəsini partnyorunuzla növbəli şəkildə danışın.

BÖLMƏ 6

İsfahan şəhərinə yaxınlaşdığı zaman Həzrət Bab o əyalətin hakiminə məktub yazdı və ondan yaşamaq üçün yer ayırmasını xahiş etdi. Safqəlbli və ədalətli insan olan bu hakim, Həzrət Babın məktubunun nəzakət və üslubundan elə təsirlənmişdi ki, əyalətin yüksək din xadiminə Onu öz evində hərarətlə və comərdliklə qəbul etmək tapşırığını verdi.

Həzrət Bab İsfahanda qaldığı müddətdə hər gün dəstə-dəstə adamlar Onu görməyə və Onun kəlamlarına qulaq asmağa gəlirdilər. Ancaq tez bir zamanda Həzrət Babın artan nüfuzu öz mövqe və hakimiyyətlərini itirməkdən qorxan yerli ruhanilərin qısqanclığını artırdı. Onlar Həzrət Bab haqqında şayiələr yayaraq Onun haqqında şübhə oyadacaqlarına ümid edirdilər. Bu ümid boşa çıxdıqdan sonra ruhanilər Ondən canlarını qurtarmaq üçün bir plan cızdılar. Ruhanilərin pis tədbirlərindən xəbər tutan hakim Həzrət Babı onun özünün evində yaşamağa dəvət edir. Hakim öz evində Həzrət Babla etdiyi söhbət nəticəsində Onun Vəhyinin böyüklüyünü başa düşürdü. Bir gün bağda Həzrət Bab ilə söhbət zamanı hakim Ona bu sözlərlə müraciət edir:

“Qüdrətli və Bəxş edən Allah mənə çoxlu var-dövlət vermişdir. Amma mən onları necə daha yaxşı sərf etməyi bilmirəm. İndi mən Allahın köməkliyi ilə bu Vəhyi tanımışam və mənim ehtiraslı arzumdur ki, malik olduğum hər şeyi Onun maraqlarının irəlilədilməsinə və şöhrətinin yayılmasına sərf edirəm. Mənim niyyətim, Sizin icazənizlə, Tehrana getmək və mənə qarşı möhkəm inamı və etibarını olan şahı bu Ömrə inandırmaq üçün əlimdən gələni etməkdir”.¹³

Sevgi və sədaqətin bu cür çağlayışına Həzrət Bab belə cavab verdi:

“Qoy Allah nəcib niyyətlərinə görə sənə əvəz versin. Belə böyük niyyətin özü Mənim üçün onun edilməsindən daha qiymətlidir. Lakin sənənin və Mənim günlərim artıq sayılmışdır; sənə ümidlərini həyata keçirməyə icazə vermək və Mənim bunların şahidi olmağım üçün bu günlər çox qısadır. Qüdrətli Allah Öz Dininin zəfərini sənə belə sadəliklə təsəvvür etdiyin vasitələrlə yerinə yetirməyəcəkdir. Qadir Hökmdar bu ölkənin kasıb və sadə adamları vasitəsilə, onların Onun yolunda axıdacaqları qanla Öz Ömrünün təməlinin qorunmasını və möhkəmlənməsini təmin edəcəkdir. Həmin Allah o biri dünyada sənə başına əbədi şöhrət tacı qoyacaq və sənənin üzərinə Özünün qiyməti olmayan nemətlərini yağdıracaqdır. Sənənin dünyəvi həyatına ancaq üç ay doqquz gün qalmışdır, ondan sonra iman və yəqinliklə əbədi məskənə tələsəcəksən”.¹⁴

Həzrət Babın dəqiq söylədiyi kimi, düz üç ay doqquz gündən sonra İsfahan hakimi vəfat etdi. Qısa müddət sonra onun xələfi şahə məktub göndərərək, Həzrət Babla nə edəcəyini

soruşdu. Şah ona əmr etdi ki, Həzrət Babı gizli şəkildə paytaxta göndərsin. Şah Onunla görüşmək niyyətində idi. Beləliklə, Həzrət Bab atlı dəstənin müşayiəti ilə Tehrana yola düşdü.

1. İsfahan şəhərinə yaxınlaşdığı zaman Həzrət Bab kimə məktub yazdı? _____

2. İsfahan şəhərinin hakimini hansı sözlər təsvir edir? _____

3. Hakim əyalətin yüksək din xadiminə hansı göstərişi verdi? _____

4. İsfahan şəhərinin ruhanilərinin qısqançlığına nə səbəb oldu? _____

5. Həzrət Babın Öz Mesajını yaymağa davam edəcəyi halda, ruhanilər nəyi itirəcəklərindən qorxurdular? _____

6. Həzrət Babı ruhanilərin fitnəsindən müdafiə etmək üçün İsfahan hakimi nə etdi? ____

7. Hakim Həzrət Babın əmri üçün nə etməyi təklif etdi? _____

8. Həzrət Bab hakimin təklifinə necə cavab verdi? _____

9. Həzrət Bab hakimə cavabında Allah Əmrinin tərəqqisi ilə bağlı hansı dərin həqiqəti çatdırdı? _____

10. Şah hakimin xələfinə hansı göstərişləri verdi? _____
- _____
- _____

BÖLMƏ 7

Həmin dövrdə İranın baş vəziri özünü sevən və bacarıqsız bir adam idi. O qorxurdu ki, Həzrət Bab Tehrana gəlsə və şah ilə görüşsə, o öz vəzifəsini və hakimiyyətini itirə bilər. Buna görə də o, şahı inandırır ki, Həzrət Babı şimala, Azərbaycan əyalətinə göndərsin.

1847-ci ilin iyununda Həzrət Bab, mühafizə dəstəsi ilə əyalətin paytaxtı Təbrizə gələn zaman onu dustaq kimi saxlanması üçün nəzərdə tutulmuş evə apardılar. Bir böyük əsgər evin girişini qoruyurdu. Onun ardıcıllarından olan iki nəfərdən başqa heç kimə Onunla görüşməyə icazə vermirdilər. Şəhər əhalisinə xəbərdarlıq olunmuşdu ki, hər kim Həzrət Bab ilə görüşməyə cəhd edərsə, zindana atılacaq və var-dövləti müsadirə ediləcək.

Həzrət Bab Təbriz şəhərində az bir müddət qaldı, sonra Onu böyük şəhərlərdən və qəsəbələrdən uzaqda yerləşən, Azərbaycan dağlarındakı Maku qalasına apardılar. Baş vəzir belə düşünürdü ki, Həzrət Babı belə uzaq və qonaqpərvər olmayan əraziyə sürgün edərsə, Onun nüfuzu azalacaq və Dini yaddan çıxacaqdır. Amma o başa düşmədi ki, Allahın dininin çırağı yandırıldıqdan sonra, onu heç bir insan əli söndürə bilməz. Özünün böyüklüyü və mehribanlığı ilə Həzrət Bab tezliklə həmin ərazinin əhalisinin və qaladakı rəsmilərin hörmət və ehtiramını qazandı.

Beləliklə, Həzrət Babın üzərindəki sərt məhdudiyyətlər yavaş-yavaş yumşaldı və qalanın qapıları İranın bütün əyalətlərindən Onu görməyə gələn, artan sayda inananların üzünə açıldı. Maku qalasında həbsdə olduğu zaman Həzrət Bab Öz əsərlərindən ən əhəmiyyətli olan farsca “Bəyan”ı nazil etdi. Həmin kitabda O, Zühurunun qanunlarını qoydu, aydın və birbaşa şəkildə bəyan etdi ki, Onun Vəhyindən daha güclü bir Vəhy gələcəkdir və ardıcıllarına “Allahın zahir edəcəyi Kəs”i axtarır tapmağı təkidlə bildirdi. Maku qalasında yaşayan erkən inananlardan biri farsca “Bəyan”ın nazil olmasını bu sözlərlə təsvir edir:

“Öz Dininin təlimlərini və prinsiplərini diktə edərkən Həzrət Babın səsinə dağın ətəyində yaşayanlar aydın eşidə bilirdilər. Onun məlahətli səslə oxuması, dodaqlarından axan ayələrin ahəngdarlığı bizim qulaqlarımızı bürüyür və qəlblərimizə nüfuz edirdi. Dağ və vadi Onun səsinin əzəmətindən əks-səda verirdi. Bizim qəlblərimiz öz dərinliklərində Onun nitqinin çağırışından vəcdə gəlirdi”.¹⁵

Həzrət Babın Maku əhalisinin sevgi və dəstəyini qazanmasını və Onun Dininin ölkəyə yayılmaqda davam etməsini eşidən baş vəzir, Həzrət Babın Çehrik qalasına köçürülməsi barədə fərman verir. Amma burada da, qalanın rəsmiləri və ətraf şəhər və kəndlərin əhalisi Həzrət Babın cazibədar şəxsiyyətinə valeh olurlar. Hətta bəzi tanınmış əyalət ruhaniləri yeni Dini qəbul edir və öz imtiyazlı mövqelərini ataraq Onun ardıcılları sırasına qoşulurdular.

Çehrikdə baş verənlərdən xəbər tutan baş vəzir Həzrət Babın dərhal Təbriz şəhərinə gətirilməsi barədə əmr verir. Orada Həzrət Babı sınağa çəkmək və Onun təsirinə son qoymaq üçün ən yaxşı vasitə kimi din üləmalarının toplantısı çağrılır. Bu vaxt təxminən 1848-ci ilin iyulu idi. Həmin toplantıda ruhanilər və hökumət nümayəndələri Həzrət Babı alçaltmağa çalışdılar, lakin Onun əzəməti qarşısında aciz qaldılar. Həzrət Babdan soruşanda ki, “Sən kim olduğunu iddia edirsən və sənin gətirdiyin müjdə nədir?” O, cavab verdi:

“Mənəm, Mənəm, Mənəm Vəd olunmuş Kəs! Mən adını min illər boyu çəkdiyiniz, adı gələndə ayağa qalxdığımız, zühurunun şahidi olmağın həsrətini çəkdiyiniz və Zühur saatının tezləşməsini Allahdan yalvarıb dilədiyiniz Kəsəm. Həqiqətən, Mən deyirəm, Şərqi və Qərbi xalqları Mənim sözümə itaət etməlidirlər və Mənim şəxsiyyətimə sədaqətə and içməlidirlər”.¹⁶

Həmin toplantıdan bir neçə gün sonra, Həzrət Babı Çehrik qalasına qaytardılar. Düşmənləri Onu Təbrizdə Öz Missiyasından zorla əl çəkməyə vadar etmək ümidində idilər. Ancaq onlar sonra əmin oldular ki, nə qədər ki, Həzrət Bab sağdır, Onun İran xalqları arasında artan nüfuzunun qarşısını almaq mümkün olmayacaqdır.

1. İranın o vaxtkı baş vəzirinin xarakterini hansı sözlər təsvir edir? _____

2. Nə üçün baş vəzir Həzrət Babın şah ilə görüşməsindən qorxurdu? _____

3. Baş vəzir Həzrət Babın şah ilə görüşməsinin qarşısını almaq üçün nə etdi? _____

4. Həzrət Bab Təbrizdə qaldığı zaman nə üçün əsgərlər Onun yaşadığı evin keşişini çəkirdilər? _____

5. Şəhər əhalisinə nə xəbərdarlıq edilmişdi? _____

6. Qısa müddət Təbrizdə qaldıqdan sonra Həzrət Bab hara köçürüldü? _____

7. Həzrət Bab Makuda həbsxanaya salındıqdan sonra baş vəzir Onun Əmrinə nə olacağını düşünürdü? _____

8. Baş vəzirin fikri necə yanlış oldu? _____

9. Necə oldu ki, Maku qalasının qapıları Həzrət Babın ardıcıllarının üzünə açıldı? _____

10. Maku qalasında əsir olarkən, Həzrət Bab hansı mühüm kitabı nazil etdi? _____

11. Farsca “Bəyan”ın bəzi mövzuları hansılardır? _____

12. “Bəyan”da Həzrət Bab ardıcıllarını Kimi axtarıb tapmağa səsləyir? _____

13. Həzrət Babın Dininin yayılmaqda davam etdiyini eşidən baş vəzir nə etdi? _____

14. Həzrət Babın Çehrikə köçürülməsi Onun Əmrinə necə təsir etdi? _____

15. Həzrət Babın düşmənləri Onu Təbrizə gətirməklə nəyə nail olacaqlarını düşündülər? _____

16. Yoxlama zamanı rəhbər şəxslər Həzrət Baba hansı sualları verdilər? _____

17. Onların suallarına cavab olaraq Həzrət Bab nəyi bəyan etdi? _____

BÖLMƏ 8

Həzrət Əbdül-Bəha Həzrət Bab haqqında demişdi:

“Həzrət Baba gəldikdə isə - canım Ona fəda olsun! - O, cavan yaşlarında, daha dəqiq desək, mübarək Həyatının iyirmi beşinci ilində Öz Əmrini bəyan etməyə qalxdı... O, təkbaşına ağlasığmaz bir iş gördü, çünki iranlılar bütün dünyada dini fanatizmləri ilə tanınırlar. Bu nurlu Ruh elə bir qüdrətlə qalxdı ki, İranda dinin, əxlaqın, adət-ənənələrin, vərdislərin əsaslarını sarsıtdı və yeni qaydalar, yeni qanunlar, yeni din yaratdı. Dövlətin yüksək vəzifəli şəxslərinin, təxminən ruhanilərin hamısının və xalqın əksəriyyətinin Onu məhv etməyə qalxmasına baxmayaraq O, təklikdə onlara sinə gərdi və bütün İranı hərəkətə gətirdi. Bir çox üləma və tanınmış adamlar, həmçinin digər sakinlər şadlıqla həyatlarını Onun Əmrinə fəda etdilər və şəhidlik kürsüsünə tələsdilər!

“Hökumət, dövlət, din alimləri və böyük şəxslər Onun işığını söndürmək istədilər, amma buna nail ola bilmədilər. Nəhayət, Onun ayı doğdu, ulduzu parladi, əsasları möhkəmləndirildi və dan yeri işıqlandı. O, savadsız kütlələrə ilahi bilik bəxş etdi və iranlıların adət-ənənələrinə, əxlaq və düşüncəsinə son dərəcə heyrətli təsir göstərdi. O öz ardıcılalarına Bəha Günəşinin zühurunun xoş müjdəsini çatdırdı və onları imana və yəqinliyə hazırladı.

“Belə heyrətli nişanların və böyük nəticələrin aşkar olması, insanların düşüncəsinə və geniş yayılmış ideyalara təsiri, tərəqqinin əsaslarının qurulması, müvəffəqiyyət və çiçəklənmənin prinsiplərinin gənc tacir tərəfindən təşkili Onun kamil Müəllim olmasının ən böyük sübutlarıdır. Bu həqiqəti heç bir ədalətli insan etiraf etməkdən çəkinməz”.¹⁷

Həzrət Əbdül-Bəhanın yuxarıdakı sözləri və buraya qədər öyrəndiyimiz tarix əsasında Həzrət Babın həyatı haqqında qısa məruzə hazırlayıb danışmağa təşviq olunursunuz.

BÖLMƏ 9

1850-ci ildə təyin olunmuş yeni baş vəzir əvvəlki vəzir kimi qanıçən idi və o, Həzrət Babın edam edilməsinə qərar verdi. Həzrət Babı yenidən Çehrikdən Təbrizə gətirdilər və Onu burada Onun şəhidlik səhnəsi olacaq meydanın kənarında olan hücrəyə saldılar.

Həzrət Babı hücrəyə salan zaman izdihamın içərisindən bir gənc irəli çıxaraq, özünü Həzrət Babın ayaqlarına atdı. “Məni Özündən qovma, Ağə” – deyə həmin gənc yalvardı. O, Həzrət Baba yalvardı ki, hara getsə, Onun arxasınca getməyə icazə versin. Həzrət Bab cavab verdi: “Ayağa qalx, və əmin ol ki, sən Mənimlə olacaqsan. Sabah sən Allahın nə hökm etdiyinin şahidi olacaqsan”.¹⁸ Həmin gənci iki yoldaşı ilə birlikdə dərhal həbs etdilər və Həzrət Babla Onun katibinin olduğu kameraya saldılar. Sonralar bu gənc Ənis adı ilə tanındı.

Ənis yeni Müjdəni Həzrət Babın Özündən, hələ O, qısamüddətlik Təbrizdə olarkən eşitmişdi, baxmayaraq ki, o zaman Onun şəhər sakinləri ilə təmasda olmasına ciddi məhdudiyyətlər qoyulmuşdu. Ənisin qəlbini yandıran Allah sevgisinin atəşi o qədər güclü idi ki, onun yeganə arzusu özünü yeni Din yolunda fəda etmək idi. Ancaq Ənisin davranışından

narahat olan ögey atası onun hərəkətlərini məhdudlaşdırdı və evdə ciddi nəzarət altında saxladı. Orada Ənis həftələri dua və ibadətdə keçirir və Allaha yalvarırdı ki, Məhbubunun hüsuruna yenidən yetişməkdə ona kömək olsun. Bir gün dua etdiyi zaman qeyri-adi bir şey görür. O, Həzrət Babı qarşısında duran və Onu çağıran halda görür. Ənis özünü Onun ayaqlarına atdı. “Sevin” - Həzrət Bab ona dedi - “vaxt yaxınlaşır, məhz bu şəhərdə Mən izdihamın gözləri qarşısında asılacaq və düşmən atəşinin qurbanı olacağam. Mən Mənimlə şəhidlik qədəhindən içməyə səndən başqa heç kimi seçməyəcəyəm. Əmin ol ki, Mənim sənə verdiyim söz yerinə yetəcəkdir”.¹⁹ Və beləliklə, Ənis səbirlə gözləməyə başladı və bilirdi ki, öz Məhbubu ilə yenidən birləşəcəyi gün gələcəkdir. İndi nəhayət o, qəlbinin məqsuduna yetişdi.

Həmin gecə Həzrət Bab sevinc içində alışıb yanırdı. O onunla birlikdə kameraya salınmış Ənislə və daha üç sadıq ardıcılı ilə şən söhbət edirdi. O onlara buyurdu: “Sabah Mənim şəhidlik günüdür. Sizlərdən kimsə bu saat ayağa durub öz əllərilə Mənim həyatıma son qoya bilməzi. Mən dostların əlində ölməyi düşmən əlində ölməkdən üstün tuturam”. Onlardan heç biri bu əziz həyata son qoymağa cəsarət edə bilmədilər və gözlərindən yaş axa-axa sakit durmuşdular. Birdən Ənis sıçrayıb ayağa qalxdı və dedi ki, Həzrət Babın hər bir əmrini yerinə yetirməyə hazırdır. Bu zaman Həzrət Bab buyurdu: “Mənim arzumu yerinə yetirməyə qalxan bu gənc Mənimlə birgə şəhid olacaqdır. Şəhidlik tacını Mənimlə bölüşməyə onu seçəcəyəm”.²⁰

Ertəsi gün səhər tezdən, 1850-ci il iyulun 9-da, Həzrət Bab öz katibi ilə işləyərkən bir məmur qəfildən içəri daxil oldu və onların söhbətini kəsdi. Həzrət Bab məmura dedi: “Deməyi arzu etdiyim sözlərin hamısını ona söyləməyincə, heç bir yer üzü qüvvəsi Məni susdura bilməz. Bütün dünya Mənim əleyhimə silahlansa belə, yenə də Məni Öz niyyətimi son sözünə qədər yerinə yetirməkdən saxlaya bilməz”.²¹ Lakin məmur Həzrət Babın sözlərinin mənasını başa düşmədi. O, cavab vermədi və katibə onun ardınca gəlməyi əmr etdi. Sonra Həzrət Babı kameradan çıxarıb Təbriz şəhərinin ən rütbəli üç ruhanisinin evlərinə apardılar və onlar tərəddüd etmədən Onun edam olunması haqda fərmanı imzaladılar.

Həmin gün günorta çağı Həzrət Babı Onun edamının şahidi olmaq üçün on minə yaxın adamın damlarda toplaşdığı meydana gətirdilər. Onu, edam edəcək əsgərlərin alay komandiri Sam Xana təhvil verdilər. Lakin Sam Xan narahat idi. Onu öz hərəkəti ilə Allahın qəzəbinə düşər olacağı qorxusu bürüdü. O, Həzrət Baba belə söylədi: “Mən xristian dininə sitayiş edirəm və Sizə qarşı heç bir pis niyyətim yoxdur. Əgər Sizin Əmriniz Həqiqət Əmridirsə, mənə Sizin qanınızı axıtmaq vəzifəsindən azad olmağa kömək edin”. Həzrət Bab ona dedi: “Sənə verilən göstərişlərə əməl et və əgər sənəni niyyətin səmimidirsə, Allah səni, şübhəsiz, bu çətinlikdən azad edəcəkdir”.²²

Sam Xan öz adamlarına divara dəmir mismar vurmağı və ona iki ip bağlamağı əmr etdi. Həzrət Babı və Ənisi bu iplərdən asdılar. Alay hərəsində iki yüz əlli adam olan üç cərgəyə düzüldü. Bir-birinin ardınca hər üç cərgə atəş açdı. Yeddi yüz əlli tufəngin barıt tütüsü çəkildikdən sonra heyrətə gəlmiş izdiham inana bilməyəcəkləri bir səhnə ilə qarşılaşdı. Ənis onların qarşısında sapsağlam dayanmışdı, Həzrət Bab isə yox olmuşdu. Güllələr ancaq onların asıldığı ipləri kəsmişdi. Həzrət Babın qızgın şəkildə axtarışı başlandı. Nəhayət, Həzrət Babı öz kamerasında oturan və katibi ilə yarımçıq qalmış söhbəti tamamlayan gördülər. Həzrət Bab onlara dedi: “Mən söhbətimi qurtardım. İndi siz öz niyyətinizi həyata keçirə bilərsiniz”.²³

“Ey yolunu azmış nəsil! Mənə inanmış olsaydınız, sizin hər biriniz sizin əksəriyyətinizdən yüksək məqamda dayanmış bu gənc kimi hərəkət edərdiniz və özünü Mənim yolumda fəda edərdiniz. Gün gələcək ki, siz Məni tanıyacaqsınız, lakin həmin gün Mən sizinlə olmayacağam”.²⁴

- [illegible]

- 38 – Qoşa Məzhər

5. Edam səhəri məmur Həzrət Babın katiblə söhbətini kəsən zaman Həzrət Bab ona dedi: “Deməyi _____ hamısını ona söyləməyincə, heç bir _____ qüvvəsi Məni _____”.
6. Həzrət Babın edamını həyata keçirmək əmri verilən alayın komandirinin adı nə idi?

7. Sam Xan Həzrət Babdan nə xahiş etdi? _____

8. Həzrət Bab Sam Xana nə etməsini dedi? _____

9. Həzrət Baba və yoldaşı Ənisə neçə əsgər atəş açdı? _____
10. Atəşin tüstüsü çəkildikdən sonra heyrtlənmiş izdiham nə ilə qarşılaşdı? _____

11. Həzrət Bab tapılanda O nə edirdi? _____

12. Həzrət Bab nəhayət tapılanda O nə dedi? _____

13. Həzrət Babın edamı hansı tarixdə baş verdi? _____
14. Edam olunduğu zaman Həzrət Babın neçə yaşı var idi? _____
15. Aşağıda Həzrət Babın onun edamını müşahidə etmək üçün yığışan izdihama son sözlərini yazın.

BÖLMƏ 10

Təklif olunur ki, aşağıda verilmiş xəritədə Həzrət Babın səyahət etdiyi və sürgün olunduğu marşrutu çəkəsiniz. Bunu edərkən hər bir yerdə baş vermiş hadisələri xatırlamağa və onların əhəmiyyəti üzərində düşünməyə çalışın.

BÖLMƏ 11

Bu fəsildə siz bu Gün üçün Allahın Qoşa Məzhərlərindən birinin, Həzrət Babın həyatı haqqında öyrəndiniz. Öz qısa Risaləti dövründə Həzrət Bab İranda ruhani inqilab etdi. Minlərlə pak qəlblər Onun Müjdəsini qəbul etdilər və özlərini Həzrət Babın “Allahın zahir edəcəyi Kəs” kimi istinad etdiyi Allah Məzhərinin gəlişi üçün hazırlamağa başladılar. Siz bilirsiniz ki, hər zaman Allahın Məzhəri yer üzündə zühur edəndə gücə susayanlar və hakimiyyət istəyənlər Onun əleyhinə qalxır və Onun Vəhyinin nurunu söndürməyə çalışırlar. Bu halda, İranın cahil hakimləri tərəfindən yalnız Həzrət Bab deyil, həmçinin Onun minlərlə tərəfdarı da şəhid edildi. Yeni yaranmış Vəhyin ağacını öz qanları ilə sulayan bu erkən Babilərin cəsarətli həyatları qarşıdakı illərdə də sizin araşdırma mövzunuz olacaq. Molla Hüseyn, Quddus, Tahirə və Vahid kimi simalar bütün həyatınız boyu, Bəhai Erasının erkən illərinin qeyri-adi tarixini öyrəndikcə, sizin üçün ilham və cəsarət mənbəyi olacaqlar. Hələlik biz bir təməl məsələnin üzərində düşünsək, yaxşı olar: Necə ola bilər ki, bu kiçik vaxt ərzində minlərlə insanın həyatı kəskin transformasiyaya uğrayır və xurafat içində itib batan, rüşvətxor və düşkün rəhbərlər tərəfindən istismar olunan adamlar arasından bu cür müqəddəs adamlar çıxaraq müstəsna qəhrəmanlıq nümunələri göstəririlər? Bu sualın cavabı ancaq Əli Məhəmmədin — Həzrət Babın şəxsinde tapıla bilər. Buna görə də təklif olunur ki, Həzrət

Bəhaullah, Həzrət Əbdül-Bəha və Əmrin Vəlisinin bu Müqəddəs Varlıq barədə yazılarından müəyyən parçaları öyrənəsiniz və onlar barədə düşünəsiniz:

Öz Əhd və Vəsiyyətnaməsində Həzrət Əbdül-Bəha qeyd edir:

“Bu, Bəha əhlinin inamının əsasıdır (mənim həyatım onlara fəda olsun): Həzrət Bab Allahın Birlik və Təklisinin Məzhəri və Əzəli Camalın Müjdəçisidir. Əbha Gözəlliyi (mənim həyatım Onun sadıq dostlarına fəda olsun) Allahın Ali Zühuru və Onun İlahi Mahiyyətinin Dan Ulduzudur. Qalan hamı Onun bəndələridir və Onun Əmrinə əməl edənlərdir”.²⁵

Allah Yanımızdan Keçir kitabında Əmrin Vəlisinin yazdığı aşağıdakı hissələri oxuyuruq:

“Həzrət Bəhaullahın «Cövhərlər Cövhəri», «Dənizlər Dənizi», «Peyğəmbərlərin və Müjdəçilərin həqiqətlərinin ətrafında dolandıqları Nöqtə», «vasitəsilə olmuş və olacaqlar haqqında biliyin Allah tərəfindən ortaya çıxarıldığı Kəs», «Məqamı bütün Peyğəmbərlərdən uca olan», «Vəhyi bütün seçilmiş kəslərin düşüncə və qavrayışı xaricində olan» kimi adlandırdığı Həzrət Bab Öz Müjdəsini gətirdi və Öz Missiyasını yerinə yetirdi. Həzrət Əbdül-Bəhanın sözləri ilə desək, gəlişi ilə «Peyğəmbərlər Dövrünə» son qoyulmasına və «Yerinə yetmə Dövrünün başlanmasına» işarə edən «Həqiqət Səhəri», «Ən Güclü Nurun Müjdəçisi», eyni zamanda, Öz Vəhyi ilə ölkəsinin üzərinə çökmüş qaranlıqı qovdu və elə bir Müqayisə olunmaz Nurun qaçılmaz doğuşunu bəyan etdi ki, Onun şüaları bütün bəşəriyyəti bürüməli idi”.²⁶

Həzrət Bəhaullah Özü izah edir:

“Bu güclü və ecazkar Vəhyi Mənim əvvəlki Zühurumdan belə qısa vaxtın ayırması elə bir sirdir ki, onu heç bir insan açə bilməz və elə bir möcüzədir ki, heç bir şüur dərk edə bilməz”.²⁷

Həzrət Əbdül-Bəha qeyd edir:

“Həzrət Babın Zühuru dan yerinə bənzəyir, çünki dan yeri günəşin doğacağını vəd edir. Həzrət Babın dan yeri, bütün dünyanı saran Həqiqət Günəşinin doğmasını vəd etdi”.²⁸

BÖLMƏ 12

Yer üzündə qısa ömrü zamanı Həzrət Bab Allah Məzhəri kimi çox sayda kitab və Lövhələr nazil etdi. İndi siz Onun həyatının tarixçəsini öyrənməyi tamamladıqdan sonra sizə təklif olunur ki, Onun dualarından aşağıdakı ikisini əzbərləyəsiniz.

“Varmıdır Allahdan başqa çətinliklərdən Qurtaran? Söylə: Sübhandır Allah! Odur Allah! Hamı Onun bəndələridir və hamı Onun hökmünü yerinə yetirir”.²⁹

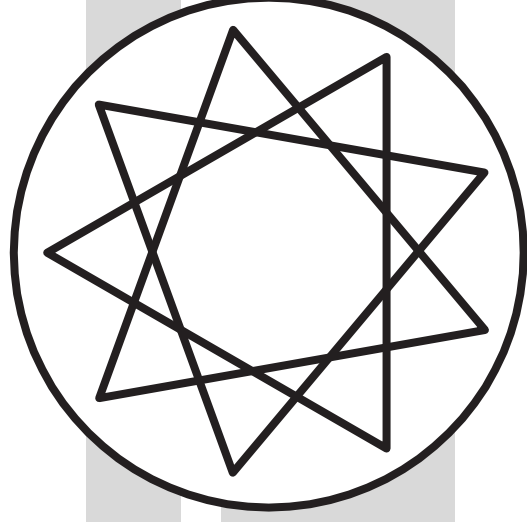
“Söylə: Allah hər üstün şeydən üstün olan Kifayətedicidir. Yerdə və göydə olanlardan heç nə yox, yalnız Allah Kifayətedicidir. Həqiqətən, O, Öz zatında Bilici, Yardımçı və Qüdrətlidir”.³⁰

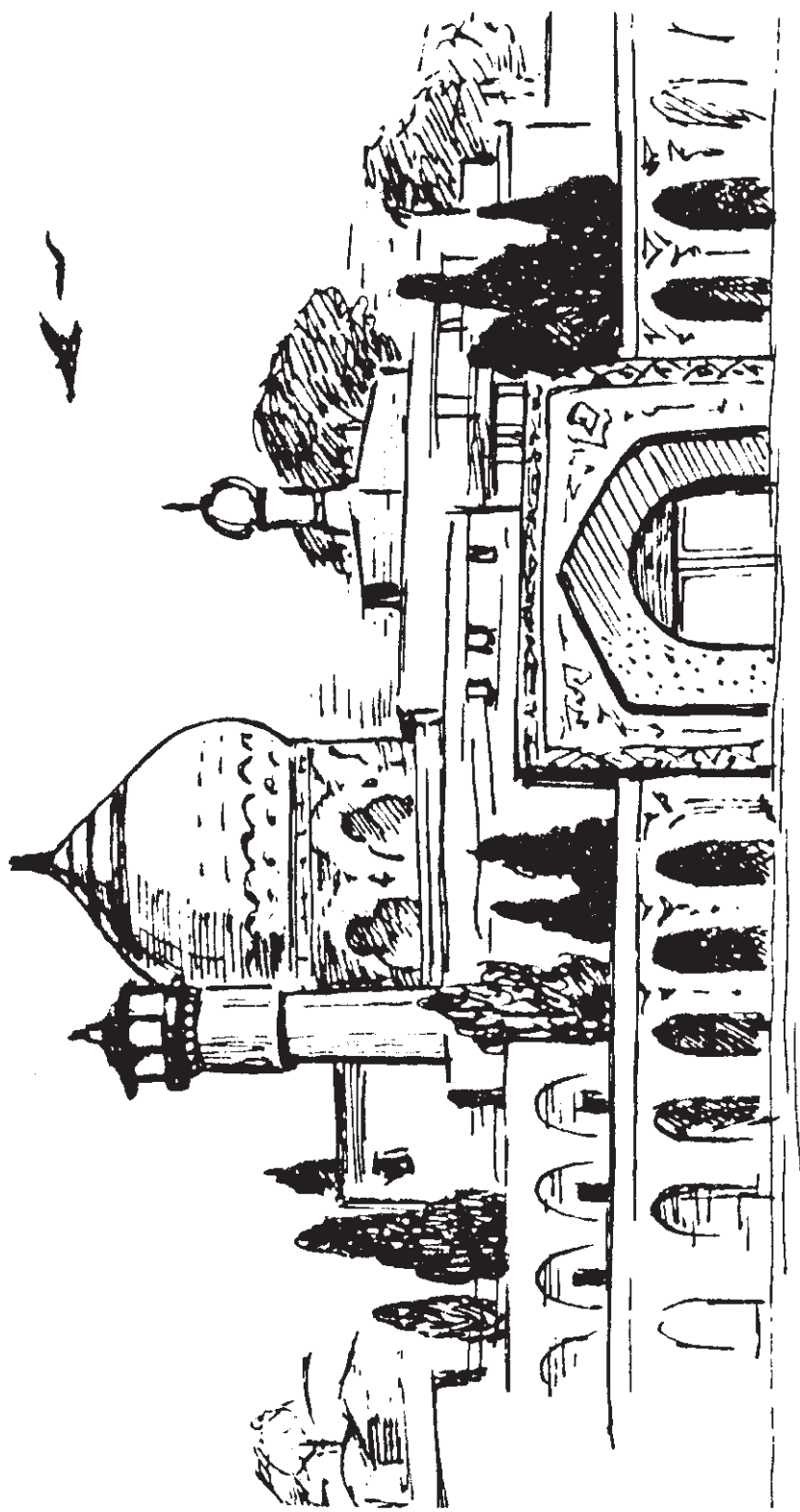
BÖLMƏ 13

Kitab 2-nin üçüncü fəslində siz öz söylərinizi icmanızdakı evlərə edilən silsilə ziyarətlər zamanı, xüsusən də Əmrə yeni qoşulanlarla bir sıra mövzular üzrə söhbət etməyi öyrənməyə yönəltiniz. İndi bu fəsli tamamladığınız üçün siz Həzrət Babın həyat tarixçəsini müzakirə etmək istədiyiniz mövzular siyahısına əlavə edə bilərsiniz. Bu və ya digər vəziyyətdə nə qədər təfərrüatı əhatə etməyi seçməyiniz, əlbəttə ki, bir çox amillərdən asılı olacaq. Lakin şəraitdən asılı olmayaraq, siz Həzrət Bəhaullahın Sələfi və Yeni Dövrün Müjdəçisi kimi Onun həyatının əsas hadisələri haqqında geniş hesabat paylaşmağa ümid etməlisiniz. Növbəti səhifələr sizə müəyyən hallarda yardımçı olacaqdır.

Həzrət Bab

Yeni Günüin Müjdəçisi

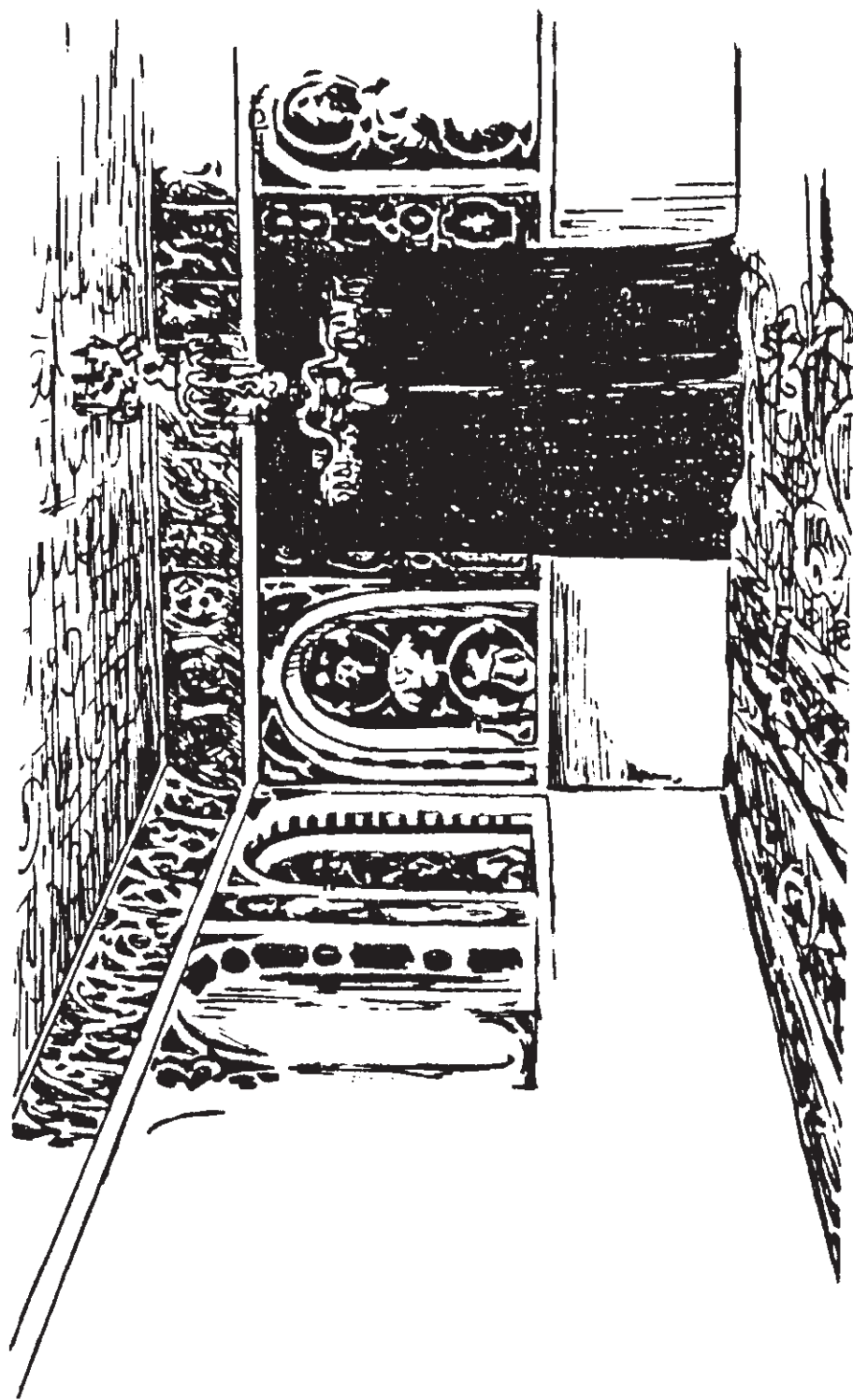
Həzrət Bab 20 oktyabr 1819-cu ildə İranın cənubunda yerləşən Şiraz şəhərində anadan olmuşdur. O hələ uşaq ikən atası vəfat etmişdi. Onu dayısı böyütmüş və lap kiçik yaşında məktəbə qoymuşdu.

Həzrət Babın müəllimi Onun böyük qabiliyyətini dərhal gördü və anladı ki, belə bir qeyri-adi uşağa dərs vermək iqtidarında deyil. Allah Həzrət Baba fitri bilik əta etmişdi.

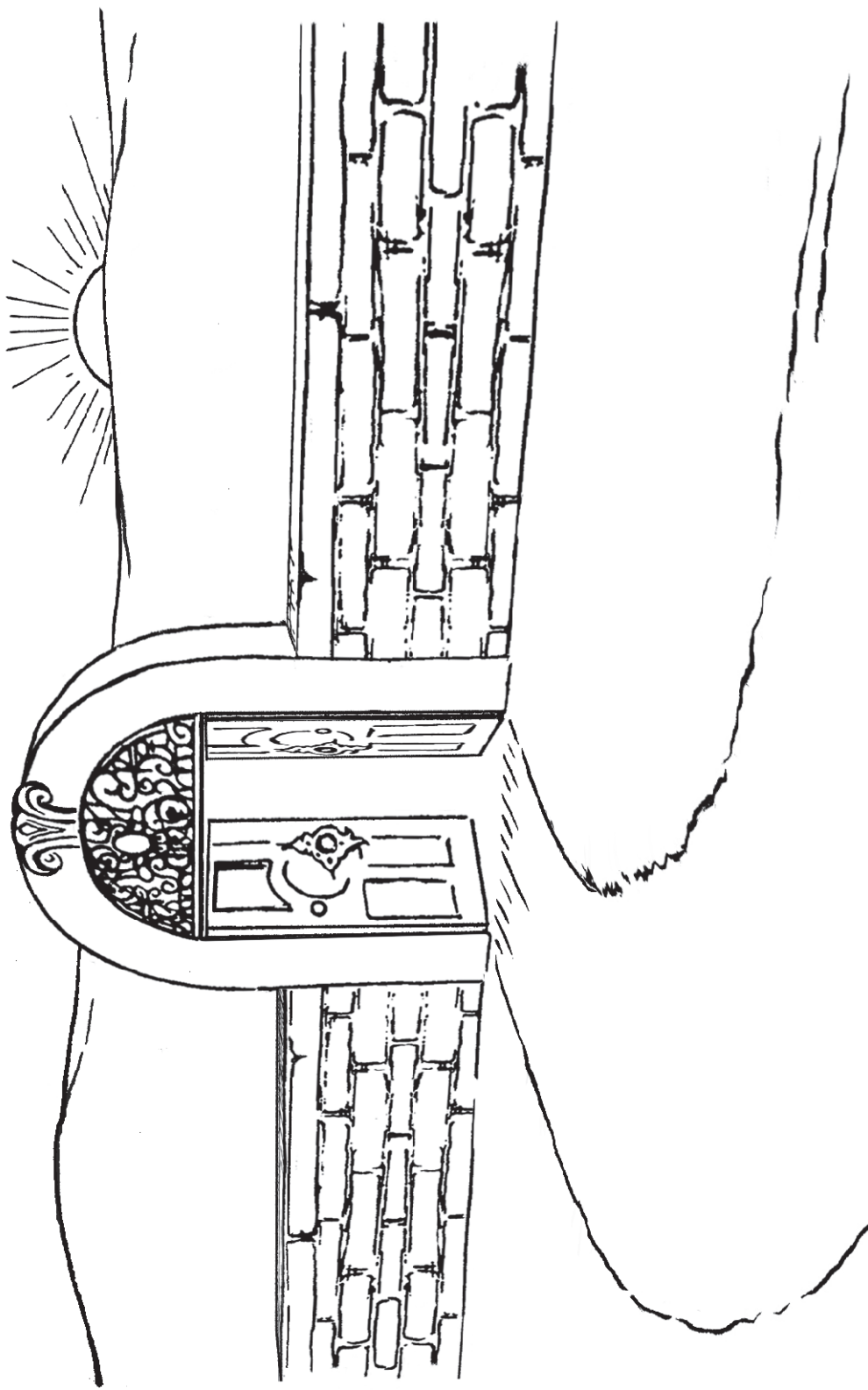

O zaman İran əhalisi Allahın yeni Elçisinin gəlişini gözləyirdilər. Onlar dua edirdilər ki, O, tezliklə zühur etsin və Özü ilə yer üzünə sülh və ədalət gətirsin. Çoxlu insanlar vəd Olunmuşu axtarmaq üçün evlərini tərk etdilər.

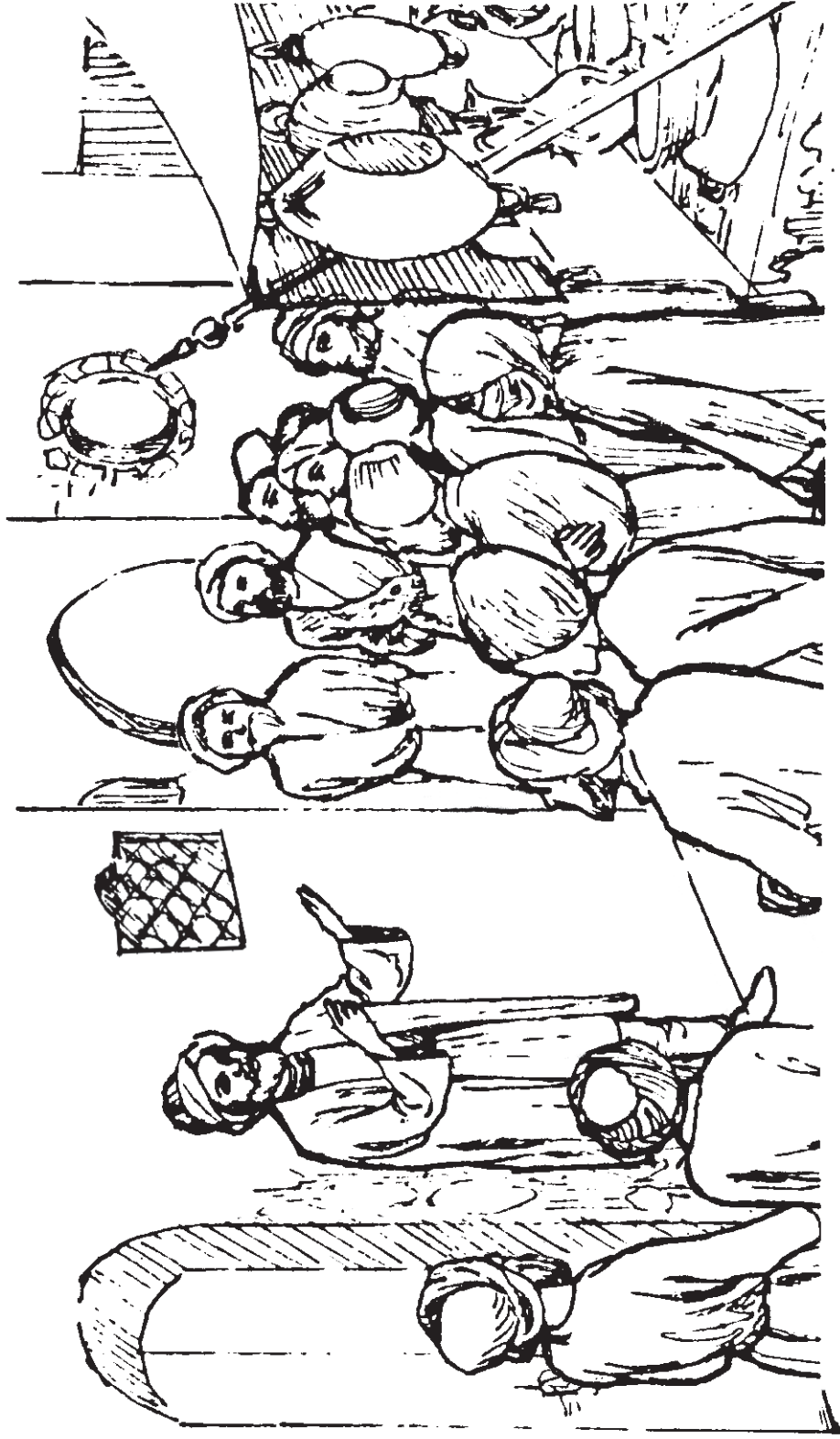
1844-cü ilin 23 may axşamı vəd olunmuş Kəsin axtarışında bir gənc Şiraza yetişdi. Həzrət Bab onu şəhər darvazasının eşiğinde qarşıladı və onu Öz evinə dəvət etdi ki, uzun səfərdən sonra özünə gəlsin.

Orada Həzrət Bab elan etdi ki, insanların həsrətlə gözlədikləri Kəs Onun Özüdür.

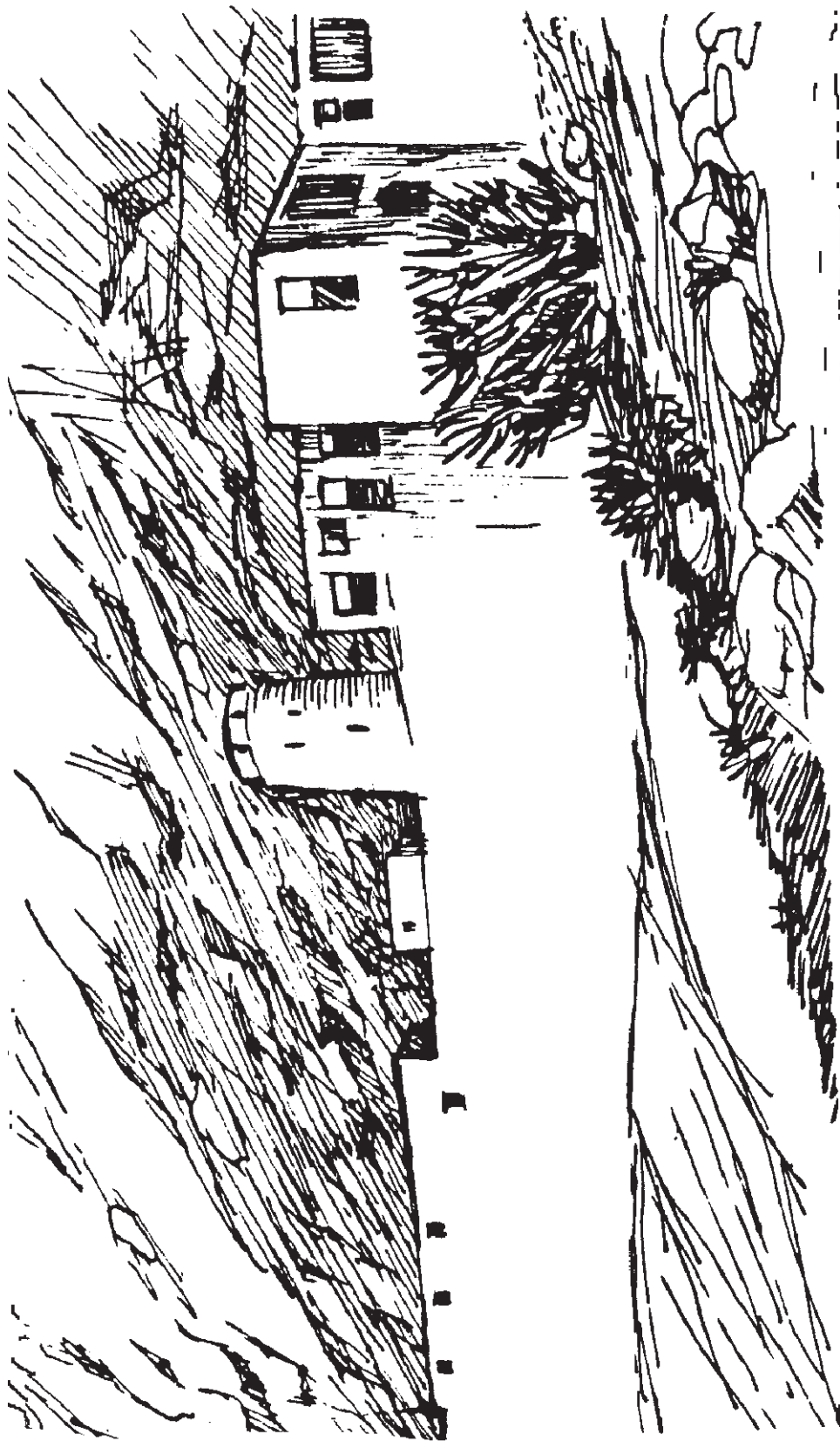

“ Bab” sözünün mənası qapı deməkdir. Həzrət Bab elan etdi ki, tezliklə Allahın başqa bir Elçisi gələcək və O, dünyanın bütün xalqlarını bir ailədə birləşdirəcək.

Həzrət Bab bəşəriyyəti yeni və cəlalli bir gələcəyə aparan bir qapı idi.

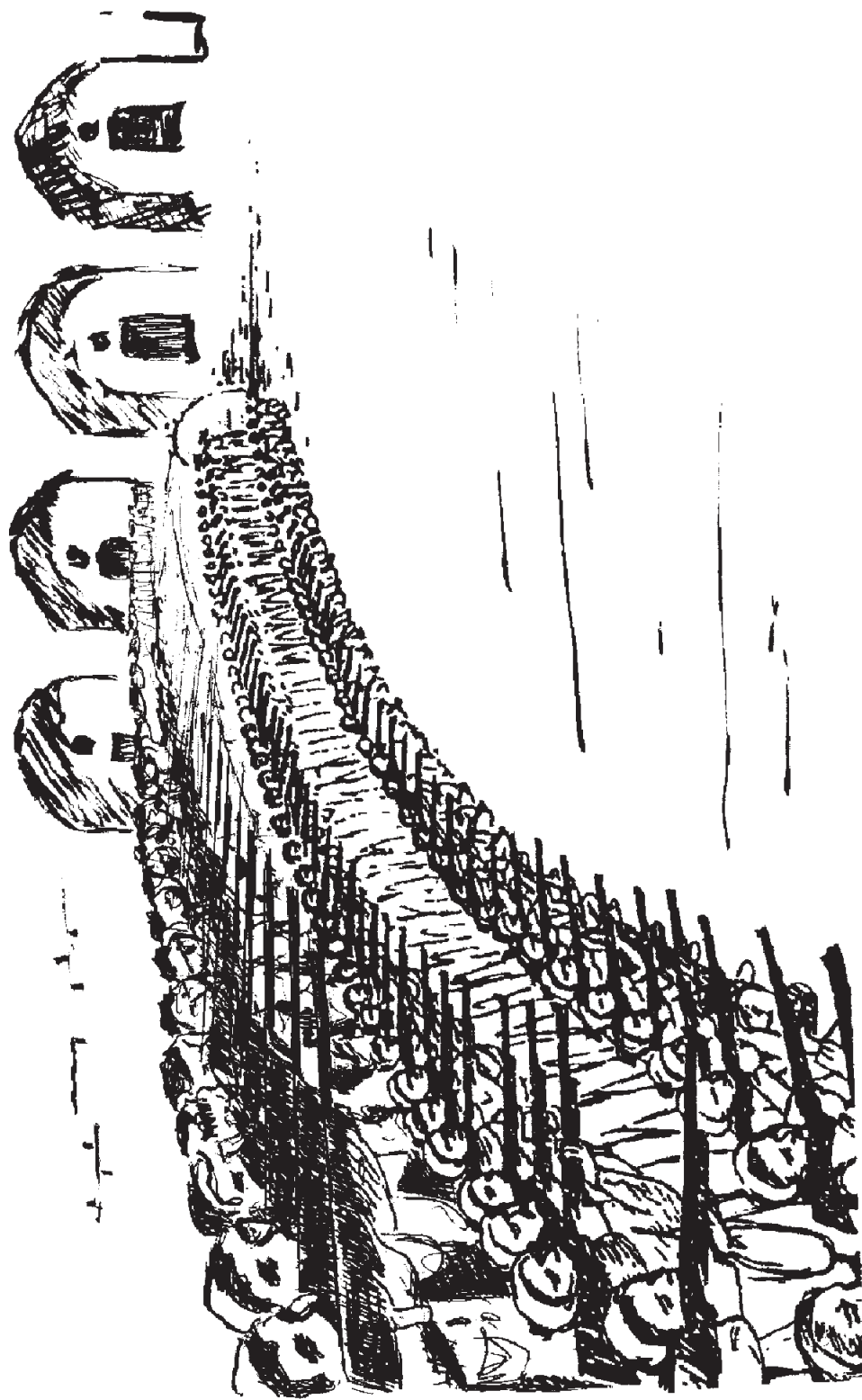
Həzrət Bəbın ardıcılının sayı sürətlə çoxalırdı. Bütün İran boyunca,
onlar Onun nazil etdiyi ilahi təlimləri yaymağa başladılar.

Lakin tezliklə dövlət rəsmiləri və hakimiyyətlərini itirməkdən qorxan din xadimləri Allahın yeni Dininə qarşı qalxdılar. Onlar Həzrət Babı Onun ardıcılardan ayıraraq, ölkənin ən ucqar qalalarından birinə sürgün etdilər.

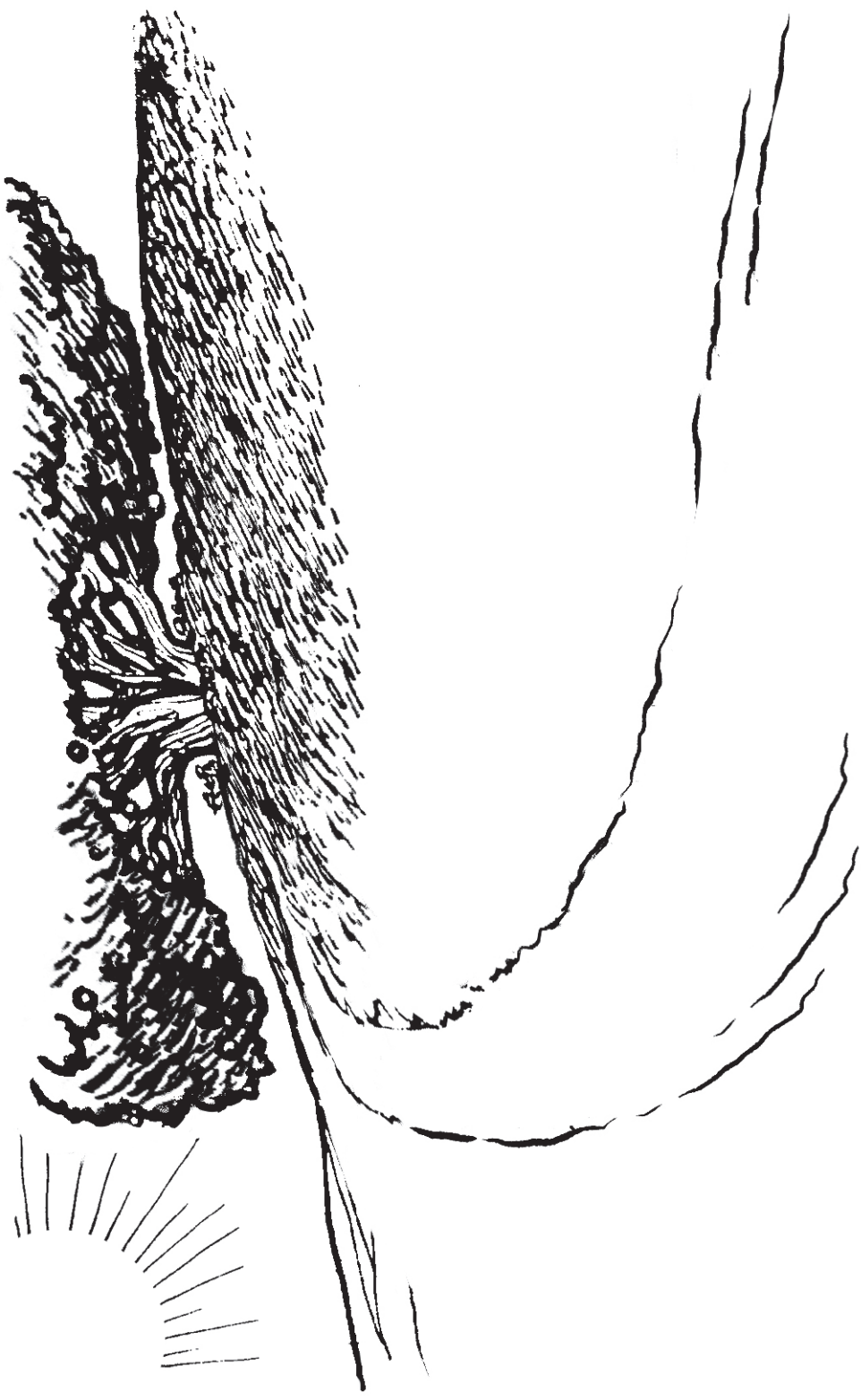

Həzrət Babın ardıcılıarı ən qəddar təqiblərə məruz qaldılar. Onlara hücum etdilər, onları döydülər və zindana saldılar. Minlərlə insan öldürüldü, lakin Allahın Əmri yayılmaqda davam etdi.

1850-ci ildə Həzrət Bab şəhid edildi. Hökumətin əmri ilə O, şəhər meydanlarından birində ardıcılardan biri ilə asıldı və əsgər alayı tərəfindən güllələndi. Bu zaman

Həzrət Babın cəmisi 31 yaşı vardı.

Həzrət Bab Həzrət Bəhaullahın, “ Allahın Calalı” nın – O kəs ki, Onun Dininin bayrağının yer üzünün hər bir guşəsində qaldırılması əvvəlcədən müəyyən olunmuşdu – gəlişi üçün yol hazırlamaq naminə həyatını qurban verdi.

İSTİNADLAR

1. *Dan Yerin Şəfəqləri: Bəhai Vəhyinin İlk Günləri haqqında Nəbilin Nəqli* (Vilmett: Bahá'í Publishing Trust, 1932, 2018 nəşri), s. 75–76.
2. Yenə orada., s. 57.
3. Yenə orada., s. 63.
4. Yenə orada., s. 65.
5. 23 may 1912-ci il tarixində edilmiş söhbətdən, *Ümumdünya Sülhünün Elanı: Həzrət Əbdül-Bəhanın 1912-ci ildə ABŞ və Kanadaya Səfəri zamanı Çatdırdığı Söhbətlər*-də çap edilib (Vilmett: Bahá'í Publishing, 2012), hissə. 2, s. 196.
6. *Dan Yerin Şəfəqləri*, s. 85–86.
7. Həzrət Bab, *Dan Yerin Şəfəqləri* -da sitat gətirilib, s. 92–94.
8. *Dan Yerin Şəfəqləri*, s. 142–43.
9. Yenə orada., s. 146.
10. Həzrət Əbdül-Bəha tərəfindən 23 may 1912-ci il tarixində edilmiş söhbətdən, *Ümumdünya Sülhünün Elanı*-nda çap edilib, hissə. 2, s. 196.
11. *Dan Yerin Şəfəqləri*, s. 148–50.
12. Yenə orada., s. 198.
13. Yenə orada., s. 212.
14. Yenə orada., s. 213.
15. Yenə orada., s. 249.
16. Həzrət Bab, Şövqi Əfəndi tərəfindən sitat gətirilib, *Allah Yanımızdan Keçir* (Vilmett: Bahá'í Publishing Trust, 1974, 2019 nəşri), s. 34; həmçinin Əhdi Pozanlar-da, s. 315–16.
17. Həzrət Əbdül-Bəha, *Bəzi Suallara Cavab*-da (Vilmett: Bahá'í Publishing, 2014, 2016 nəşri), № 8.1–3, s. 38–39.
18. *Dan Yerin Şəfəqləri*, s. 507.
19. Yenə orada., s. 307–8.
20. Yenə orada., s. 508.
21. Yenə orada., s. 509.

22. Yenə orada., s. 512.
23. Yenə orada., s. 513.
24. Həzrət Bab, *Allah Yanımızdan Keçir*-də sitat gətirilib, s. 84; həmçinin *Əhdi Pozanlar*-da, s. 514.
25. *Həzrət Əbdül-Bəhanın Əhd və Vəsiyyətnaməsi* (Vilmett: Bahá'í Publishing Trust, 1944, 2013 nəşri), s. 39.
26. *Allah Yanımızdan Keçir*, s. 90–91.
27. Həzrət Bəhaullah, Şövqi Əfəndi tərəfindən sitat gətirilib, *Həzrət Bəhaullahın Dünya Nizamı: Seçilmiş Məktublar* (Vilmett: Bahá'í Publishing Trust, 1991, 2012 nəşri), s. 124.
28. *İlahi Fəlsəfəyə dair Həzrət Əbdül-Bəhanın Fikirləri* (Boston: The Tudor Press, 1918), s. 51–52.
29. Həzrət Bab, *Bəhai Duaları: Həzrət Bəhaullahın, Babın və Həzrət Əbdül-Bəhanın Bəyan Etdiyi Dualardan Seçmələr*-də (Vilmett: Bahá'í Publishing Trust, 2002, 2017 nəşri), s. 221.
30. Yenə orada., s. 55.

Həzrət Bəhaullahın Həyatı

Məqsəd

Həzrət Bəhaullahın yaratdığı ruhani
qüvvələrin əzəmətini qiymətləndirməyi və
Onun həyat hekayəsini nəql etməyi öyrənmək

BÖLMƏ 1

Əsl adı Mirzə Hüseyn Əli olan Həzrət Bəhaullah 1817-ci il noyabrın 12-də İranın paytaxtı Tehran şəhərində anadan olmuşdur. Onun atası, Mirzə Buzurq tanınmış əsilzadə idi və İran şahının sarayında yüksək vəzifəli məmur olmuşdur. Erkən yaşlarından Həzrət Bəhaullah əzəmət nişanələri nümayiş etdirmiş və qeyri-adi bilik və müdriklik göstərmişdir. O, məktəbə getməmişdir və sadəcə evdə bəzi təlimlər almışdır. Onun uşaqlığı ilə bağlı olaraq, Həzrət Əbdül-Bəha buyurur:

“Camali Mübarək, Həzrət Bəhaullah, İran əsilzadələrindən idi. Erkən uşaqlıq illərindən O, Öz dostları və qohumları arasında seçilirdi. Onlar deyirdilər: «Bu uşaq qeyri-adi qüdrətə malikdir». Ağıl, kamal, və yeni bilik mənbəyi kimi O, Öz yaşından irəli getmişdi və Öz ətrafındakılardan yüksəkdə idi. Onu tanıyanların hamısı Onun erkən inkişafına heyran olmuşdular. Adətən deyirdilər ki, «Bu uşaq çox yaşamayacaq», çünki, belə bir inam var idi ki, vaxtından əvvəl böyüyən uşaqlar yetişkinlik dövrünə çatmırlar”.¹

Bir Lövhdə, Həzrət Bəhaullah Özü uşaqlıq illərində qardaşlarından birinin Tehrandə keçirilən toy mərasimində iştirakı zamanı qarşılaşdığı bir əhvalatı nəql edir. O zamankı ənənəyə uyğun olaraq yeddi gün, yeddi gecə toy keçirildi. Sonuncu gün qonaqları əyləndirmək üçün məşhur bir şah haqqında kukla tamaşası göstərildi. Həzrət Bəhaullah tamaşa üçün çadır qurulmuş həyətə baxan yuxarı otaqda əyləşmişdi.

O nəql edir ki, tamaşa şahın yaxınlaşmasını elan edən, insan formasında bir neçə fiqurların səhnəyə gəlişi ilə başladı. Qısa müddət sonra bir neçə başqa fiqurlar göründü. Şahın gəlişinə hazırlaşanlardan kimisi yer süpürür, kimisi də ətrafa su çiləyirdi. Sonra şəhər carçısı səhnəyə daxil oldu və adamlara şahı qarşılamaq üçün toplaşmağı buyurdu. Bir neçə dəstə fiqurlar göründü və onlar öz yerlərini tutdular. Nəhayət, şah əzəmətlə daxil oldu. Başında tac, o, asta-asta şahənə yeriyərək taxta əyləşir. Atəşlər açılır, təbillər çalınır və çadır tüstü ilə dolur.

Tüstü çəkildəndən sonra taxtda əyləşmiş şah vəzirlərin, şahzadələrin və dövlət məmurlarının əhatəsində görünür. Hamı onun əmrinə müntəzir idi. Bu anda şahın yanına oğru gətirirlər və o, əmr verir ki, onun boynunu vursunlar. Baş cəllad gecikmədən şahın əmrini yerinə yetirir. Edamdan sonra şah, vəzirlər və məmurlar ilə söhbətə başlayır. Bu zaman qəfil xəbər gəlir ki, sərhəd əyalətlərdən birində qiyam baş vermişdir. Həmin dəqiqə qiyamı yatırtmaq üçün qoşun göndərilir. Bir neçə dəqiqədən sonra səhnənin arxasından top atəşi səsi eşidilir və bəyan edilir ki, şahın qoşunları qiyamçılarla döyüşə girmişlər.

Beləcə tamaşa davam edir. Tamaşanın mahiyyəti Həzrət Bəhaullahı heyretə salmışdı. Tamaşa qurtardıqdan və pərdə salındıqdan sonra Həzrət Bəhaullah çadırın arxasından qoltuğunda iri sandıq olan bir adamın çıxdığını görür. “Bu nə sandıqdır” — deyərək Həzrət Bəhaullah soruşur – “və bu tamaşanın mahiyyəti nədir?” “Bütün bu gözqamaşdırıcı bəzəklər, şah, şahzadələr və vəzirlər, onların cah-calalı, gücü və qüdrəti, gördüyün hər şey bu sandığın içindədir”² – o, cavab verdi. Bu sözlər Həzrət Bəhaullahda dərin təəssürat yaratdı. O bu haqda daha sonra belə buyurmuşdu ki:

“Həmin gündən etibarən bu dünyanın bütün bər-bəzəyi o Gəncin gözündə həmin tamaşanın eynisi kimi göründü. Onlar heç vaxt xardal dənəsi boyda belə, çəkiyə malik olmamış və olmayacaq da...

“Tezliklə bu zahiri bər-bəzəklər, bu toplanmış xəzinələr, bu dünyəvi şan-şöhrət, bu saysız qoşunlar, bu cah-calal və büsat, qürrəli və lovğa insanlar - bütün bunlar hamısı həmin sandığa qoyulduğu kimi, məzar üçün gömüləcəkdir. Dərin bəsirətə malik olan adamların gözündə bütün bu münaqişələr, nifaqlar və şöhrətpərəstlik uşaq oyunu olmuş və olacaqdır”.³

Həzrət Bəhaullahın uşaqlığı barədə başqa bir hekayə Onun atasının yuxusudur ki, orada Həzrət Bəhaullah belə görünürdü:

“... Həzrət Bəhaullah nəhəng, hüdudsuz bir deryada üzürdü. Onun bədəni suyun üzərində nur saçır və bütün deryanı işıqlandırır. Suyun üzərində aydın görünən başının ətrafında zil qara saçları bütün istiqamətlərdə dalğalar üzərində üzürdü. ... Onun ətrafına saysız-hesabsız balıqlar toplaşmış və onlardan hər biri Onun saçının bir telindən möhkəm tutmuşdu. O hara üzürdüsə, onlar da Onun simasının nuruna məftun olmuş halda o istiqamətdə üzürdülər. Onların sayı-hesabı yox idi və hər birinin Onun tellərindən möhkəm tutmasına baxmayaraq, Onun saçından nə bir tel qopmuş, nə də ki, Onun bədənində bir xəsarət yetmişdi. Azad və qarşısıalınmaz şəkildə O, suların üzərində hərəkət edirdi və balıqlar da Onun ardınca gedirdi”.⁴

Bu yuxudan təsirlənərək, Həzrət Bəhaullahın atası bəsirəti ilə məşhur müdrik bir adamdan bu yuxunu yozmağı xahiş edir. Həzrət Bəhaullahın gələcək şöhrətini elə bil ki, duymuş həmin şəxs deyir:

“Sizin yuxuda gördüyünüz hüdudsuz derya varlıq dünyasından başqa bir şey deyildir. Yalnız olaraq və təkbaşına, sizin oğlunuz onun üzərində ucalacaqdır. O nə arzu etsə, heç kəs Onu yolundan saxlaya bilməyəcəkdir. Heç kəs Onun yürüşünə qarşı dura bilməyəcək və heç kəs Onun tərəqqisinin qabağını ala bilməyəcəkdir. Saysız-hesabsız balıqlar Onun yer üzü insanları və tayfaları arasında yaradacağı çaxnaşmaya işarədir. Onlar Onun ətrafında toplaşacaqlar və Ondən tutacaqlar. Qüdrətli Allahın etibarlı mühafizəsi altında bu çaxnaşma Ona heç bir zərər vura bilməyəcək və həyat dənizində tənhalığı Onun təhlükəsizliyinə qorxu yaratmayacaqdır”.⁵

1. Həzrət Bəhaullahın əsl adı nədir? _____
2. O nə vaxt anadan olmuşdur? _____
3. O harada anadan olmuşdur? _____
4. İran bu gün başqa hansı adla tanınır? _____
5. Həzrət Bəhaullahın atasının adı nədir? _____
6. Həzrət Bəhaullahın atasının vəzifəsi nə idi? _____

7. Həzrət Bəhaullah uşaqlıqda hansı əlamətləri nümayiş etdirirdi? _____

8. Həzrət Bəhaullah hansı təhsili almışdır? _____

9. Həzrət Bəhaullahın uşaq yaşlarında seyr etdiyi tamaşanı təsvir edin.

10. Həzrət Bəhaullah tamaşada gördüyü hər şeyin – şahın, vəzirlərin, əsgərlərin və taxtın – hamısının qutuya qoyulduğunu biləndə nə düşündü? _____

11. Həzrət Bəhaullah bəyan etdi ki, şahın, onun vəzirlərinin, əsgərlərinin və taxtının qutuya qoyulduğunu gördüyü andan etibarən _____ bütün _____ o _____ həmin _____ eynisi kimi _____. Onlar _____ boyda belə _____ olmamışlar və olmayacaqlar da.... Tezliklə bu _____, bu _____, bu _____, bu _____, bu _____ və _____, _____ və _____ - bütün bunlar hamısı həmin _____ kimi, məzar içinə gömüləcəkdir. _____ malik olanların gözlərində bütün bu _____, _____ və _____ olmuş və olacaqdır.

12. Mirzə Buzurqun yuxusunda gördüklərini öz sözlərinizlə söyləyin.

13. Yuxudakı dəryanın mənası nədir? _____

14. Yuxuda Həzrət Bəhaullahın ətrafına çoxlu balıq yığılmasının mənası nə idi? _____

15. Həzrət Bəhaullahın sərbəst və qarşısıalınmaz şəkildə su üzərində hərəkət etməsi nə deməkdir? _____

BÖLMƏ 2

İlahi Məzhərlər fitri biliklə doğrulur və məktəb və ya universitet oxumalarına ehtiyac yoxdur. Onlar öyrənmirlər, fəqət Öyrədicidirlər. Həzrət Bəhaullah qeyd edir:

“Bu Məzlum nə bir məktəbə getmişdir, nə də ki, alimlərin mübahisəsində iştirak etmişdir. Həyatıma and olsun! Mən Öz İradəmlə Özümü zahir etməmişəm. Allah Öz seçimi ilə Məni zühur etdirmişdir”.⁶

Həzrət Bəhaullahın fitri biliyi haqda Həzrət Əbdül-Bəha izah edir:

“Heç kəs Onun hüzuruna Onun əzəmətindən sarsılmamış daxil olmamışdır. Ona yaxınlaşan alimlər Onun biliyi qarşısında heyratə düşmüşlər, halbuki O, nə bir məktəbə getmiş, nə də insanlardan elm öyrənmişdir. Onun ailəsi və dostları buna şəhadət verirlər, bununla belə Onun təlimləri bu dövrün ruhudur.

“Günəş işığı özündən verir, kənar mənbələrdən almır. İlahi Müəllimlər də fitri nura malikdirlər; Onlar kainatda olan hər şeyi bilir və dərk edirlər; dünyanın qalan hissəsi öz nurunu Onlardan alır və hər bir əsrdə elm və incəsənət Onların vasitəsi ilə dirçəlir”.⁷

1. Aşağıdakı cümlələri tamamlayın:
 - a. Günəş işığı _____ verir, _____ almır.
 - b. İlahi Müəllimlər də _____ malikdirlər.
 - c. İlahi Müəllimlər kainatda olan hər şeyi _____ və _____ edirlər.
 - d. Dünyanın qalan hissəsi _____ ilahi Müəllimlərdən _____.
 - e. Elm və incəsənət ilahi Müəllimlər vasitəsi ilə _____.
2. Qrupunuzun digər üzvləri ilə “fitri bilik” ifadəsinin mənasını və əldə edilmiş biliyin fitri bilikdən fərqlərini müzakirə edin.
3. Həzrət Bəhaullahın Yazılarından gətirilmiş yuxarıdakı sitatı əzbərləyin.

BÖLMƏ 3

Həzrət Bəhaullah yaşa dolduqca Onun dahiliyi daha çox aşkar olurdu. Artıq gənc yaşlarında O, Özünün iti ağılına-kamalına, əla xasiyyətinə, səxavətinə və şəfqətliliyinə görə məşhurlaşmışdı. O, ən çətin problemləri həll etməyə və ən mürəkkəb və qəliz suallara cavab verməyə qadir idi. Özünün qeyri-adi qabiliyyətlərinə rəğmən, O, heç vaxt vəzifə və məşhurluq axtarışında olmamışdır. Onun atası vəfat edən zaman, Həzrət Bəhaullahdan xahiş etdilər ki, atasının yolunu davam etdirdin və şah sarayında atasının vəzifəsini tutsun, amma O, bu təklifdən imtina etdi. O bu dünyanın rütbə və adlarının marağında deyildi. Onun marağı kəsiblərin müdafiəsi və ehtiyac içində olanların himayə olunması idi. On səkkiz yaşında O, Asiya Xanım ilə evləndi və Həzrət Bəhaullahın evi hamı üçün sığınacağa çevrildi. Onlar qonaqpərvərliyi heç kəsdən əsirgəmədilər.

1844-cü il, mayın 23-də Şiraz şəhərində Həzrət Bab Öz Missiyasını Molla Hüseynə bəyan etdiyi vaxt Həzrət Bəhaullahın iyirmi yeddi yaşı var idi. Bu tarixi hadisədən demək olar ki, üç ay sonra Həzrət Bəhaullah Həzrət Babdan Onun Yazılarından bir neçəsinin olduğu bir bağlama alır. O, dərhal Həzrət Babın Vəhyinin doğruluğuna şəhadət verir və Onun təlimlərini yaymağa başlayır. Bu bağlamanın tarixçəsi aşağıdakı kimi olmuşdur:

“Həzrət Bab seçilmiş şagirdlərini - Əbədiyaşarın on səkkiz Hərfini təyin etdikdən bir qədər sonra onları Öz hüzuruna çağırır və onlara yeni Müjdəni paylaşmaq və yaymaq tapşırığını verir. O onların hər birinə xüsusi tapşırıq verir, bəzilərini isə Dinin təbliği üçün doğma əyalətlərinə göndərir. Bu on səkkiz Mübarək Ruhdan Quddus Həzrət Babı Missiyasını bəyan etmək üçün gedəcəyi Məkkə ziyarətində müşayiət etmək üçün seçilir. Ona ilk iman gətirən şəxs olan Molla Hüseynə isə Həzrət Bab aşağıdakı müraciəti edir: “Məni Hicaz ziyarətində müşayiət etmək üçün seçilmədiyinə görə kədərlənmə, əvəzində Mən səni nə Hicaz, nə də Şirazla müqayisə edilməz, özündə ilahi müqəddəsliyin Sırrını gizləyən bir şəhərə

göndərəcəyəm”.⁸ O, bağlamanı Molla Hüseynə verərək, ona Tehrana getməyi tapşırır. O, Molla Hüseynə, həmin şəhərdə gizlədilmiş sirrin parıltısını tanımaqda və Məhbubun hüzuruna daxil olmaqda kömək üçün Allaha yalvarmağı buyurur.

Molla Hüseyn öz vəzifəsini yerinə yetirmək məqsədilə bir çox şəhərlərdən keçərək Tehran şəhərinə gəlir. Burada o, bir dini mədrəsədə otaq tutur. İlk olaraq mədrəsənin müdirinə Həzrət Babın Müjdəsini çatdırır, o isə, bunu təkəbbürlə rədd edir. Lakin şagirdlərdən biri söhbəti eşidir və bu səyahətçinin sözlərindən çox təsirlənir. O, qərara alır ki, gecəyarısı Onun yanına getsin, Molla Hüseynin belə bir coşğunluqla bəyan etdiyi Müjdə haqda daha çox öyrənsin. Molla Hüseyn həmin gənci qəbul edərək onunla yüksək nəzakət və mehribanlıqla söhbət edir. O, şagirdə deyir ki, onun nə üçün bu yerlərə gəldiyini indi başa düşdü. Mədrəsənin başçısı onun gətirdiyi Müjdəni nifrətlə rədd etdi. Molla Hüseyn dedi: «Mən ümid edirəm ki, Ustadından fərqli olaraq, onun şagirdi bu Müjdənin həqiqətini dərk edəcəkdir».⁹

Söhbət zamanı Molla Hüseyn şagirddən haradan gəldiyini soruşur. O, cavab verir ki, Mazandaran vilayətinin Nur bölgəsindəndir. Molla Hüseyn bir sual da verir: «Mənə de görüm, mərhum Mirzə Buzurq Nurinin ailəsində elə bir şəxs varmı ki, o, özünün xasiyyəti, gözəlliyi, incəsənət və əqli nailiyyətləri ilə məşhurdur və həmin şərəfli evin adətlərini qorumağa qadirdir?»¹⁰

«Bəli» — gənc cavab verdi — «indi onun Tehrandə yaşayan oğlanlarından biri atasının keyfiyyətlərini özündə əks etdirməklə fərqlənir. Özünün ləyaqətli yaşayışı, yüksək nailiyyətləri, mehribanlığı və səxavətliliyi ilə o, kübar atanın kübar oğlu olduğunu sübut etmişdir». «O nə ilə məşğul olur?» — Molla Hüseyn soruşdu. «O, ruhdan düşünləri ruhlandırır və aqları doyuzdurur». «Onun rütbəsi və vəzifəsi nədir?» «Qəribləri və kasıbları müdafiə etməkdən başqa neç nə». «Onun adı nədir?» «Hüseyn Əli».¹¹

Gəncin hər bir cavabı Molla Hüseynə məmnunluq gətirirdi. «O öz vaxtını necə keçirir?» — sonra o, soruşdu. «O, meşələri gəzir və ətraf yerlərin gözəlliyindən ləzzət alır». «Onun neçə yaşı vardır?» «İyirmi səkkiz». «Mənə belə gəlir ki, sən Onunla tez-tez görüşürsən?» sualını verərkən Molla Hüseynin siması sevinc və məmnunluqla şölələnirdi. «Mən tez-tez onların evinə gedirəm» — gənc cavab verdi. «Sən Ona məndən əmanət çatdırıb bilərsənmi?» «Əlbəttə» — gənc cavab verdi. Molla Hüseyn parçaya bükülmüş bağlamanı həmin gəncə verdi və səhər səhər vaxtı Ona çatdırmağı xahiş etdi. «Əgər O, mənə cavab vermək arzusunda olsa, Onun cavabını mənə çatdırıb bilərsənmi?»¹² — Molla Hüseyn əlavə etdi. Sonra həmin şagird bağlamayı götürdü və səhər tezdən Molla Hüseynin xahişini yerinə yetirməyə getdi.

Həzrət Bəhaullahın evinə çatanda o, Onun qardaşı Mirzə Musanı darvazanın qarşısında gördü və ona gəlişinin səbəbini izah etdi. Mirzə Musa həmin gənci Həzrət Bəhaullahın hüzuruna apardı və bağlamayı Onun qabağına qoydu. Həzrət Bəhaullah onlardan əyləşmələrini xahiş etdi. Bağlamayı açaraq O, bəzi parçaları ucadan oxumağa başladı. Bir səhifə oxumuşdu ki, O, Mirzə Musaya tərəf dönüb dedi: «Musa, nə deyə bilərsən? Həqiqətən, Mən deyirəm, kim Qurana inanırsa və Onun İlahi mənşəyini tanıyırsa, lakin yenə də, bir anlıq olsa belə, bu ruhu həyəcanlandıran sözlərin də eyni yaradıcı qüvvəyə malik olduğunu etiraf etməyə tərəddüd edərsə, əlbəttə, öz mühakimələrində yanlış və insaf yolundan azmışdır».¹³ Həmin gənci öz hüzurundan buraxan zaman Həzrət Bəhaullah ona Molla Hüseynə çatdırmaq üçün bir kəllə qənd və bir qutu çay verdi və xahiş etdi ki, onun sevgi və təqdirini ona çatdırsın.

Sevinmiş halda gənc adam ayağa qalxdı və Molla Hüseynin yanına tələsdi. O, Həzrət Bəhaullahın hədiyyəsini və cavabını Molla Hüseynə çatdırdı. Molla Hüseynin onları hansı sevinclə qəbul etdiyini heç bir sözlə təsvir etmək olmaz. Təzim edərək o, hədiyyəni qəbul etdi və onu coşğunluqla öpdü. Sonra o, həmin gənci qucaqladı, gözlərindən öpdü və dedi: “Ey mənim sevimli dostum! Mən Allaha dua edirəm ki, sən mənim qəlbimi sevindirdiyin kimi, O da, sənə əbədi səadət bəxş etsin və sənin qəlbini tükənməz sevinclə doldursun”.¹⁴ Molla Hüseynin davranışı gənci tamam çaşdırmışdı. O təəccüb etdi ki, görəsən bu iki qəlbi hansı tellər birləşdirir? Onların arasındakı yoldaşlığın səbəbi nə idi? Nə üçün Molla Hüseyn Həzrət Bəhaullahdan aldığı balaca bir hədiyyə üçün bu qədər sevinir? Gənc oğlan aç bilmədiyi bir sirlə qarşılaşmışdı.

Bir neçə gündən sonra Molla Hüseyn İranın şimal-şərqində olan Xorasan əyalətinə yola düşdü. Nurdan olan tələbə ilə vidalaşarkən, ona dedi: “Gördüyün və eşitdiyin şeylər haqda heç kimə bir kəlmə də demə. Qoy bu sənin ürəyində saxladığın bir sirr olsun. Onun adını heç kimə demə, yoxsa Onun məqamına paxıllıq edənlər Ona zərər vurmaq üçün ayağa qalxacaqlar. İbadət zamanı Qüdrətli olana dua et ki, Onu qorusun, Onun vasitəsilə əzilənləri ucaltsın, kasıbları dövlətli etsin və yıxılanları qaldırsın. Şeylərin sirri bizim gözlərimizdən gizlədilmişdir. Bizim vəzifəmiz Yeni Günün çağırışını yüksəltmək və Onun İlahi Müjdəsini bütün insanlara çatdırmaqdır. Bu şəhərdə çox adamların qanı bu yolda axıdılacaq. Bu axan qanlar Allahın Ağacını sulayacaq, onun çiçəklənməsinə və bütün bəşəriyyətin üzərinə kölgə salmasına səbəb olacaq”.¹⁵

1. Əbədiyaşarın On Səkkiz Hərfini təyin etdikdən sonra Həzrət Bab nə etdi? _____

2. Həzrət Bab Məkkə ziyarəti üçün kimi Özüne müşayiətçi seçdi? _____

3. Hicaz hansı ölkəyə aiddir? _____
4. Ona inananlardan birincisi olan Molla Hüseynə Həzrət Bab bu sözlərlə müraciət etdi:
“Məni _____ müşayiət etmək üçün seçilmədiyinə görə
_____, əvəzində Mən səni nə _____, nə də _____
_____, özündə _____
gizləyən bir şəhərə göndərəcəyəm”.
5. Həzrət Bab Molla Hüseynə nə verdi? _____

6. Tehrana gəldikdən sonra Molla Hüseyn mədrəsədə otaq tutdu. Mədrəsənin müdiri
Həzrət Babın Missiyasını necə qəbul etdi? _____

7. Allah niyə Molla Hüseyni mədrəsəyə yönəltdi? _____

8. Həzrət Babın Missiyasını qəbul edən şagird haradan idi? _____

9. Həzrət Bəhaullahın ata evi harada idi? _____
10. Nurdan olan tələbə Molla Hüseynin suallarını cavablandırarkən izah etdiyi kimi:
- Həzrət Bəhaullahın atası hansı xüsusiyyətlərinə görə məşhur idi? _____

 - Həzrət Bəhaullahın diqqətini nə cəlb etdi? _____

 - Onun rütbəsi və vəzifəsi nə idi? _____

 - O, vaxtını necə keçirirdi? _____

11. Molla Hüseyn Nurdan olan tələbədən nə etməyi xahiş etdi? _____

12. Həzrət Babın göndərdiyi bağlamadan bir səhifə oxuduqdan sonra Həzrət Bəhaullah dedi: “Həqiqətən, Mən deyirəm, kim _____ inanırsa və Onun _____
_____ tanıyırsa, lakin yenə də, bir _____ belə olsa, bu ruhu
həyəcanlandıran _____ də eyni _____ malik olduğunu
etiraf etməyə _____ edirsə, əlbəttə, öz _____ və
_____ yolundan azmışdır”.
13. Molla Hüseyn Həzrət Bəhaullahın hədiyyəsini necə qəbul etdi? _____

14. Hədiyyəni alarkən Molla Hüseynin davranışı barədə gənc tələbəni nə çaşdırdı? _____

15. Molla Hüseynin Nur şəhərindən olan tələbəyə vidalaşma zamanı dediyi sözləri öz
sözlərinizlə şərh edin.

BÖLMƏ 4

Həzrət Bab Həzrət Bəhaullahə “Allahın zahir edəcəyi Kəs”, deyə müraciət etmişdir. Ən Müqəddəs Kitabı, “Bəyan” da daxil olmaqla Həzrət Babın Yazılarında Allahın zahir edəcəyi Kəsin ünvanına saysız təriflər vardır. Aşağıda Həzrət Babın Yazılarından Həzrət Bəhaullahın Məqamını və bu Qoşa Məzhər arasında əlaqələri işıqlandıran bir neçə sitat verilir.

“Və yəqin bil ki, Cənnət, Allahın zahir edəcəyi Kəsi tanımaq və Ona itaət etməkdir, atəş isə Ona itaət etməyənlərin və ya Onun razılığına tabe olmayanların yanıdır”.¹⁶

“. . . qulaqlarını təmizlə ki, Allahın zikrindən başqa heç nə eşitməyəsən, gözlərini təmizlə ki, Allahdan başqa heç kimi görməyəsən, idrakını təmizlə ki, Allahdan başqa heç kimi dərk etməyəsən, dilini təmizlə ki, Allahdan başqa heç nə haqda danışmayasan, əlini təmizlə ki, Allahın kəlamlarından başqa heç nə yazmayasan, qəlbini təmizlə ki, Allahdan başqa heç nə arzulamayasan və eyni tərzdə əməllərini və davranışını saflaşdır ki, saf məhəbbət Cənnətinə yetişəsən, bəlkə onda Allahın zahir edəcəyi Kəsin hüsuruna, Onun çox sevdiyi paklıq donu ilə bəzənmiş halda yetişə biləsən və Ondan üz çevirmişlərdən və Onu dəstəkləməyənlərdən uzaq olasan”.¹⁷

“De ki, həqiqətən, Allahın zahir edəcəyi Kəsin razılığı Allahın razılığıdır, eynilə Allahın zahir edəcəyi Kəsin narazılığı Allahın narazılığından başqa bir şey deyildir”.¹⁸

1. “Allahın zahir edəcəyi Kəs” sözləri kimə işarədir? _____
2. Həzrət Bab ardıcılalarına məsləhət görür ki, Allahın zahir edəcəyi Kəsin hüsuruna yetişmək üçün özlərini hazırlasınlar. O onlara nə etməyi buyururdu?

-
-
-
-
-
-
3. Yuxarıdakı sitatlardan birini seçin və əzbərləyin.

BÖLMƏ 5

Həzrət Bəhaullah Həzrət Babın Vəhyinin gerçəkliyinə şəhadət gətirdiyi gündən onu yaymağa qalxdı. Onun birinci səfəri ata yurdu Mazandaran əyalətinin Nur bölgəsinə oldu. Orada O, ailəsinin evinin yerləşdiyi Takur kəndinə getdi.

Həzrət Bəhaullahın Takur kəndinə gəlməsi söhbəti bütün bölgəyə yayıldı. Yerli məmurlardan və yüksək mənsəb sahiblərindən bir çoxu onunla görüşməyə və eyni zamanda şah, onun sarayı və dövlətin işləri barədə məlumatlanmağa gəldilər. Lakin Həzrət Bəhaullah onların suallarına həvəssiz cavab verirdi. O, tez mövzunu dəyişir və Həzrət Babın Müjdəsini çox fəsahtlə bəyan edirdi. Onun sözləri o qədər inandırıcı və dəlilləri o qədər güclü idi ki, hamı heyran olurdu. Onu eşidənlərin çoxu təəccüblənirdilər ki, Onun mövqeyində olan bir şəxs, adətən ruhanilərin və dini üləmaların işi sayılan bir məsələyə bu qədər yaxından maraq göstərir. Onun şövqü və biliyinin dərinliyi Onun ailə üzvləri və bir çox tanınmış adamlar da daxil olmaqla çoxlarını Həzrət Babın Əmrinə cəlb etdi. Onun hüzuruna daxil olanlardan heç biri Onun şirin sözlərinin təsirinə qarşı dura bilmirdi və heç kəs Onun müddəalarının həqiqiliyinə qarşı çıxmağa cürət etmirdi, yalnız Öz dayısından başqa.

Bu dayı Həzrət Bəhaullahı və Onun gətirdiyi Müjdəni gözdən salmaq üçün mümkün olan hər şeyi etdi. Başa düşəndə ki, o, bir şey etməyə qadir deyil, onda tanınmış müsəlman ruhanisinin yanına getdi və ondan kömək istədi. O, şikayətləndi ki, Həzrət Bəhaullah, ruhani olmamasına baxmayaraq, Nura gəlib dini məsələlər haqda danışır. O, mollaı xəbərdar etdi ki, Həzrət Bəhaullahın hüzuruna gələn hər kəs Onun təsiri altına düşür və Onun sözlərinin gücünə tabe olurlar. “Mən bilmirəm O, cadugərdir, yoxsa çayına sehrli maddə əlavə edir, çünki onun çayını içən hər bir kəs Onun ovsununun qurbanı olur”.¹⁹

Həzrət Bəhaullahı meydan oxumaqda uğur qazana bilməyəcəyini başa düşən molla, dayının yalvarışlarına fikir vermədi. Lakin Həzrət Babın Müjdəsi meşə yangını kimi sürətlə əyalətə yayılmağa başladı. Mollanın bundan həyəcanlanmış ardıcılıarı ondan tədbir görməsini tələb etməyə başladılar. Nəhayət o, qərara aldı ki, özünün iki məşhur şagirdini Həzrət Bəhaullahın yanına göndərüb Onun təbliğ etdiyi Müjdənin mahiyyətini araşdırsın. Həmin iki şəxs Həzrət Bəhaullahın hüzuruna gəldiyi zaman nə baş verdiyi aşağıda şərh olunur.

Takur kəndinə gəldikləri zaman həmin nümayəndələrə dedilər ki, Həzrət Bəhaullah qışlağa getmişdir. Mollanın nümayəndələri də qışlağa getməyi qərara aldılar. Onlar qışlağa yetişən zaman gördülər ki, Həzrət Bəhaullah Quran ayələrindən birini şərh edir. Onlar oturub

qulaq asmağa başladılar və qulaq asdıqca Onun qeyri-adi danışiq üslubundan və bəlağətindən təsirləndilər. Özünü saxlaya bilməyən nümayəndələrdən biri yerindən qalxıb otağın aşağı tərəfinə keçdi və mütilik və hörmət əlaməti olaraq qapının ağzında sakitcə dayandı. Gözləri yaşlı halda və titrəyərək yoldaşına dedi: “Mən Həzrət Bəhaullahı sual-cavab etməkdə acizəm. Ondan soruşmağa hazırladığım suallar hamısı birdən yaddaşımdan silindi. İndi necə istəyirsən, elə də et. Ya araşdırmanı davam et, ya da qayıt müəllimin yanına və mənim vəziyyətimi ona söylə. Mənim adımdan ona söylə ki, mən heç vaxt onun yanına qayıtmayacağam. Mən daha bu astananı tərk edə bilmərəm”. Amma onun yoldaşı da eynilə Həzrət Bəhaullahın sözlərindən təsirləndiyindən o da dostu kimi hərəkət etdi və belə cavab verdi: “Mən öz müəllimimi tanımağa son qoymuşam. Bu andan etibarən Allaha and içirəm ki, həyatımın qalan hissəsini Mənim yeganə və həqiqi Ağama, Həzrət Bəhaullahı xidmətə həsr edəcəyəm”.²⁰

Ruhaninin nümayəndələrinin belə dəyişmələri haqqında xəbər sürətlə Nur sakinləri arasında yayıldı. Yüksək mənsəb sahibləri, dövlət məmurları, din üləmaları, tacirlər və kəndlilər Həzrət Bəhaullahın hüsuruna axışdılar. Yüzlərlə adam Həzrət Babın Əmrinin bayrağı altına daxil oldu. Amma Həzrət Bəhaullahdan başqa heç kəs bilmirdi ki, bunun ardınca tezliklə dəhşətli təqiblər baş verəcək və bu təqiblər yenidən doğulmuş bu zərif bitkilərin çoxunu kökündən çəkib çıxaracaqdır.

1. Həzrət Babın Vəhyinin həqiqiliyinə şəhadət verdikdən sonra Həzrət Bəhaullah nə etdi? _____

2. Nur sakinləri Həzrət Bəhaullahı necə qarşıladılar? _____

3. Nə üçün bəzi adamlar Həzrət Bəhaullahın onların suallarına necə cavab verməsinə təəccübləndilər? _____

4. Həzrət Bəhaullah Həzrət Babın Əmrini yaymağa başladığı zaman onun dayısı nə etdi? _____

5. Nə üçün məşhur din xadimi Həzrət Bəhaullahın dayısının şikayətinə fikir vermədi? _____

6. Öz ardıcılıqları tərəfindən təzyiqlər artan zaman molla nə etməyi qərara aldı? _____

-
- This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

-
-
-
-
-
-

Allah Əmrinin təbliği Həzrət Bəhaullahın Nur vilayətində gördüyü iş idi ki, indi bizə bu işi görməyi buyurur. Gəlin verilmiş kəlamları öyrənib onlar üzərində düşünək və yadda saxlayaq ki, Həzrət Bəhaullah Həzrət Babın Vəhyini qəbul etdikdən sonra Onun Özünün ilk addımı ayağa qalxmaq və yüzlərlə adama Müjdəni çatdırmaq oldu:

80 – Qoşa Məzhər

xəzinələrindən pay alanlardan ol. Bu dəryadan bircə qətrə, göylərdə və yerdə olanların üzərinə səpilsə, Qüdrətli, Hər şeyi Bilən, Hikmət Sahibi Allahın kəraməti ilə onları zəngin etməyə kifayət edər. Təmənnəsizlik əlləri ilə ondan götür və bütün yaradılmışların üzərinə səp ki, onlar bəşəri məhdudiyyətlərdən xilas olub, Allahın qüdrətli taxtına, bu müqəddəs və nurlu Məkana yaxınlaşsınlar.

“Əgər onu təkliddə etməli olsan, kədərlənmə! Qoy Allah sənə kifayət etsin, Onun Ruhu ilə məhrəmanə ünsiyyət bağla və şükür edənlərdən ol! Öz Mövlanın Əmrini göylərdə və yerdə olanların hamısına çatdır. Əgər kimsə sənə çağırışına cavab versə, Ruh tərəfindən sənə təlqin olunmuş Rəbbin Allahın hikmət cəvahirələrini ona aç və həqiqi inananlardan ol. Əgər kimsə üz çevirsə, sən də ondan üz döndər və sənin Rəbbin və aləmlərin Rəbbi olan Allaha etibar eylə”.²¹

1. Aşağıdakı cümlələri tamamlayın:

- a. Həzrət Bəhaullah _____ öz payımızı götürməyi buyurur.
- b. Biz özümüzü _____ məhrum etməməliyik.
- c. Əgər Onun mərhəmət dəryasından bir qətrə göydə və yerdə olanların üzərinə səpilsə, _____ kifayət edər.
- d. Bizə _____ götürmək və _____ səpmək buyrulur.
- e. Əgər _____, kədərlənməməliyik.
- f. Biz _____ təmasda olmalıyıq və _____ olmalıyıq.
- g. Biz _____ çatdırmalıyıq.
- h. Həzrət Bəhaullah bizə deyir ki, əgər kimsə çağırışımıza cavab versə, _____ açmalıyıq və _____ olmalıyıq.
- i. Əgər kimsə bizim təklifimizdən üz çevirsə, biz _____ və _____

BÖLMƏ 7

İlahi Vəhy tədrisi və progressivdir. Allah Öz İradəsini zaman-zaman, bəşəriyyət inkişaf nəticəsində bir mərhələdən digərinə keçdikcə zühur edən Məzhərlərin vasitəsi ilə tədrisən açıqlayır. Müəyyən əsas həqiqətləri təsdiqləyərək, hər bir Məzhər bəşəriyyətin imkanlarına uyğun yeni qanunlar və hökmlər toplusu gətirir və Özündən əvvəl gələn Məzhərin gətirdiyi, artıq ehtiyacı olmayan qanun və hökmləri ləğv edir. Bununla belə, insanlar üçün keçmişi geridə qoymaq çətin ola bilər və çox vaxt hətta Onun ən yaxın şagirdləri də Onun Vəhyinin tam əhəmiyyətini dərk etməkdə aciz olurlar. Onlar yüz illər boyu nəsillərin əməl etdiyi dini adət və ənənələrə sadıq qalmağa davam edirlər. Yalnız zaman keçdikcə onlar başa düşürlər ki, yeni Məzhər bəşəriyyətin təkamülünün növbəti mərhələsi üçün yeni qanunlar qoyur.

Həzrət Babın Vəhyi ilə də eyni hadisə baş vermişdir. Həzrət Babın, aralarında zühur etdiyi müsəlmanlar inanırdılar ki, Həzrət Məhəmmədin (s.ə.s.) təlimlərinin bir “hərfi” belə dünyanın sonuna qədər dəyişdirilə bilməz. Bu səbəbdən də Həzrət Bab Öz Müjdəsini tədrisən açıqlamışdı. Risaletinin birinci ilində O, İslam qanunlarında heç bir dəyişiklik etmədi. Amma, bildiyiniz kimi, Maku qalasında əsir saxlanıldığı zaman Həzrət Bab farsca “Bəyan”-ında yeni qanunlar toplusunu açıqladı. İndi onun ardıcılıarı üçün keçmişlə əlaqəni kəsmək və Allahın Məzhəri kimi Onun gerçək Məqamını bəyan etmək vaxtı yetişmişdi. Bu addım Bədəşt Toplantısında atıldı.

Bədəşt ölkənin şimal-şərqində, Tehrandan bir qədər aralı yerləşən kənddir. Bədəşt Toplantısı 1848-ci ilin iyulunda keçirildi. Həzrət Babın səksən bir ən çox fərqlənən ardıcılı oraya toplandı. Əsas iştirakçılar Həzrət Bəhaullah, Quddus və Tahirə xanım idi.

Baxmayaraq ki, Həzrət Bəhaullah Onun biliyindən və müdrikliyindən xəbərdar olan və hidayət üçün Ona üz tutan yoldaşları babilər tərəfindən artıq böyük hörmətə malik idi, konfransda Onun əzəməti və böyüklüyü daha da yüksək dərəcədə özünü göstərdi. Əlbəttə, onun oradakı rolu həlledici idi. O, toplantının keçirildiyi bağları icarəyə götürdü və gələnlərin hamısı iyirmi iki gün müddətində onun səxavətli qonaqpərvərliyindən həzz aldılar. Hər gün Həzrət Bəhaullah toplaşmış bütün qrupun qarşısında oxumaq üçün bir Lövh nazil edirdi. O, hər bir iştirakçıya yeni ad vermişdi. Quddus və Tahirə xanıma O, bütün tarix boyu tanınacaqları adları verdi. Tahirə ləqəbinin mənası “Pak”, Quddus ləqəbinin mənası isə “Müqəddəs” idi. Özü isə, o andan etibarən Bəha adı ilə tanınmalı idi. Sonralar Həzrət Bab orada iştirak etmiş adamların hər birinə bir Lövh nazil etmişdi və onlara həmin toplantıda verilmiş adlarla müraciət etmişdi.

Bir gün Həzrət Bəhaullah ağır xəstələnib yatağa düşdü və hamı Onun hüsurunda toplandı. Sonra, qəflətən, saflıq və iffət cövhəri hesab olunan Tahirə xanım onların qarşısına, İranda müsəlmanların inamlarına görə qadınların hamısının ictimai yerdə geyinməli olduğu niqabsız çıxdı. Orada olan babilərin bir hissəsi fikirləşdi ki, o özünə və yeni yaranan Dinə rüsvayçılıq gətirmişdir. Quddus açıqca hirslandı. Amma Tahirə xanım, özünü itirmədən və sevinclə dolu bir halətdə, bəlağətlə dostlarına müraciət etdi. O onları keçmişlə - onun dini ehkamları, adətləri və ayinləri ilə əlaqələri qırmağa çağırırdı. Quddus və Tahirə xanım arasındakı gərginlik Həzrət Bəhaullahın müdaxiləsi ilə yumşaldı. Bu hadisədən sonra Həzrət Babın ardıcılılarından bəziləri dini tərk etsələr də, əksəriyyəti səbatlı qaldı və yeni şövq ilə doldular. Həzrət Bəhaullah ustalıqla bu hadisədən Yeni Günün şəfqətini bayram etmək üçün istifadə etdi. Özünün cəsarətli hərəkəti ilə Tahirə xanım suru çaldı və köhnə Dinin sonunu və yeni Dinin başlanğıcını elan etdi.

Bədəşt Toplantısı Babi Dininin inkişafında ən coşğun mərhələnin başlanğıcını qoydu. Tezliklə onun ardıcılarının təqib olunması daha əvvəl oxşarı görünməmiş bir gərginlik səviyyəsinə çatacaq və çoxları şəhid olacaqdılar. Toplantı elə bir vidalaşma mərasimi idi ki, sanki onlar buradan qəhrəmanlıq nümunələri göstərməyə gedəcək və bir də təkrar ruhani səltənətlərdə görüşəcəkdilər.

Toplantıda iştirak edənlər birlikdə Mazandarana yola düşdülər. Bir kəndin kənarında dincəlmək üçün dayandıqdan sonra, onların əsl niyyətlərindən xəbərsiz olan sakinlərin hücumuna məruz qaldılar. Babilər təzyiqə məruz qalaraq müxtəlif istiqamətlərə səpələndilər. Həzrət Bəhaullah Mazandarana, Nura doğru hərəkətini davam etdirdi.

Tezliklə Bədəşt Toplantısı haqqında xəbərlər Tehrana çatdı. Şah və onun vəzirləri burada baş vermiş hadisələrdən və Həzrət Bəhaullahın toplantıdakı rolundan xəbərdar oldular. Artıq ölümcül vəziyyətdə olan şah baş vəzir Həzrət Bəhaullahı həbs etmək üçün fərman verməyi məsləhət gördü. Beləliklə, Həzrət Bəhaullahın həbs olunaraq paytaxta gətirilməsi barədə fərman Mazandaran məmurlarından birinə göndərildi. Elə oldu ki, fərman, həmin məmurun sadıq və bağlı olduğu Həzrət Bəhaullahın şərəfinə ziyafət verəcəyi gündən bir gün əvvəl Mazandarana çatdı. O, çox pərişan oldu, amma bu barədə heç kimə bir kəlmə də söyləməməyi qərara aldı. Növbəti gün Mazandarana xəbər çatdı ki, şah vəfat etmişdir; həbs haqqında fərman artıq öz keçərliliyini itirmişdi.

1. Bədəşt Toplantısının məqsədi nə idi? _____

2. Bədəşt Toplantısı nə vaxt keçirildi? _____
3. O, neçə gün davam etdi? _____
4. Toplantıda Həzrət Babın neçə ardıcılı iştirak etdi? _____
5. Əsas iştirakçılar kimlər idi? _____

6. İştirak edənlər arasında ən əhəmiyyətli şəxs kim idi? _____
7. “Tahirə” adının mənası nədir? _____
8. “Quddus” adının mənası nədir? _____
9. Toplantıda Tahirə niqabsız çıxdığı zaman baş verən hadisəni öz sözlərinizlə söyləyin.

-
-
-
-
10. Tahirə xanımın toplantıdakı cəsarətli hərəkəti nəyə işarə idi? _____
11. Bədəşt Toplantısından xəbər tutan hökumət nə etdi? _____
12. Hökumət Həzrət Bəhaullahın həbs edilməsi üçün fərman verdikdən sonra nə baş verdiyini izah edin.

BÖLMƏ 8

Bədəşt Toplantısı köhnə dövrün qurtardığını və yeni dövrün başladığını bildirdi. Həzrət Əbdül-Bəhanın Yazılarından aşağıda gətirilmiş sitat əsrlər boyu zaman-zaman Allahın dininin necə yenilənməli olduğunu təsvir edir. Bədəşt Toplantısı haqda öyrəndiklərinizin işığında sitatın mənası üzərində düşünün.

“Din gerçəklik toxumundan yarpaqları, budaqları, çiçəkləri və meyvələri olan bir ağaca çevrilir. Zaman keçdikcə bu ağac qocalır. Yarpaqlar və çiçəklər solur və məhv olur; ağac quruyur və meyvə vermir. İnsanın köhnə ağacdən yapışaraq onun həyat qüvvələrinin tükənməz, meyvələrinin misilsiz və varlığının əbədi olduğunu söyləməsi ağıllı fikir deyildir. İnsanların qəlbinə yeni həqiqət toxumu əklməlidir ki, oradan yeni ağac böyüsün və dünyanı yeni ilahi meyvələr təzələsin. Bunun vasitəsilə indi aralarında din ayrılığı olan millətlər və xalqlar birliyə gətiriləcəkdir, məhdudiyyətlər yox olacaq, həqiqi ümumdünya qardaşlığı qurulacaqdır. Xalqlar arasında mövcud müharibə və münaqişələr aradan qaldırılacaq, hamı Allahın bəndələri kimi barışacaqlar. Zira hamı Onun qüdrət və mərhəmət ağacının kölgəsində pənah tapmışdır. Allah hamıya mehribandır. O, hamıya səxavətlidir, necə ki, Həzrət İsa buyurub: «Allah ədalətliyə də, ədalətsizə də yağış göndərir» – bu o deməkdir ki, Allahın mərhəməti ümumdür.

Bütöv bəşəriyyət Onun sevgi və lütfünün hifzi altındadır və O, hamıya hidayət və tərəqqi yolunu göstərmişdir”.²²

BÖLMƏ 9

1848-ci ildə taxta çıxmış Nəsrəddin Şah atasından, keçmiş şahdan daha qəddar idi. Onun şahlığının lap əvvəlində babilərin təqib olunması kəskin şəkildə artdı. Həzrət Bab Özü 1850-ci il iyulun 9-da Təbriz şəhərində şəhid edildi. Onun minlərlə dindaşlarının faciəli ölümünün şahidi olmuş ardıcılıqları indi qəlblərinin ən Sevimlisini itirmişdilər. Çoxları ürəklərində uzun illər onlara qarşı edilən zülmərdə şahı günahlandırırtdılar. Amma bu hisslərə baxmayaraq, onlar xalqa və hökumətə münasibətdə xoşniyyətli idilər. Onlar bütün enerjilərini xeyirxah əməllər və inandırıcı dəlillərin gücü ilə yeni Dini yaymağa sərf edirdilər. Lakin zehni təhlükəli ideyalarla məşğul olan hiddətlənmiş bir qrup var idi. Bu bir neçə nəfər ümitsiz və çaşqın halda fikirləşirdi ki, istibdada kökündən hücum etsələr, Babi icmasının taleyini dəyişdirə bilərlər. Onlar şaha sui-qəsd hazırlamağa başladılar.

Bu qrupun məramını onun liderlərindən biri Həzrət Bəhaullaha çatdırdı. Həzrət Bəhaullah aydın ifadələrlə onlara məsləhət gördü ki, planlarından əl çəkməlidirlər. O onlara xəbərdarlıq etdi ki, belə bir hərəkət Həzrət Babın artıq qəmdən sarsılmış ardıcılıqlarına yeni fəlakətlər gətirəcəkdir. Amma qəsdçilər elə acı çəkmişdilər və ürəklərində intiqam alovu elə şiddətlə yanırdı ki, hətta Həzrət Bəhaullahın məsləhətləri belə onları dayandıra bilmədi. Onlar pak, fədakar və qəhrəmancasına əməllərlə bəzənmiş Babi tarixində əbədi olaraq bir ləkə kimi xatırlanacaq bu niyyəti həyata keçirdilər.

1852-ci il avqustun 15-də şah atla səhər gəzintisi üçün Tehran yaxınlığındakı yay sarayından çıxdı. Onun şəxsi mühafizəçisi şahdan bir qədər irəlidə gedirdi. Havada sakitlik var idi; hər şey yaxşı görünürdü. Sonra, hamını təəccübləndirən bir şey baş verdi - şaha vermək üçün ərizəsi olan şikayətçi kimi özünü göstərən yol kənarında durmuş gənc şahı öldürməyə cəhd etdi. Bu sui-qəsdçi o qədər düşüncəsiz idi ki, onun istifadə etdiyi tapança nəzərdə tutulan məqsəd üçün tamamilə qeyri-adekvat olan kiçik qranullar atırdı. Şah yüngülcə yaralandı, amma onun həyatına qəsd etmə cəhdi Əmrin düşmənlərinə adamlarda babilərə qarşı təsəvvürəgəlməz qəddarlıq göstərmək qəzəbini oyatmağa imkan verdi.

Şaha atəş açmış bədbəxt gənc dərhal öldürüldü: onun cəsədini isə qatırın quyruğuna bağlayaraq Tehrana qədər sürüdülər. Orada onu şaqqalayıb əhaliyə göstərmək üçün asdılar. Onun yoldaşına isə rəhmsizcəsinə işgəncə verdilər, boğazına əridilmiş qurğuşun tökdülər, lakin o öz dostlarından heç birinin adını demədi. Yoldaşının paltarlarını soyunduraraq ətində dəşik açdılar və o dəşiklərdə şam yandırdılar, bundan sonra onu, ona qışqıran və lənətlər yağdıran izdihamın qarşısı ilə apardılar.

Sonra baş verənləri sözlə təsvir etmək mümkün deyildir. Hökumət, ruhanilər və onların cahil ardıcılıqları babilərin kökünü kəsmək üçün ayağa qalxdılar. Şəhərin qapıları bağlandı, sual-cavab edilməmiş heç kəs şəhərdən buraxılmırdı. Babilər evbəev axtarılır, həbs edilir və burada açıqlaya bilməyəcəyimiz dərəcədə dəhşətli qəddarlıqla qətlə yetirilirdilər.

Şahın həyatına qəsd olunan gün Həzrət Bəhaullah Tehran yaxınlığındakı kənddə baş vəzirin qardaşının qonağı idi. Bədbəxt hadisələr haqda xəbər tezliklə Ona çatdı və Ona məsləhət gördülər ki, tufan ötüşənə qədər gizlənsin. Şahın anası onun oğlunun həyatına edilən

qəsdə Həzrət Bəhaullahı günahkar sayaraq Onun həbs olunmasını tələb edirdi. Lakin Həzrət Bəhaullah gizlənmək təklifini rədd etdi və əksinə olaraq, növbəti gün atını yəhərləyərək şahın sarayına doğru yollandı. Şah və onun əyanları Həzrət Bəhaullahın yaxınlaşdığını eşidən zaman dəhşətə gəldilər. Necə ola bilər ki, bu cür dəhşətli bir cinayətdə günahkar hesab olunan adam uzağa qaçmaq əvəzinə, belə inamla təhlükəyə doğru getsin. Şah dərhal Həzrət Bəhaullahın həbsinə fərman verdi. Onun dostlarının baş vəzirin evində Onun üçün sığınacaq tapmaq səyləri boşa çıxdı. O, paytaxtdan hardasa 30 km aralı Şəmiran kəndində həbs olundu və zəncirlərlə qandallandı.

Piyada və yay günəşinin qızmar şüaları altında Həzrət Bəhaullah Şəmiran kəndindən Tehrana gətirildi. Yol boyu Onun şahın düşməni olduğuna inandırılmış kütlə təhqiramiz sözlərlə Onun üstünə qışqırırdı. Həzrət Bəhaullahın üstünə daş atmaq arzusunda olan qoca qadın haqqında hekayə həmin gün kütlənin necə başını itirdiyini və qarşılaşdığı fəlakətlərə baxmayaraq Onun qəlbində olan sevginin böyüklüyünü nümayiş etdirirdi.

Həzrət Bəhaullah həbsdə saxlanılacağı zindana yaxınlaşarkən bir qoca və zəif qadın əlindəki daşla birlikdə kütlənin içərisindən güclə irəliyə can atırdı. O öz yaşadları arasında çox az qadında ola biləcək qətiyyət və fanatizm nümayiş etdirirdi. O, hirsdən əsən bədəni ilə irəli gəlirdi və əlini qaldıraraq daş atmaq üçün hazır vəziyyətdə durdu. “Sizə and verirəm” - deyərək, Həzrət Bəhaullahı qalaya aparan mühafizəçilərin ardınca yüyürdü - “İcazə verin mən bu daş Onun sifətinə vurum!” Həzrət Bəhaullah ona tərəf cuman qadını gördüyü zaman mühafizəçilərinə dedi: “Bu qadını pərişan etməyin. Onun üçün Allahın nəzərində ən ləyaqətli bir işi etməkdə onu rədd etməyin”.²³

1. 1848-ci ildə İran taxtına çıxan şahın adı nə idi? _____

2. Nəsrəddin şahın hakimiyyətə gəlməsi babilərlə rəftara necə təsir etdi? _____

3. Ümumiyyətlə, Həzrət Babın qətlindən sonra babilər özlərini necə hiss edirdilər? ____

4. Şahın qətlə yetirilməsini qərara almış qrupun zehni hansı vəziyyətdə idi? _____

5. Onların bu niyyətini öyrənən zaman Həzrət Bəhaullah həmin qrupun liderinə nə dedi? _____

6. Şaha sui-qəsd cəhdi hansı tarixdə baş verdi? _____

7. Sui-qəsdə cəhd edənlərin aqibəti necə oldu? _____

8. Sui-qəsd cəhdi Babi icması üçün hansı nəticələrə səbəb oldu? _____

9. Şahın həyatına sui-qəsd xəbərini öyrəndiyi zaman Həzrət Bəhaullah harada idi? _____

10. Sui-qəsd cəhdi haqda xəbər aldıqdan sonra Həzrət Bəhaullah nə etdi? _____

11. Həzrət Bəhaullah hansı kənddə həbs olundu? _____
12. Bir halda ki, Həzrət Bəhaullah düşmənləri qarşısında gücsüz deyildi, sizin fikrinizcə, necə bir təhlükədə olduğunu bildiyi halda nə üçün O, imkan verdi ki, Onu həbs etsinlər? _____

13. Həzrət Bəhaullah Şəmiran kəndindən Tehrana hansı şəraitdə gətirildi? _____

14. Mühafizəçilər tərəfindən türməyə aparılan Həzrət Bəhaullahı daş atmaq istəyən qadın haqqında hekayəni öz sözlərinizlə nəql edin. Bu hekayə nəyi nümayiş etdirir?

BÖLMƏ 11

Həzrət Bəhaullahın 1852-ci ildəki həmin fəlakətli günlərdə həbs olunaraq salındığı zindan, “Siyahçal”— “qara çala” mənasını verir. Əvvəllər Tehranın ictimai hamamları üçün su anbarı olmuş bu yer, həmin dövrlərdə ən təhlükəli cinayətkarların saxlanıldığı yeraltı zindan idi.

Həbsxanaya çatmaq üçün zil qaranlıq yolla üç pilləkən enmək lazım idi. Ora zülmət qaranlığa bürünmüş və buz kimi soyuq idi. Döşəmə çirk və palçıqla örtülmüşdü və həşəratlarla qaynaşırdı. Həbsdə olduğu dəhşətli şəraiti Həzrət Bəhaullah Özü belə təsvir edir:

“Gəlişimizdə Bizi öncə zil qaranlıq dəhlizlə apardılar, oradan Biz üç dik pilləkənlə Bizim üçün nəzərdə tutulmuş zindana endik. Zindan zülmət qaranlığa bürünmüşdü və Bizim dustaq yoldaşlarımızın sayı təxminən yüz əlli nəfər idi: oğrular, qatillər və quldurlar. Dustaqların çoxluğuna baxmayaraq, oranın girdiyimiz qapıdan başqa çıxışı yox idi. Həmin yeri heç bir qələm, oranın üfunətli iyini heç bir dil təsvir edə bilməz. Bu adamlardan çoxunun nə paltarı, nə də üstündə yatmağa bir döşəkləri vardı. Tək bir Allah bilir ki, həmin qaranlıq və üfunətli yerdə bizim başımıza nələr gəldi!”²⁶

Həzrət Bəhaullah və bir neçə babi şah tərəfindən belə acınacaqlı şəraitə atılmışdılar. Həzrət Bəhaullahın ayaqlarına gündə vurulmuş, boynuna isə 50 kq ağırlığında zəncir salınmışdı. Birinci üç gün və üç gecədə onlara yemək və içməyə nəsə vermədilər. Həzrət Bəhaullahın ailəsi Onun üçün yemək hazırlayırdı və mühafizəçilərdən Ona verməyi xahiş edərdi. Baxmayaraq ki, onlar öncə bunu rədd etdilər, amma sonra onların yalvarışlarına təslim oldular. Hətta o zaman, onlar bilmirdilər ki, yemək Ona çatacaqmı, ya da ki, Öz həbsxana yoldaşları ac olduğu halda O, həmin yeməyi yeyəcəkmi?

Həzrət Bəhaullah və Onun yoldaşlarının hamısı qandalda və zəncirdə olmalarına baxmayaraq, bir hücrəyə toplanmışdılar. Onlar bir-birilə üzbəüz iki cərgəyə düzülmüşdülər. Həzrət Bəhaullah onlara müəyyən ayələri təkrarlamağı öyrətmişdi və onlar hər axşam ayələri çox böyük şövqlə oxuyurdular. “Allah mənə kifayət edir. Həqiqətən, O, hamıya kifayət edir”, deyərək bir cərgə oxuyar, digər cərgə isə cavab verirdi: “Qoy inananlar Ona inansınlar”. Səhərin erkən saatlarında onların şən səsləri eşidilirdi. Onların oxumasının səsi o qədər ucadan gəlirdi ki, hətta, sarayı həbsxananın yaxınlığında olan şahın da qulaqlarına çatmışdı. Deyilənə görə

bu zaman şah soruşmuşdu: “Bu nə səsdir?” “Bu həbs olunmuş babilərin oxuduqları himnlərdir”.²⁷ O, heç bir cavab verməyərək susmuşdu.

Hər gün nəzarətçilər hücrəyə gəlir, babilərdən birinin adını çəkir və ayağa qalxıb onların ardınca dar ağacına gəlməsini əmr edirdilər. Adın sahibi məmnuniyyətlə çağırışa cavab verirdi. Zəncirləri açılan kimi o, qeyri-iradi bir sevinc içərisində Həzrət Bəhaullağa yaxınlaşar və Onu qucaqlayırdı. Sonra o, bir-bir bütün yoldaşlarını qucaqlayar və ümid və sevinc dolu qəlblə onu gözləyən ölümü qarşılamağa gedərdi. Sonralar Həzrət Bəhaullağa məftun olan cəllad bu qəhrəman insanların hər birinin ölümündən sonra Onun yanına gələr, şəhidin ölümünün təfəsilatlarını danışar və həmin şəxsin ona verilən işgəncələrə sona qədər necə sevinclə dözdüyünü söyləyərdi.

1. Həzrət Bəhaullahın salındığı zindanın adı nə idi? _____
2. “Siyahçal” nə deməkdir? _____
3. Əvvəllər Siyahçaldan nə üçün istifadə olunurdu? _____
4. Siyahçaldakı şəraiti təsvir edin.

5. Siyahçala gətiriləndən sonra Həzrət Bəhaullahın boynuna nə salınmışdı? _____
6. Onun ayaqlarına nə vurulmuşdu? _____
7. Həzrət Bəhaullah və Onun yoldaşları hücrədə necə yerləşdirilmişdilər? _____

8. Həzrət Bəhaullah onlara nə öyrətdi? _____

9. Babilərin birinci sırası gecə boyu nə oxuyardı? _____

10. Digər cərgə nə cavab verərdi? _____

11. Bu duaların şaha təsiri necə olmuşdu? _____

12. Hər gün nəzarətçilər Həzrət Bəhaullahın və Onun yoldaşlarının salındığı hücrəyə gələr və babilərdən birinin adını çəkərdilər. Sonra nə baş verdiyini öz sözlərinizlə nəql edin.

13. Sizin fikrinizcə, nə üçün babilər həbsxananın dəhşətli şəraitinə rəğmən sevincə dolu idilər? _____

BÖLMƏ 12

Hər bir tələbə Bəhai tarixində bir konsepsiyayı başa düşməlidir ki, Allahın Əmri böhran və qələbələrdən keçərək inkişaf edir. Nə vaxt cəhalət, haqsızlıq, qəddarlıq və fanatizm qüvvələri Əmrə hücum edib böhrana səbəb olarsa, Ona xas olan qüdrətin müvafiq ölçüsü sərbəst buraxılır və bu qüvvələrə qalib gələrək, Əmri yeni qələbələrə sövq edir. Bu qələbə gec-tez əvvəllər ağla gəlməyən yeni bir qarşıdurmaya səbəb olur ki, bu da öz növbəsində onun İlahi gücünün daha bir ölçüsünü azad etməyə xidmət edir. Beləliklə, Allahın Əmri

böhranlardan qələbələrə doğru irəliləyir və yer üzündə bir qüvvə onun irəli yürüşünü dayandırmaq iqtidarında deyildir.

Həzrət Babın qısa Zühuru artıq belə yolu keçmişdi. Lakin adi müşahidəçi elə düşünə bilər ki, bu sonuncu böhranın öhdəsindən gəlinməmişdir: Həzrət Bab şəhid edilmişdir. Onun minlərlə tərəfdarı təsvirəgəlməz qəddarlıqla qətlə yetirilmişdir. Onun ən görkəmli şagirdləri öldürülmüş və ümid verə biləcək yeganə Şəxs qaranlıq zindanda zəncirlər altında qalmışdır. Böhran, həqiqətən güclü idi, amma onun ardınca gələn qələbə daha şanlı idi.

Siyahçalda Allah Həzrət Bəhaullahə Onun Məqamının böyüklüyünü aşkar etdi. Qaranlıqda, üfunətli havanı udaraq, ayaqları qandalda və ağır zəncirlər boynunu əymiş halda Həzrət Bəhaullah Allah Vəhyinin ilkin nişanələrini qəbul etdi. Bu acınacaqlı şərtlər altında “Ən Böyük Ruh” Özünü Ona agah etdi və Ona ayağa qalxıb Allah Kəlamını söyləmək əmrini verdi.

Hərdən Ona elə gəlirdi ki, Onun başından Onun sinəsilə uca dağ başından axan güclü selə bənzər nə isə bir şey axır. O, Səma Mələyinin Onun qarşısına enib, Onun daxili və zahiri varlığı ilə danışdığını gördü və həmin Mələk Ona aləmlərin Məhbubu, Allahın Camalı və Allahın hökmranlığının gücü kimi müraciət etdi. O, əmin edildi ki, O, Özünün, Onun Qələminin və ayağa qaldıracağı kəslərin köməyi ilə qələbə qazanacaq.

Beləliklə, Qara Çalanın (Siyahçalın) qaranlığı arxasından Həqiqət Günəşi parladı. Həzrət Babın Vədi yerinə yetdi. Bəhai Vəhyi doğuldu. Hələ nə baş verdiyi haqda Həzrət Bəhaullah heç kəsə heç nə demədi. O, Öz Missiyasını bəyan etmək üçün Allahın müəyyən etdiyi saati gözləməli idi.

1. Həzrət Bəhaullahın həbsi dövründə Babi icmasında baş vermiş ağır böhranı öz sözlərinizlə təsvir edin.

2. Bu dərin böhranın ardınca hansı qələbə gəldi? _____

BÖLMƏ 13

Bəşəriyyətə, din tarixində bu olduqca zəruri hadisənin təsvirini Həzrət Bəhaullahın öz sözləri ilə qələmə almasını görmək xoşbəxtliyi nəsib olmuşdur. Onun Yazılarından aşağıdakı parçaları oxuyun və hər birindən sonra gələn cümlələrdəki boş yerləri doldurun.

Allahın Vəhyinin Həzrət Bəhaullahın qəlbinə necə daxil olmasını xatırlayaraq O, deyir:

“Bir gün yuxuda olarkən, hər tərəfdən bu uca kəlamlar eşidildi: «Həqiqətən, Biz Səni Sənin Özünlə və Qələminlə qalib edəcəyik. Başına gələnlərə görə nə kədərən, nə də qorx, çünki Sən hifzdəsən. Tezliklə Allah yerin xəzinələrini – Sənə Sənin vasitənlə və Allahın Onu tanıyanların qəlbini canlandırıdğı Adınla kömək edəcək insanları qaldıracaq»”.²⁸

Bu parçada Həzrət Bəhaullah deyir ki, bir gecə yuxuda bu sözlər hər tərəfdən eşidildi: “Həqiqətən, Biz Səni Sənin _____ və _____ qalib edəcəyik. Başına gələnlərə görə nə _____, nə də _____, çünki Sən _____. Tezliklə Allah _____ – Sənə Sənin vasitənlə və Allahın Onu tanıyanların qəlbini canlandırıdğı _____ kömək edəcək insanları _____”.

Başqa bir parçada Həzrət Bəhaullah, Allah Vəhyinin Onun varlığına təsirini təsvir edir:

“Tehranda zindanda olduğum müddətdə, hərçənd, zəncirlərin ağırlığı və üfunət dolu hava Mənə yatmağa imkan vermirdi, lakin yenə də yuxuladığım nadir hallarda Mən başımdan sinəmə, uca dağ başından axan güclü selə bənzər nə isə bir şeyin axdığını hiss etdim. Bədənimin bütün əzaları bunun nəticəsində od tutub yanırdı. Belə hallarda Mənim dilim elə şeylər söyləyirdi ki, heç kim onu eşitməyə tab gətirə bilməzdi”.²⁹

Həzrət Bəhaullah Tehranda _____ olduğu müddətdə, _____ ağırlığının və _____ havanın Ona azca _____ imkan verməsinə baxmayaraq, həmin nadir hallarda O, _____, uca _____ axan _____ bənzər nə isə bir şeyin axdığını hiss etdi. Bədəninin bütün _____ bunun nəticəsində _____ yanırdı. Belə hallarda Onun _____ söyləyirdi ki, heç kim onu _____ tab gətirə bilməzdi.

Başqa bir fəsildə isə Ən Uca Ruhun rəmzi olan Hurinin Onun qarşısında necə göründüyünü təsvir edir:

“Əzab-əziyyət içərisində Mən başımın üstündə Məni çağıran ən ecazkar, ən şirin səsi eşitdim. Üzümlü çevirərkən Mən Hurini – Rəbbimin adının zikrinin təcəssümünü qarşımda havadan asılı gördüm. O, ruhən o qədər şad idi ki, onun siması Allahın razılığı ilə şölələnirdi və Onun yanaqları Mərhəmət Sahibinin nuru ilə parlayırdı. Yerlə göy arasında o, insanların qəlbinə və ağlına sahib olacaq çağırışı qaldırırdı. O, həm Mənim batinimə, həm də zahirimə Mənim ruhumu və Allahın şərəfli bəndələrinin ruhlarını sevindirən xəbərlər gətirirdi. Barmağı ilə Mənim başıma işarə edərək o, yer üzərində və səmada olan hər şeyə işarə edərək deyirdi: «Allaha and olsun! Bu, aləmlərin Məhbubudur, lakin siz hələ də dərk etmirsiniz. Bu sizin aranızda Allahın Camalıdır və daxilinizdə Onun hökmranlığının gücüdür, kaş başa düşə biləydiniz. Bu, Vəhy səltənətində və xilqət aləmində olanlar üçün Allahın Sirri və Onun Xəzinəsi, Allahın Əmri və Onun Calalıdır, əgər dərk edənlərdən olsanız»”.³⁰

Həzrət Bəhaullah deyir ki, əzab-əziyyət içərisində O, başımın üstündə Onu çağıran _____, _____ səsi eşitdi. Üzümlü çevirərkən O, _____ - Rəbbinin adının zikrinin _____ qarşısında havadan asılı gördü. O, ruhən o qədər şad idi ki, _____ Allahın _____ ilə şölələnirdi və Onun _____ Mərhəmətli Sahibinin _____ ilə parlayırdı. Yerlə Göy arasında o, insanların _____ və _____ sahib olacaq _____ qaldırırdı. O, Həzrət Bəhaullahın həm _____, həm də _____ Onun ruhunu və Allahın _____ bəndələrinin ruhlarını _____ xəbərlər gətirirdi. Barmağı ilə Onun başına işarə edərək o, _____ və _____ olan hər şeyə işarə edərək deyirdi: “Allaha and olsun! Bu, aləmlərin _____, lakin Siz hələ də _____ . Bu sizin içərinizdə Allahın _____ və daxilinizdə Onun hökmranlığının _____, kaş başa düşə biləydiniz. Bu, _____ səltənətində və _____ aləmində olanlar üçün Allahın _____ və Onun _____, Allahın _____ və Onun _____, əgər dərk edənlərdən olsanız”.

BÖLMƏ 14

Böhran və qələbə konsepsiyası elə zəruridir ki, bu məsələnin üzərində dayanmağınız və öz yolundakı hər bir maneəni keçmək iqtidarında olan Əmrin gücünü fikirləşməyiniz sizə məsləhət görülür. Bunu etməkdə sizə kömək etmək üçün, təklif olunur ki, siz aşağıdakı sitatları — biri Həzrət Bəhaullahın Yazılarından, digəri isə Şövqi Əfəndinin adından yazılmış bir məktubdandır — oxuyub onlara aid suala cavab verəsiniz.

“Bax, bu Zühurda bu cılız və səfəhlər sadələvhəsinə elə güman ediblər ki, qətlə, qarət və sürgünlə İlahi Qüdrət Əlinin yandırıdığı Çırağı söndürə bilərlər və əbədi calal Günəşinin nurunun qarşısını almağı bacararlar. Amma onlar bir həqiqətdən necə də qafildirlər ki, bütün bu bəlalar əslində həmin Çırağın

şölələnməsi üçün tökülən neft kimidir. Allahın hər şeyi dəyişdirən qüvvəsi belədir. O, istədiyi şeyi dəyişər. O, həqiqətən, hər şeyə qadirdir...”³¹

“Hər bir İlahi Ömr kimi, bu Ömr də ona hücumlar edən müxalif qüvvələrlə qarşılaşmayınca və onların üzərində müzəffər qələbə çalmayınca bərqərar olmayacaqdır. Dinin tarixi özlüyündə bunun üçün kafi sübutdur. Təqiblər və sınaqlar Allahın seçilmiş kəslərinin qisməti olmuş və olacaqdır. Amma bunu onlar qiyafəsini dəyişmiş xeyir-dua kimi qəbul etməlidirlər, çünki onların vasitəsi ilə inamları canlanacaq, təmizlənəcək və möhkəmlənəcəkdir. Həzrət Bəhaullah belə işgəncəli sınaqları Allah Əmrinin çırağını qidalandıran neftlə müqayisə edir”.³²

Dinin böhranlar və qələbələrdən keçərək inkişaf etdiyini bilmək sizə öz həyatınızda Ömrə və bəşəriyyətə xidmət yolunda addımlamaq əzmində necə kömək edir?

BÖLMƏ 15

Həzrət Bəhaullah Siyahçalda zəncirlər altında qaldığı müddətdə Onun düşmənləri şahdan Onun ölümü üçün fərman almağa çalışırdılar. Lakin Həzrət Bəhaullah yuxarı və aşağı təbəqəyə mənsub olan insanlar tərəfindən sevilirdi və belə asan öldürülə bilməzdi. Onun şaha edilən qəsd ilə əlaqəsi olduğunu sübut etmək üçün dəlillər lazım idi. Onlar bu dəlilləri tapmağa nə qədər çox cəhd edirdilərsə, Onun məsum olduğu bir o qədər aydın görünürdü. Edamını təmin edə bilməyən bu rəhmsiz düşmənlər Onu zəhərləmək istədilər. Zəhər o qədər güclü idi ki, onun ilkin əlamətlərini Həzrət Bəhaullah dərhal hiss etdi və xörəyi yemədi. Nəhayət, hakim dairələr Onu həbsdən azad etməkdən başqa çıxış yolu tapmadılar, ancaq bunu bir şərtlə etdilər ki, O, ölkəni tərk etməli və sürgünə getməli idi.

Həzrət Bəhaullah həbsdə dörd ay qaldı. O, indi xəstə və halsız idi. Zindanın qeyri-insani şəraiti, boynundakı 50 kiloqramlıq zəncir və nəhayət zəhər Onu elə zəiflətmişdi ki, O, yatağa düşdü və Ona yaxından qulluq lazım oldu. Zəncirin halqaları Onun boynunda dərin yaralar açmışdı. Müəyyən vaxtdan sonra onlar sağaldı, amma yaranın izləri ömrünün sonunadək Onun boynunda qaldı. Bütün bunların arasında ailə, üstəlik bir ay içərisində ağır səfərə çıxmağa hazırlaşmalı idi. Həzrət Bəhaullah sürgün yerini seçmək hüququ verilmişdi. O o zaman Osmanlı imperiyasında bir şəhər olan, indi isə İraqın paytaxtı olan Bağdad şəhərini seçdi.

Səfər 1853-cü il, yanvar ayının 12-dən aprelin 8-nə qədər davam etdi. Qışın ortaları idi, Həzrət Bəhaullah və Onun ailəsi qışın soyuq və sərt keçdiyi İranın qərb hissəsi ilə səyahət etməli idilər. Onların səfər üçün ərzaq ehtiyatı çox az olduğundan, onlar azca yeməklə kifayətlənməli olurdular. Lakin bu kiçik qrup Qüdrətli Allahın Özü tərəfindən mühafizə edilirdi və Onun tükənməz yardımı ilə onlar sağ və salamat halda Bağdada çatdılar.

İran özünü Həzrət Bəhaullahın hüzzurunun nemətindən məhrum etdi və Onu məcbur etdilər ki, ölkəni tərk etsin və bir daha doğma vətənə qayıtməsın. İraq indi yer kürəsinin ən qiymətli və əziz Varlığı üçün vətən olmalı idi. Bir görkəmli Bəhai tarixçisi Həzrət Bəhaullahın İrandan sürgün olunması haqqında aşağıdakı sözləri deyir:

“Həzrət Bəhaullah sərhədə yaxınlaşdıqca, Onun İranda yaşadığı dövr sona yaxınlaşırdı. İran əhli artıq baş vermiş itkidən xəbərdar idimi? Görmək və bilmək cəhalət içində batanların, nadanlıq içində boğulanların, xurafatdan kor olanların, öz mənafeyini güdən adamlar tərəfindən idarə olunanların, saxta həyat sürənlərin qisməti deyildi. Və beləliklə, dünyanın Xilaskarı onların arasından getdi. Bir vaxt varlılar və kasıblar, yüksək və aşağı təbəqə adamları, şahzadə və kəndlilər tərəfindən eyni cür sevilən və hörmət edilən Adam indi bütün vaxtlarda sevgi, mərhəmət, ədalət və xeyirxahlıq bəxş etdiyi həmin adamlar tərəfindən tərk edilirdi. İran Həzrət Bəhaullahın hüzzurundan məhrum olurdu, amma Onun ruhu oranı və hər hansı digər ölkəni tərk edə bilərdimi?”³³

1. Nə üçün Həzrət Bəhaullahın düşmənləri Onun üçün ölüm hökmünü təmin etməkdə aciz idilər? _____

2. Həzrət Bəhaullahın düşmənləri Onu şaha sui-qəsd ilə əlaqələndirməkdə uğursuz oldular. Onda onlar nə etdilər? _____

3. Həzrət Bəhaullah Siyahçalda neçə ay qaldı? _____
4. Onu hansı şərtlə azad etdilər? _____

5. Həzrət Bəhaullah sürgün yeri kimi hansı şəhəri seçdi? _____
6. Bağdad onda hansı imperiyanın şəhəri idi? İndi hansı ölkənin paytaxtıdır? _____

7. Həzrət Bəhaullah və ailəsi Bağdada səfərə hansı tarixdə başladılar? Təxminən üç ay sonra hansı tarixdə onların səfəri başa çatdı? _____

8. Səfərin şəraitini təsvir edin.

BÖLMƏ 16

Həzrət Bəhaullahın aşağıdakı duası bizə Onun Siyahçada qarşılaşdığı əziyyətlər və ondan sonrakı aylarda düşər olduğu çətinliklər haqqında işartılar verir.

“Ey mənim Allahım, Mənim Ağam, Mənim Arzum! ... Sən bu toz dənəciyini Öz kamil qüdrətinlə yaratdın və heç kəsin zəncirləyə bilmədiyi əllərlə bəslədin. ... Sən Onun üçün heç bir dilin vəsf edə bilməyəcəyi, heç bir Lövhünün izah etmədiyi sınaqlar və məşəqqətlər təyin etdin. Bu boynu ipəyə Sən öyrəşdirdin, Sən də onu sonda ağır zəncirə saldın və bu bəndənə Sən zərxana və məxmərlə rahatlıq verdin, Sən də onu sonda zindanın rəzalətinə məruz qoydun. Sənin hökmün Məni saysız qandallarla qandalladı və heç kəsin qıra bilməyəcəyi zəncirləri boynuma saldı. Əzab-əziyyətlər mərhəmət leysanı kimi bir neçə il üstümə yağdı ... Neçə gecələr qandalların və zəncirlərin ağırlığı Məni yatmağa qoymadı və neçə-neçə günlər rahatlıq və sakitlik Məni rədd etdi, çünki insanların əli və dili mənə əzab verirdi. Sənin hamını əhatə edən mərhəmətinlə vəhşi çöl heyvanlarına verilən suyu və çörəyi belə bir müddət bu bəndənə qadağan etdilər və Sənin Əmrinə xilaf çıxanlara verməli olduqları cəzanı Mən çəkdim. Nəhayət, Sənin Əmrin tam olaraq quruldu və Sənin hökmün bu bəndəni, bir neçə zəif bədənli insan və kiçik yaşlı uşaqların müşayiəti ilə, soyuqdan heç bir kəsin danışa bilmədiyi və boluca qarın və buzun hərəkət etməyi qeyri-mümkün etdiyi bir vaxtda İrani tərk etməyə çağırırdı”.³⁴

Ola bilsin ki, siz yuxarıdakı sitatı əzbərləmək istəyəcəksiniz. Lakin siz onu sadəcə olaraq bir neçə dəfə oxusanız da, Həzrət Bəhaullahın çəkdiyi əzablar haqqında müəyyən bəyanlar sizin yaddaşıma həkk olunacaqdır. Onlardan bəziləri nələrdir?

BÖLMƏ 17

Bağdadda, Həzrət Bəhaullah şəhərin köhnə məhəlləsində ev kirayə götürdü. Onun gəlişindən sonrakı aylarda çox sayda babilər Bağdada üz tutdular. Bədbəxtlikdən, onların çoxu acınacaqlı hala düşmüşdülər; fikirləri qarışmış və çaşqın olmuşdular. Bəziləri Həzrət Babın ardıcılalarına layiq olmayan hərəkətlər edirdilər. Həzrət Bəhaullah gələnlərin hamısını sonsuz məhəbbətlə qəbul etdi və onlara qəlblərini təmizləməkdə və ruhlarını canlandırmaqda kömək göstərdi. Onun təsiri altında Babi icmasının taleyi dəyişməyə başladı və yenidən ümid yarandı. Amma, heyhat, yeni böhran hazırlanmaqda idi. Bu dəfə onun mənbəyi icmanın içində idi. Bədbəxtliyin baisi Həzrət Bəhaullahın ögey qardaşı Mirzə Yəhya idi. O özünün Həzrət Babın xələfi olduğunu iddia edirdi.

Həqiqətdə isə Həzrət Bab Özünə xələf təyin etməmişdi, çünki O, Bütün Əsrlərin Vəd olunmuşunun tezliklə Zühur edəcəyini bilirdi. O, Həzrət Bəhaullahın və başqa bir etibarlı ardıcılın məsləhəti ilə sadəcə Mirzə Yəhyanı heç bir rolu olmayan başçı təyin etmişdi. Bu, Həzrət Bəhaullaha imkan verirdi ki, nisbətən təhlükəsiz şəraitdə Dini yaya bilsin. Mirzə Yəhya erkən həyatı boyu Həzrət Bəhaullahdan çox sevgi və dəstək almışdı, ancaq o, həm şöhrətpərəst, həm də qorxaq olduğunu göstərdi. Həzrət Babın edamı ona elə təsir göstərmişdi ki, o, demək olar ki, imanını itirmişdi. Bir müddət o, Mazandaran dağlarında dərviş kimi gəzib dolaşmışdı, onun davranışı o qədər rüsvayçı idi ki, həmin bölgədə bəzi babilər Ömrədən dönmüşdülər. Qiyafəsini dəfələrlə dəyişərək o, nəhayət Bağdada gəlib çıxmışdı. Ticarətlə məşğul olmaq üçün Həzrət Bəhaullahdan bir qədər pul aldıqdan sonra başqa bir ad altında şəhər məhəllələrinin birində yaşamağa başladı.

Həzrət Babın ardıcılarının Həzrət Bəhaullaha göstərdikləri artan hörmət və məhəbbət, həmçinin şəhər məmurları arasında Onun artan nüfuzu Mirzə Yəhyaya çox pis təsir göstərirdi. Onun qısqanclığı baş qaldırdı və atəşi elə güclü yanmağa başladı ki, ləyaqətin bütün izlərini yox etdi. Özündən də həyasız bir yoldaşı ilə Mirzə Yəhya babilər arasında Həzrət Bəhaullahın niyyətləri barədə şübhə toxumu səpməyə başladı. Bir daha, təkrar olaraq şübhə, qorxu və mövhumat buludları Babi icmasının üstünü alır. Asayişin və əmin-amanlığın qısa dövrü sona çatır və Həzrət Bəhaullahın iztirabları günbəgün artmağa başlayır.

1854-cü il, aprelin 10-da Həzrət Bəhaullahın ailəsi səhər oyanıb gördülər ki, O, çıxıb getmişdir. O, heç kəsə bir söz demədən və yerini bildirmədən çıxıb getmişdi. Mirzə Yəhyanın hərəkətlərinin haraya apardığını görən Həzrət Bəhaullah Bağdadın şimal-şərqində yerləşən

Kürdüstan dağlarına çəkilməyi qərara aldı. “Bizim tənha bir guşəyə çəkilməyimizin bir səbəbi — sonralar O Özü demişdi — inananlar arasında nifaqın bəisi, Bizim yoldaşların narahatlığının mənbəyi, hər hansı qəlbi incitmək vasitəsi və ya hər hansı ürəyin kədərlənməsinin səbəbi olmaqdan çəkinmək idi”.³⁵

Biyabanda, Süleymaniyyə şəhərindən bir qədər aralıda Həzrət Bəhaullah Allahla təklidə ünsiyyət edərək yaşadı. O, azacıq yeməklə kifayətlənirdi. Hərdən O, ətraf yerlərdəki çobanlardan süd alar və tək-tək hallarda həyat üçün zəruri şeyləri almağa şəhərə gedərdi. Hətta əhali ilə bu qısa təmas belə Həzrət Bəhaullahın böyüklüyünü onların gözündən gizlədə bilmədi. Onun sevgisi və müdrikliyi Süleymaniyyə sakinlərini rıqqətə gətirdi və Onun şöhrəti ətraf yerlərə yayılmağa başladı. Kürdüstanın həmin ərazisində qeyri-adi müdrikliyə və bəlağətə malik adamın yaşaması haqqında xəbər nəhayət Bağdada çatdı. Onun ailəsi bu Şəxsin Həzrət Bəhaullah olduğunu başa düşərək Onun qayıtmasını rica etmək üçün etibarlı bir inanan yolladı. Həzrət Bəhaullah onların təklifini qəbul etdi və iki illik guşənişinliyə son qoydu.

1. Həzrət Bəhaullah Bağdada gəldikdən sonra onun ardınca oraya üz tutan babilər hansı vəziyyətdə idilər? _____

2. Nə üçün onlar bu hala düşmüşdülər? _____

3. Həzrət Bəhaullahın təsiri altında Bəbi icmasında nə baş verdi? _____

4. Həzrət Bab özündən sonra xəlifə təyin etmişdimi? Nə üçün? _____

5. Həzrət Bab kimi başçı təyin etmişdi? _____
6. Mirzə Yəhyanın Həzrət Bəhaullahla qohumluq əlaqəsi nə idi? _____
7. Mirzə Yəhyanın xarakterini təsvir edin. _____

8. Həzrət Babın edamından sonra Mirzə Yəhya nə etmişdi? _____

-
-
-
9. Həzrət Babın davamçıları tərəfindən Həzrət Bəhaullaha artan hörmət və məhəbbət, eləcə də şəhər rəsmiləri arasında Onun artan nüfuzu Mirzə Yəhyaya necə təsir etmişdi? _____
10. Mirzə Yəhyanın hərəkətlərinin nəyə apardığını görən Həzrət Bəhaullah nə etdi? _____
11. Həzrət Bəhaullah hansı bölgəyə getdi? _____
12. Həzrət Bəhaullah bizə söyləyir ki, Onun tənha bir guşəyə çəkilməsinin bir səbəbi _____, Bizim yoldaşların _____ mənbəyi, _____ vasitəsi, və ya hər hansı _____ bəisi olmaqdan çəkinmək idi.
13. Həzrət Bəhaullah Kürdüstan dağlarında nə etdi? _____
14. Həzrət Bəhaullahın Bağdaddan gedişi nə qədər çəkdi? _____
15. Hansı hadisələr Onun geri qayıtmasına səbəb oldu? _____

BÖLMƏ 18

Allahın hər bir Məzhəri Öz ardıcılıları ilə Əhd bağlayır. Həzrət Bab Öz ardıcılıları ilə Allahın zahir edəcəyi Kəsi axtarmaq və qəbul etmək və Onun hökmlərinə riayət etmək Əhdini bağlamışdı. Həzrət Bəhaullah başqalarına Onun Həzrət Bab tərəfindən vəd olunmuş Kəs olduğunu deməməsinə baxmayaraq, Onun böyüklüyü hər keçən gün ilə aşkar bilinirdi və az sayda adam hətta Onun Məqamını başa düşməyə başlamışdı. Həzrət Bəhaullahın əzəmətinə və calalına kor olmayan Mirzə Yəhya babilər arasında fitnə-fəsad törətməyə davam edəcəkdi. Gələcək illərdə, görəcəyiniz kimi, onun Həzrət Bəhaullaha qarşı hiylələri getdikcə daha böyük ölçülər alacaq, nəhayət o, açıq şəkildə Həzrət Babın Əhdini pozacaqdı. Onları gözləyən

bu çaxnaşma və fəlakətlərə istinadən Həzrət Bəhaullah imanlı yoldaşlarına xəbərdarlıq edirdi ki:

“Sınaq günləri başlanmışdır. İxtilaf və fəlakət dəryaları dalğalanır və hər bir guşədə və küncdə Şübhə Bayraqları fitnə-fəsad və ziyan törədir və insanları zəlalətə aparır... İmkan verməyin ki, inkar əsgərlərinin səsi sizin aranızda şübhə yaratsın, nə də siz özünüz Həqiqət olan Kəsdən qafil olun, belə ki, hər bir Zühur dövrünün əvvəlində belə münaqişələr baş vermişdir. Onsuz da, Allah, dini gözü götürməyənlərin və nifaqa yol açanların səyinə rəğmən Öz Dinini quracaq və Öz nurunu bəyan edəcəkdir. Siz hər gün Allah Əmrini qoruyun... Hamı Onun ovçunda əsirdir. Qaçmağa yer yoxdur. Düşünməyin ki, Allahın Əmri asan alınacaq şeydir və orada hər bir kəs özünün ehtirasını ödəyə bilər. Hal-hazırda müxtəlif yerlərdə bir çox adamlar həmin iddiaları irəli sürürlər. Onlardan hər birinin məhv olacağı və itəcəyi, xeyr, hətta bir toz dənəcəyi kimi heçə enəcəyi və yada düşməyəcək bir şey olacağı zaman yaxınlaşır”.³⁶

1. Aşağıdakı cümlələri tamamlayın:
 - a. Həzrət Bəhaullah bizim dostlara məsləhət görür ki, _____
_____ imkan verməsinlər.
 - b. O, xəbərdarlıq edir ki, onlar _____
olmasınlar.
 - c. O, dostları inandırır ki, dinin düşmənləri rədd etsələr belə, Allah _____ quracaq və _____ bəyan edəcəkdir.
 - d. Dostlar fikirləşməməlidirlər ki, Allahın Əmri _____ və
hər kəs _____ bilər.
 - e. Zaman gələcəkdir ki, Dinin əleyhinə qalxan adamların hamısı _____
_____ və _____, xeyr, bir toz dənəcəyi kimi
_____.
2. Həzrət Bəhaullah şübhə yaratmağa çalışanları “inkar əsgərləri” adlandırır. Onlar nəyi inkar edirlər?

BÖLMƏ 19

Həzrət Bəhaullahın iki il olmadığı dövrdə bu Dinin taleyi özünün ən aşağı nöqtəsinə çatdı. Gözlənilməli kimi, Mirzə Yəhya, hətta Bağdadda olan kiçik icmanı belə idarə etmək iqtidarında olmadığını sübut etdi. Bir sıra babilər müxtəlif yerlərdə elə işlərlə məşğul idilər ki, Həzrət Babın qiymətli Əmrinə xələt gətirirdilər. Beləliklə, Həzrət Bəhaullah bir daha icmanı dirçəltmək vəzifəsini üzərinə götürdü. 1856-cı ilin martında Onun gəlişi inananlara bəyan edildi və Onun qapıları həqiqət həsrətində olanların üzünə açıldı. Onun və ailəsinin

yaşadığı sadə ev, həqiqət axtaranların və ziyarətçilərin toplaşdığı mərkəzə çevrildi. Onun hüzuruna daxil olan hər bir kəs Onun şirin, sevgi dolu sözlərinin qüvvəsi altında dəyişilirdi. Onun yaxınlığında yaşamaq səadəti əldə edənlər özlərini Cənnətdəki kimi hiss edirdilər. Onlar bu dünyanın naz-nemətlərindən tamamilə əl çəkmiş yeni nəsil oldular. Erkən Bəhai tarixinin böyük tarixçisi Nəbil, həmin adamların vəziyyətini belə təsvir edir:

“Bir çox gecələr on nəfərdən çox adam cəmisi bir neçə xurma ilə dolanırdı. Heç kim öz evində tapdığı ayaqqabıların, kürklərin və əbaların kimə məxsus olduğunu bilmirdi. Bazara gedən hər hansı bir adam iddia edə bilərdi ki, onun ayağındakı ayaqqabı onun özünündür və Həzrət Bəhaullahın hüzuruna daxil olan kəs təsdiq edə bilərdi ki, geyindiği kürk və ya əba məhz onun özünə məxsusdur. Onlar öz adlarını belə unutmuşdular və qəlbləri onların Məhbubuna sitayişdən başqa hər şeydən azad idi. . . . Ah! Həmin günlər necə sevinc və səadət dolu idi, o saatlar necə ecəzkar idi!”³⁷

Həzrət Bəhaullah Süleymaniyyədən qayıtdıqdan sonra Bağdad şəhərində yeddi il qaldı. Bu müddət ərzində O, bu Gün üçün Allahın Məzhəri Məqamını gizli saxladı. Bununla belə, Ondən gələn İlahi sevgi elə bir ölçüdə idi ki, həssas qəlblər bundan təsirlənməyə bilməzdilər. Söhbətlərində, ayələrdə və Lövhələrdə Onun açıqladığı rəhbərlik uzun müddət başsız qalmış babilərin xarakterini dəyişirdi. Bu illər ərzində O, Yəqinlik Kitabını yazdı və orada Allahın Vəhyinin mahiyyətini elə aydın istilahlarla izah etdi ki, keçmişdə insanların uydurduğu ehkamların əsasını sarsıtdı. Məhz bu dövrdə, xəyallara dalmış halda Fərat çayının sahilə ilə gedərkən O, hər birimiz tərəfindən ruhani inkişaf üçün hidayət kimi şəfqətlə sevilən “Gizli Kəlamlar”ı nazil etdi. İlahi ayələrin Onun Qələmindən necə sürətlə axması heyrətamiz idi. Həmin o qeyri-adi qüdrət dövrü haqqında Həzrət Bəhaullah Özü belə buyurur:

“. . . Biz, leysan yağışı tək, Allahın və Onun İlahi Fəzli və mərhəmətinin sayəsində Öz ayələrimizi nazil etdik və onları dünyanın müxtəlif yerlərinə göndərdik. Biz bütün insanları və xüsusilə, bu adamları müdrik məsləhətlərimiz və sevgi dolu öyüd-nəsihətlərimizlə çağırdıq və onlara qiyama, mübahisələrə, müzakirələrə və münəqişəyə qarışmağı qadağan etdik. Bunun nəticəsi olaraq və Allahın mərhəməti ilə inadkarlıq və nadanlıq möminlik və anlayışa, silahlar sülh alətlərinə çevrildilər”.³⁸

Həzrət Bəhaullahın Bağdad şəhərində keçirdiyi yeddi il əzəmətli qələbələr dövrünü təmsil edir. Həmçinin gözlənilirdi ki, gec-tez böhran yaranacaqdır ki, o da özlüyündə daha böyük qələbə ilə nəticələnəcəkdir. Həzrət Bəhaullahın artan nüfuzu Dinin düşmənləri tərəfindən sezilməz qalmadı. Onların arasında ən fəal Şeyx idi ki, o, Həzrət Bəhaullahın əleyhinə İran və Osmanlı rəsmilərini, eləcə də ruhaniləri qaldırmaq üçün əlində olan bütün vasitələrdən istifadə etdi.

Amma illər boyu Şeyxin cəhdləri Həzrət Bəhaullahın müdrikliyi və Onun söz və əməllərinin nəciibliyi ilə heçə çıxarıldı. Bir dəfə bu Şeyx, Həzrət Bəhaullahın yekdilliklə ittiham olunması üçün ruhanilərin rəyini qazanmaq məqsədi ilə əyalətin aparıcı din xadimlərini bir yerə topladı. Onlar Bağdadda olan kiçik mühacirlər qrupuna, Dini tamamilə məhv etmək üçün, hücum etməyə hazırlaşdılar. Onları təəccübləndirən bu oldu ki, ruhanilər arasında yüksək mövqe tutan, ədaləti və düzgünlüyü ilə şöhrət qazanmış bir şəxs babilər əleyhinə lazımi fitvanın verilməsindən imtina etdi. O, həmin dəstəyə söylədi ki, onun bildiyinə görə Babi icması elə bir iş tutmayıbdır ki, belə bir qərara haqq qazandırsın. Bunu deyərək o, toplantını tərk etdi.

Birinci planları müvəffəqiyyətsizliyə uğradıqdan sonra həmin dəstə Həzrət Bəhaullahın biliyini yoxlamaq üçün bilikli bir şəxsi Onun yanına göndərmək qərarına gəldi. Həzrət Bəhaullahın suallara cavablarını eşitdikdən sonra həmin nümayəndə ruhanilər dəstəsi adından Onun biliyinin dərinliyini etiraf etdi. Amma sonra o dedi ki, Onun Missiyası ilə bağlı narahatlığı olan hər bir kəsi inandırmaq üçün — O, möcüzə göstərməlidir. “Hərçənd bunu tələb etməyə sizin heç bir hüququnuz yoxdur, çünki Allah Öz yaratdıqlarını sınamalıdır, onlar Allahı deyil, amma Mən sizin xahişinizi qəbul edirəm,”³⁹ — deyə Həzrət Bəhaullah cavab verdi. Amma O, nümayəndəyə dedi ki, bir şərti var: əvvəlcə ruhanilər möcüzəni seçməlidirlər və bunu yazmalıdırlar ki, onun nümayişindən sonra Onun haqqında heç bir şübhələri olmayacaq və bunu etiraf edəcəklər və Onun Əmrinin həqiqətinə şəhadət verəcəklər. Onlar həmin yazılı sənədi möhürləməli və Ona gətirməlidirlər.

Bu aydın və meydan oxuyan cavab nümayəndəyə güclü təsir etdi. Həmin dəqiqə o, ayağa qalxdı, Həzrət Bəhaullahın dizindən öpdü və yola düşdü. O, ruhanilərə Həzrət Bəhaullahın cavabını çatdırdı. Onlar bunu üç gün müzakirə etdilər, amma bir qərara gələ bilmədilər. Nəhayət, onlar çıxış yolu tapmayaraq, bundan imtina etdilər.

Yenə də Dinin bu amansız düşmənləri Həzrət Bəhaullahın əleyhinə fitnələrindən əl çəkmədilər. Onlar böhtanlar yaymaqda və rəsmilər qarşısında Onun niyyətlərini təhrif etməkdə davam edirdilər və nəhayət, 1863-cü ilin yazında onların söyləri öz bəhrəsini verdi və növbəti böhran baş verdi.

1. Həzrət Bəhaullah Bağdada qayıtdığı zaman Babi icması hansı vəziyyətdə idi? _____

2. Mirzə Yəhya icmaya rəhbərlik etməyə qadir olduğunu sübut edə bildimi? _____
3. Həzrət Bəhaullahın Bağdada gəlişi babilərə necə təsir göstərdi? _____

4. Həzrət Bəhaullahla sıx təmasda olanların vəziyyəti haqqında Nəbilin təsviri əsasında bir neçə söz deyın

5. Süleymaniyyədən qayıtdıqdan sonra Həzrət Bəhaullah Bağdadda neçə il qaldı? _____

6. Bağdadda olduğu yeddi ildə Həzrət Bəhaullahın açıqladığı iki kitabın adlarını deyın. _____

7. “Kitabi-İqan”ın əsas mövzusu nədir? _____

8. “Gizli Kəlamlar”da hansı mövzulara toxunulub? _____

9. Aşağıdakı cümlələri tamamlayın:
- a. Həzrət Bəhaullah bizə deyir ki, O, leysan yağışı tək, Allahın və Onun _____
_____ və _____ sayəsində _____ nazil
etdi.
- b. O bu ayələri _____ göndərdi.
- c. Bu ayələrdə O, bütün insanları və xüsusilə bu adamları _____
_____ və _____.
- d. O onlara _____, _____,
və _____ qarışmağı qadağan etdi.
- e. Bunun nəticəsi olaraq və Allahın mərhəməti ilə _____ və
_____ və _____,
alətlərinə çevrildilər.
10. Həzrət Bəhaullahın artan hörməti Əmrin düşmənlərinə necə təsir etdi? _____

11. “Yekdilliklə ittiham olunmaq” nə deməkdir? _____

12. Ruhani dəstəsi və onların Bağdadda Həzrət Bəhaullahın yanına göndərdikləri nümayəndə haqda əhvalatı öz sözlərinizlə nəql edin.

Onun etibarını doğrultsunlar və ruh aləmində möminlik cövharını əldə etsinlər”.⁴¹

BÖLMƏ 21

Bağdaddakı günlərinin sonuna yaxın Həzrət Bəhaullah gələcək imtahan və sınaqlardan danışmağa başladı. Bir dəfə Onun yoldaşlarına danışdığı yuxu onları çox kədərləndirdi. O, bir Lövhə yazırdı: “Mən gördüm ki, Peyğəmbərlər və Müjdəçilər Mənim ətrafıma toplaşib oturmuşlar və hönkürtü ilə ağlayır, ahu-zar edir, göz yaşları axıdılar. Heyrətlənmiş halda Mən onlardan səbəbini soruşduqda hönkürtü və ahu-zar daha da ucaldı və Onlar Mənə dedilər: «Biz Sənin üçün ağlayırıq, Ey Ən Böyük Sırr, Ölməzlik Məbədi!» Onlar elə hönkürtü ilə ağlamağa başladılar ki, Mən də Onlarla bir yerdə ağladım. O zaman yuxarıdan Kəhkəşan Mənə müraciət edərək dedi: «...Tezliklə Sən Öz gözlərinlə heç bir Peyğəmbərin görmədiyini görəcəksən... Səbirli ol, səbirli ol...» Onlar Mənə dan yeri sökülənə qədər müraciət etməkdə davam etdilər”.⁴²

1863-cü ilin yazının əvvəlində Həzrət Bəhaullah, mistik dildə gələcək hadisələrdən xəbər verən və satqınlıqdan və parçalanmadan danışan “Müqqədəs Dənizçi Lövhü”nü açıqladı. Bu Lövh Onun hüsuruna toplaşmış dostlara oxundu. Onlar hiss edəndə ki, Onu onlardan ayıracaqlar, qəlblərində kədər ümmanları coşdu. Həmin gün daha sonra Həzrət Bəhaullahın yanına çapar gəldi, Onunla Bağdad hakimi arasında olacaq danışiq haqda xəbər gətirdi. Növbəti gün, danışiq üçün gəldikdə Həzrət Bəhaullahı Osmanlı imperiyasının baş nazirinin Bağdad hakiminə ünvanladığı məktubla tanış etdilər və həmin məktubda Həzrət Bəhaullah nəzakətlə Osmanlı dövlətinin paytaxtı İstanbul şəhərinə səfər etməyə dəvət olunurdu. Onu müşayiət etmək üçün süvari mühafizə dəstəsi ayrılmışdı. Həzrət Bəhaullah təkliflə dərhal razılaşdı, amma hökumətin Onun səyahəti üçün ayırdığı pulu qəbul etməkdən imtina etdi. Lakin hakimin nümayəndəsi pulun qəbul edilməsinə təkid etdi və söylədi ki, əgər O bunu qəbul etməzsə, hakim dairələr bundan inciyə bilərlər. Nəhayət, Həzrət Bəhaullah həmin pul məbləğini götürdü və gecikdirmədən onu şəhərin kasıbları arasında paylaşırdı.

Həzrət Bəhaullahın Bağdaddan labüd gedişi xəbəri Babi icmasını silkələdi. Qəlbləri Onun nurlu hüsuruna çox bağlı olan fədakar ruhlar kədərə qərq olmuşdular. İlk vaxtlar heç kim nə yata bilir, nə də yemək yeyə bilirdi. Tədricən Həzrət Bəhaullah mehriban və nəvazişli sözlərlə onları sakitləşdirdi və onlar qəbul etdilər ki, çoxları Onun sürgününün növbəti mərhələsində onu müşayiət etmək zövqündən məhrum olacaqlar. Öz sevgisinin nişanəsi kimi O, şəhərdə yaşayan inananların – qadın, kişi, uşaq – hər birinə əlyazısı ilə bir Lövh bağışladı.

Bağdad kənarında qızılgüllərlə dolu bir bağ var idi və qızılgül Həzrət Bəhaullahın sevimli gülü idi. Aprelin 22-də günorta vaxtı O, şəhəri tərk etdi və həmin bağa gəldi. İnananlar və Bağdad əhalisinin əhəmiyyətli bir hissəsi qəmə batmışdı. Həzrət Bəhaullahın nəvazişli qayğısı ilə dirçəlmiş Babi icması növbəti böhrana düşmüşdü. Yeganə Ümidinin, ardıcılarının əksəriyyətinin olduğu yerdən bu qədər uzağa sürgün edilib kənarlaşdırıldığı bu gənc Dinin gələcəyi necə olacaqdı? Onu yola salmaq üçün toplaşmış qəlbisınıq dostlar üçün gözləkdikləri cavab çox mühüm idi. Həzrət Bəhaullah Onun Həqiqi məqamını gizli saxlayan pərdəni qoparıb atacaq və elan edəcəkdi ki, O, Bütün Zamanların Vəd olunmuş Kəsidir.

Həzrət Bəhaullah, İstanbula getməzdən əvvəl bu gün Rizvan Bağı kimi tanınan həmin bağda on iki gün yaşadı. Onun düşmənləri Onu ardıcılarının əksəriyyətindən ayırmaqla Əmrə

məhvədicə bir zərbə vurmaq istədilər. Lakin Allah vidalaşma mərasimini sonsuz sevinc dolu hadisəyə çevirdi. Onun Missiyasının Elanı Onun yoldaşlarının qəlbində yeni bir həyat yaratdı. Bu, Həzrət Babın onları hazırladığı Günlərin Günü idi. Həzrət Bəhaullah Özü buyurur ki, həmin gün “bütün yaradılanlar saflıq dənizinə qərq oldular”.⁴³

Həzrət Bəhaullahın Rizvan Bağında qəbul etdiyi müsafirlər dalğası ilə apardığı söhbətlərin təfəsilatları barədə çox az şey məlumdur. Tarixçi Nəbilin aşağıdakı sözləri o günlərin calalına kiçik bir nəzərdir:

“Hər gün, dan yeri söküləndə bağbanlar bağın dörd xiyabanında sıralanmış qızılgülləri toplayar və Onun mübarək çadırının tən ortasına qoyardılar. Gül dəstəsi o qədər iri olardı ki, Onun dostları Onun hüzurunda səhər çayını içməyə toplaşdıqları zaman bir-birini görə bilmirdilər. Həmin qızılgüllərin hamısını Həzrət Bəhaullah öz əlləri ilə səhər hüzurundan buraxdığı adamlar vasitəsi ilə Onun adından şəhərdəki ərəb və fars dostlara göndərirdi... Bir gecə, yeni doğmuş, bədirlənmiş ayın doqquzuncu gecəsində Mən Onun mübarək çadırının yanında keşik çəkənlərlə birlikdə idim. Gecəyarısı yaxınlaşan zaman Mən Onu çadırdan çıxaraq, bir çox dostların yatdığı yerlərdən keçərək bağa getdiyini və ay işığına qərq olmuş, güllərlə bəzənmiş xiyabanlarla yuxarı-aşağı gəzdiyini gördüm. Hər iki tərəfdə bülbüllər o qədər ucadan oxuyurdular ki, yalnız Onun yaxınlığında olanlar Onun səsinə eşidə bilərdilər. O, gəzişməsinə davam etdi və bu xiyabanlardan birinin ortasında dayanaraq buyurdu: «Bu bülbüllərə nəzər salın. Onların güllərə sevgisi o qədər böyükdür ki, axşam alatoranlıqdan dan yeri sökülənə qədər öz mahnılarını oxuyur və yanar bir ehtirasla eşqlərini pərəstiş etdiklərinə izhar edirlər. Bəs onda Məhbubun Gül qoxulu Gözəlliyinin sevgisi ilə alovlandıqları iddiasında olanlar necə yata bilərlər?» Üç uğurlu gecədə mən Onun mübarək çadırı ətrafında keşikdə oldum və onun ətrafında dolandım. Hər dəfə Onun çarpayısının yanından keçərkən Onu oyaq gördüm və hər gün səhər tezdən axşam çağına qədər o, Bağdaddan arası kəsilmədən gələn müsafirlər dalğası ilə söhbətlə məşğul olurdu. Heç vaxt Mən Onun səsinə cüzi də olsa, yorğunluq əlaməti hiss etdirdiyini sezmədim”.⁴⁴

Bu gün Rizvan Bayramı hər il Həzrət Bəhaullahın Missiyasının Bəyanını qeyd etmək üçün bütün dünyada qeyd olunur. On iki gün davam edən Rizvan, bütün Bəhai bayramlarının ən müqəddəsi və ən əlamətdarıdır.

1. Bağdadda qaldığı günlərin sonuna yaxın Həzrət Bəhaullahın gördüyü yuxunu öz sözlərinizlə nəql edin.

2. Yuxunun mənası nə idi? _____

3. “Müqəddəs Dənizçi Lövhü”nü Həzrət Bəhaullah nə vaxt nazil etdi? _____

4. “Müqəddəs Dənizçi Lövhü” nəyi qabaqcadan xəbər verirdi? _____

5. Həmin Lövh Onun hüzuruna toplaşmış dostlara oxunan gün hökumət çaparı Həzrət Bəhaullaha hansı xəbəri gətirdi? _____

6. Ertəsi gün Həzrət Bəhaullaha nəyi təqdim etdilər? _____

7. Hökumət Həzrət Bəhaullahı hara göndərməyi qərara aldı? _____

8. Hökumətin səyahət üçün təklif etdiyi pulla Həzrət Bəhaullah nə etdi? _____

9. Həzrət Bəhaullahla yaxınlaşan ayrılığa ardıcıllarının icması necə münasibət göstərdi? _____

10. Bağdaddakı inananlara sevgisinin nişanəsi kimi Həzrət Bəhaullah nə etdi? _____

11. Həzrət Bəhaullahın Missiyasını elan etdiyi bağ indi necə adlanır? _____

12. O həmin bağda neçə gün qaldı? _____
13. Rizvan bağında Həzrət Bəhaullahın keçirdiyi möhtəşəm günlər haqqında Nəbil deyir:

- a. Hər gün, dan yeri söküləndə bağbanlar _____
_____ və _____
_____.
- b. Gül dəstəsi o qədər iri olardı ki, Onun dostları Onun hüzurunda _____

_____.
- c. Həmin qızılgüllərin hamısını Həzrət Bəhaullah öz əlləri ilə səhər hüzurundan buraxdığı adamlar vasitəsi ilə Onun adından _____
_____.
- d. Bir gecə, yeni bədirlənmiş ayın doqquzuncu gecəsində Nəbil _____

birlikdə idim.
- e. Gecəyarısı yaxınlaşan zaman Nəbil Onun _____
_____ yerlərdən keçərək bağa getdiyini və _____
_____, _____ yuxarı-aşağı
gəzdiyini gördü.
- f. _____ o qədər ucadan _____, yalnız
Onun yaxınlığında olanlar Onun səsini eşidə bilərdilər.
- g. Həzrət Bəhaullah gəzişməsinə davam etdi və _____
_____ buyurdu: “Bu _____ nəzər salın. Onların
_____ o qədər böyükdür ki, _____
_____ qədər öz mahnılarını oxuyur və _____
_____ izhar edirlər. Bəs onda
_____ sevgisi ilə alovlanmaq istəyənlər necə yata bilərlər?”
- h. Üç uğurlu gecədə Nəbil _____
_____ və onun ətrafında dolandı.
- i. Hər dəfə Onun çarpayısının yanından keçərkən Onu _____
və hər gün səhər tezdən axşam çağına qədər o, _____

_____.
- i. Heç vaxt Nəbil Onun səsində _____
_____ sezmədi.

14. Dinin düşmənləri Həzrət Bəhaullahı inananların əksəriyyətindən ayırmaqla nəyə nail olmaq istəyirdilər və Allah əvəzində nə etdi? _____
- _____
- _____
- _____
15. Həzrət Bəhaullahın Missiyasının Bəyanı ildönümü münasibəti ilə hansı bayramı qeyd edirik? _____
16. Rizvan Bayramı neçə gün davam edir və hansı tarixdə qeyd olunur? _____
- _____
17. İndi siz Həzrət Bəhaullahın İrandan İraqa sürgününün tarixini öyrəndikdən sonra bu dövrdə Onun həyatı barədə kiçik bir çıxış hazırlayın və danışın.

BÖLMƏ 22

Aşağıda Həzrət Bəhaullah tərəfindən açıqlanmış Lövhdən parçalar verilmişdir. Onları qrupunuzda ucadan oxuyun. Bunu edərkən Rizvan Bağında Həzrət Bəhaullahın Bəyanını yadınıza salın və qoy Onun sözləri qəlbinizi sevincə doldursun.

“İlahi Bahar gəldi, Ey Uca Qələm, çünki Rəhmanın Bayramı tezliklə gəlir. Qalx, bütün yaradılmışlar içərisində Onun adını elə zikr et və Onu elə təriflə ki, bununla bütün məxluqat yenidən doğulsun və tərəvətlənsin. Danış və susanlardan olma! Sevinc günəşi Bizim Xürrəm Adımızın üfüqündən parladi, çünki Allahın adlar səltənəti sənə Rəbbinin — Səma Qurucusunun Adı ilə zinətləndi. Bu Ən Əzəmətli Adın gücü ilə ümmətlərin qarşısına çıx və ləngiyənlərdən olma. . . .

“Ey Qələm, bu Gün sən Məndən başqa bir kimsəni görürsənmi? Hanı yaradılmışlar və onların təzahürləri? Hanı adlar və onların səltənəti? Hanı görünən və görünməyən bütün yaradılmış şeylər? Hanı kainatın gizli qalan sirləri və onun təzahürləri? Bax, bütün xilqət fənaya uğradı! Mənim Əbədi, Parlaq və Əbhə Üzümdən başqa heç nə qalmadı.

“Bu elə bir Gündür ki, sənə Mərhəmətli və Ən Səxavətli Rəbbinin Üzünün üfüqündən parlayan işığın nurlarından başqa heç nə görünməz. Həqiqətən, Biz Öz qüdrətli və hər şeyi təbəddən hökmümüzlə bütün ruqları məhv etdik, sonra insanlara Öz fəzlimizin əlaməti olaraq yeni bir məxluq yaratdıq. Həqiqətən, Mən Ən Fəzilətli, Günlərin Qədimiyəm. . . .

“De: Bu, elə bir Cənnətdir ki, ağaclarının yarpaqları üzərində bəyan şərabı ilə yazılıb: «Artıq gizli olan Kəs qüdrət və hakimiyyətlə zühur etmişdir!» Bu, elə bir

Cənnətdir ki, ağaclarının xışılıtsı bəyan edir: «Ey göylərin və yerin sakinləri! Əvvəllər heç vaxt aşkar olmayan indi üzə çıxdı. Əzəldən Öz Camalını məxluqatın gözündən gizli saxlayan Kəs indi gəldi». Onun budaqları arasında əsən nəsimin pıçılıtsı söyləyir: “«Hər şeyin Sahibi gəldi. Hökmranlıq Allaha məxsusdur», onun sularının şırıltısı isə deyir: “«Gözlər sevinir, çünki heç kəsini görmədiyi, sirrini heç kəsin açmadığı Kəs Camalının üzündən calal örtüyünü götürdü».

“Bu Cənnətdən və onun uca hücrələrindən Səma Hurilərinin nidası eşidilir: «Sevinin, ey Bəha əhli, çünki Günlərin Qədiminin barmaqları səmaların göbəyindən Ən Əzəmətli Zəngi Əbhə adına səsləndirir. Səxavət əlləri əbədi həyat piyaləsini dolandırmağa başladı. Ona yaxınlaşıb doyunca için. Nuş olsun sizə, ey həsrət təcəssümləri və güclü istək mücəssmələri!»”⁴⁵

BÖLMƏ 23

Həzrət Bəhaullah, Onun ailəsi və onları müşayiət edən kiçik dəstə İstanbulda dörd ay qaldılar. İran hökuməti, Həzrət Bəhaullahın artan nüfuzunu təhlükə kimi gördüyü üçün uzaqdan özünün təqiblərini davam etdirirdi. İranın, Sultanın – Osmanlı imperiyasının hökmdarı – sarayındakı səfiri Həzrət Bəhaullahın əleyhinə müntəzəm kampaniyaya başladı. Sultanın, nazirlərin və məmurların yaşadığı mühit satqınlıq, fitnə-fəsad və riyakarlıq mühiti idi. Həzrət Bəhaullah bu mənfur saray sakinlərindən və onların nalayiq məqsədlərindən uzaq dururdu. Bu, imkan verirdi ki, səfir rəsmilərin beynini hər cür ittiham və yalanlarla doldursun. Onun arasıkəsilməz söylərinin təsiri oldu və nəhayət, Həzrət Bəhaullahın İran sərhədindən daha uzaq olan Ədirnə şəhərinə sürgün edilməsi haqqında qərar qəbul edildi.

Həzrət Bəhaullahın bu qərara münasibəti qeyri-adi şücaət nümunəsi idi. O, həmin anda uzun bir Lövh nazil etdi ki, həmin Lövhdə O, birbaşa olaraq Sultanın özünə müraciət edirdi. O, Sultanı və onun nazirlərini məzəmmət etdi və onların nadanlığını və səriştəsizliyini ifşa etdi. Lövhü Sultanın baş nazirinə möhürlənmiş məktubda gətirdilər. Deyirlər ki, o, məktubu açdı və oxumağa başlayanda rəngi avazıdı və dedi: “Sanki Şahlar Şahı öz ən müti vassalı olan şahə əmr edir və ona özünü necə aparmaq lazım olduğunu deyir”.⁴⁶

Özlərinin üçüncü sürgününə yola düşən Həzrət Bəhaullah və Onun ailəsinin İstanbuldan Ədirnəyə olan on iki günlük səfəri həddən artıq çətin keçdi. Dekabrın əvvəli idi və hava da son dərəcə soyuq idi. Yölüstü bulaqlardan su götürmək üçün onlar bulağın buzunu əritməyə tonqal qalamalı olurdular. Sürgün olunanların çoxunun bu cür sərt havaya uyğun paltarları yox idi.

Həzrət Bəhaullah Ədirnə şəhərinə 1863-cü il dekabr ayının 12-də daxil oldu və həmin şəhərdə dörd il altı ay yaşadı. Bu dörd il həmçinin ağır böhranlar və layiqli qələbələrlə dolu oldu. Həzrət Bəhaullahın nüfuzu artdıqca Mirzə Yəhyanın qəlbində qısqıncılıq hissi daha da alovlanırdı. O, Həzrət Bəhaullahı müxalifətdə daha da azğınlaşır və babiləri bu Gün üçün Allahın Məzhərinə qəbul etməkdən çəkəndirmək üçün əlindən gələni edirdi. Onun yaratdığı narahatlıq nəinki təkə icma daxilində çətinliklər yaratdı, eləcə də Əmrin xarici düşmənlərinə Həzrət Bəhaullahı və onun ardıcılalarına qarşı növbəti hücumlar etmək üçün əsaslar verdi. Elə görünürdü ki, Mirzə Yəhyanın xəyanətinin sərhədi yoxdur. O, hətta Həzrət Bəhaullahı zəhərləmək qərarına gəldi və planlar qurub çoxlu səy göstərəndən sonra öz məqsədinə nail

oldu. Zəhərin Həzrət Bəhaullahə təsiri böyük idi və Onun sağlmasına baxmayaraq, ömrünün sonuna qədər əlləri əsirdi.

Əlbəttə, Ədirnə Mirzə Yəhyanın xəcalət gətirən hərəkətləri ilə xatırlanmayacaq, o, Həzrət Bəhaullahın o şəhərdə nail olduğu böyük qələbələrlə yadda qalacaq. Məhz həmin şəhərdə Həzrət Bəhaullah dünyanın hökmdarlarına və sultanlarına məktublar göndərdi və Dinini daha geniş surətdə bəyan etdi.

Onun açıq və geniş bəyanları Onun Missiyasının bəşəriyyətə bildirilməsi kimi tədrici prosesin üçüncü mərhələsini təmsil etdi. Birinci mərhələ Tehrandakı Siyahçalda başlamış və həmin şəhərdə İlahi Ruh Həzrət Bəhaullahə əyan olmuş və Ona bəyan etmişdi ki, O, bu Gün üçün Allahın Müjdəsinin Daşıyıcısıdır. Onillik boyu, dan yeri kimi, Onun Vəhyi gizli qalsa da O, yatmış ruhları tərpətdi, həssas qəlbləri oyandırdı və onları Həzrət Bəhaullahı tanımağa hazırladı. İkinci Mərhələ Bağdadda Rizvan Bağında başladı ki, orada O, Onu yola salmağa toplaşmış dostlar qrupuna Öz Missiyasını bəyan etdi. İndi artıq inananların bir hissəsi Onun məqamından xəbərdar idilər. Üçüncü mərhələ isə Onun Missiyasının ümumdünyəvi bəyanına şahidlik etdi. O, İstanbulda başladı, Ədirnədə nəzərəcarpacaq dərəcədə təkan aldı və özünün son zirvəsinə Həzrət Bəhaullahın üçüncü və sonuncu sürgün yeri olan Əkka şəhərində çatdı.

1. Həzrət Bəhaullah İstanbulda nə qədər qaldı? _____
2. Nə üçün onun İstanbulda qalması bu qədər az çəkdi? _____

3. Nə üçün Həzrət Bəhaullahın paytaxtda qaldığı vaxtda Sultanın sarayı ilə heç bir işi yox idi? _____

4. İran səfiri Həzrət Bəhaullahın saray sakinləri və onların nalayiq məqsədləri ilə heç bir əlaqəsi olmamasından necə istifadə etdi? _____

5. O daha sonra haraya sürgün edildi? _____
6. Nə üçün İran hökuməti Onu öz sərhədindən uzaqlaşdırmaq istəyirdi? _____

7. Həzrət Bəhaullah İstanbuldan sürgün olunması haqda xəbər aldıqdan sonra nə etdi? _____

8. Həzrət Bəhaullahın məktubunu oxuduğu zaman Sultanın baş naziri nə dedi? _____

9. Həzrət Bəhaullah Ədirnəyə nə vaxt gəldi? _____
10. O həmin şəhərdə nə qədər qaldı? _____
11. Ədirnədə baş verən ən diqqətəlayiq inkişaf hansı idi? _____

12. Həzrət Bəhaullahın Öz Missiyasını bəşəriyyətə Bəyan etməsi prosesi neçə mərhələdən keçdi? _____
13. Birinci mərhələ hansı idi? _____

14. İkinci mərhələ hansı idi? _____

15. Üçüncü mərhələ hansı idi? _____

BÖLMƏ 24

Mirzə Yəhyanın Həzrət Bəhaullahı qarşı açıq müxalifəti əksəriyyəti Həzrət Bəhaullahın məqamını yenidən tanıyan sürgündəkilərin kiçik qrupu arasında böyük çaxnaşmaya səbəb oldu. Bu arxalarında Osmanlı və İran dövlətləri kimi iki böyük qüvvənin dayandığı Dinin düşmənləri üçün Allahın yeni yaranmış Dininə növbəti dəfə hücum etmək imkanı verdi. Bir səhər, qəflətən əsgərlər Həzrət Bəhaullahın evini mühasirəyə aldılar və hamıya təcili yola düşmək üçün hazırlaşmaq əmri verildi. Bir anlıq heç kəs bilmədi ki, onların taleyi necə olacaq. Çoxlarının qəlbindəki ən böyük qorxu Sevimli Kəsdən ayrı düşmək idi, çünki, şayiələr gəzirdi ki, Həzrət Bəhaullah və ailəsi bir yerə sürgün ediləcək, qalanları isə başqa bir yerə. Nəhayət, aydın oldu ki, Həzrət Bəhaullah məhbəs-şəhər olan Əkkaya, Mirzə Yəhya isə Kipr adasına sürgün ediləcəkdir. Yetmiş nəfərə yaxın mühacir, Mirzə Yəhyanın iki qatı tərəfdarı da daxil olmaqla Əkka şəhərinə sürgün olundular. Digər tərəfdən, Həzrət Bəhaullahın dörd tərəfdarı Mirzə Yəhyanın dəstəsi ilə Kipr adasına sürgün olundular.

Həzrət Bəhaullah və Onun ailəsi Ədirnəni 1868-ci il avqustun 12-də tərk etdilər və dənizdə və quruda yol gedərək, avqustun 31-də Əkka şəhərinə gəlib çatdılar. Əkka şəhərinin sakinləri məhbəslərin gəlişinə adət etmişdilər, çünki şəhər Osmanlılar tərəfindən cinayətkarlar və ara qarışdırırlar üçün cəza yeri kimi istifadə olunurdu. Bu dəfə, onlara demişdilər ki, yeni gələnlər Dövlətin, Allahın və Onun Dininin düşmənləridirlər. Sultan onları ciddi nəzarət altında saxlamağı əmr etmişdir və o ümid edir ki, bu sürgün və ağır şərait onların məhvinə

səbəb olacaqdır. Sultanın fərmanı açıq şəkildə məsciddə camaat qarşısında oxundu və hamıya aydın oldu ki, onlar daimi həbsə məhkum olunmuşlar və bu iranlılarla hər hansı əlaqə qadağan edilir.

Əkkada sahilə çıxdıqdan sonra mühacirləri onlar üçün həbs yeri olacaq əsgər baraklarına aparıldılar. Birinci gecə onları sudan və yeməkdən məhrum etdilər və sonra isə onlara gündə üç ədəd keyfiyyətsiz çörək tikəsi verdilər. Tezliklə iki nəfərdən başqa hamı xəstəliyə tutuldu və onların üçü az sonra vəfat etdi. Nəzarətçilər lazımlı məbləği almadan onları dəfn etməkdən imtina etdilər. Həzrət Bəhaullahın ibadət zamanı istifadə etdiyi kiçik xalçanı satdılar və alınan məbləği nəzarətçilərə verdilər. Sonralar məlum oldu ki, onlar verdikləri sözə əməl etməyiblər və ölümləri yuyulmamış və kəfənsiz, tabutsuz dəfn ediblər. Əslində isə onlara dəfn üçün lazım olan xərc məbləğdən ikiqat artıq ödənilmişdi.

Həbs şəraitinin tədricən yaxşılaşmasına baxmayaraq Əkkada keçən birinci il Həzrət Bəhaullah üçün acı iztirablar dövrü oldu. Onun Siyahçalda məruz qaldığı iztirabları O, bir daha yaşadı. Ədirmədəki qarışıqlıq mahiyyətə daxili idi. Lakin Əkkada keçən ilk illərin böhranı həm daxili, həm də xarici qüvvələrdən irəli gəlirdi. O Özü həmin illər haqqında aşağıdakıları qeyd edir:

“Bilin ki, Biz bu Məkana yetişdiyimizdə onu “Ən Böyük Zindan” kimi adlandıрмаğa qərar verdik. Başqa torpaqda (Tehran) zəncirlərə və qandallara məruz qalsaq da, Biz onu həmin adla adlandırmadıq. De: buna görə də, siz, ey anlayışı sahibləri, düşünün”.⁴⁷

Sultanın Həzrət Bəhaullah ilə hər hansı əlaqəni qadağan edən fərmanına baxmayaraq, bir çox inananlar, bəzən piyada olaraq, Onun hüzuruna buraxılmaq ümidi ilə Əkkaya səfər edirdilər. Əkkaya gəldikdən sonra bu sadıq insanların onlara yaxınlaşmaq imkanları olmadığından Onun olduğu həbsxananın müəyyən məsafəsində dayanar və həbsxana pəncərəsinin barmaqlıqları arasında heç olmasa Onun simasını görməyə çalışdılar. Onun mübarək Əlinin yellənişi uzun müddət davam etmiş səfərin ən yaxşı mükafatı idi və onların çoxu bundan sonra aldıkları səxavətdən kifayətlənərək evə qayıdırdılar.

Bu dövrün ən faciəli hadisəsi Həzrət Bəhaullahın kiçik oğlu, “Saf Budaq” kimi tanınmış Mirzə Mehdimin qəfil ölümü oldu. Bir gecə o, barakların damında dua edərək gəzişirdi. Birdən o, aradakı boşluqdan döşəmədəki taxta qalağının üstünə yıxıldı. Onun qabırğaları deşilmişdi və həkim çağırılsa da, ediləcək bir şey yox idi. İyirmi iki saatdan sonra o vəfat etdi. Ölümdən əvvəl Həzrət Bəhaullah onun nə arzu etdiyini soruşdu. O cavab verdi: “Mən arzu edirəm ki, Bəha adamları Sizin hüsurunuza qovuşa bilsinlər”. Həzrət Bəhaullah cavab verdi: “Onlar hamısı olacaq və Allah sənin arzunu yerinə yetirəcək”.⁴⁸

Həzrət Bəhaullahın Ən Böyük Zindanda çəkdiyi iztirablar nə qədər ağır olsa belə, yadda saxlanılmalıdır ki, Onun Əkkaya sürgünü keçmişdə verilən kəhanətlərin yerinə yetməsi idi. Məhz Əkkada Həqiqət Günəşi iyirmi dörd il müddətində tam nuru ilə parladı. Məhz bu dövr ərzində Hayfa yaxınlığında Kərmil dağında gəzərkən Həzrət Bəhaullah Həzrət Əbdül-Bəhaya gələcəkdə Həzrət Babın Məqamı tikiləcək yeri göstərmişdi. Məhz Əkkanın kənarında Onun Özünün dəfn olunacağı yer, dünya üzrə onun ardıcılarının dua etmək üçün hər gün üz tutduqları Yer üzünün ən Müqəddəs Məkanı olacaqdı. Məhz Həzrət Babın məqamının yaxınlığında Allahın Ümumdünya Ədalət Evinin Binası ucaldılacaqdı. Hayfa və Əkka kimi qoşa şəhərlər Bəhai Dininin ruhani və inzibati mərkəzi olacaqdı. Beləliklə, Həzrət Bəhaullah

Ədirnədə keçirdiyi ilk illərdə nazil olan bu Lövhə Əkkaya sürgün edilməsinə bu sözlərlə işarə etmişdi:

“Bizim gəlişimizlə nurun bayraqları Bizi salamladı və Ruhun Səsi bəyan etdi: Tezliklə yer üzünün bütün sakinləri bu bayraqlar altında toplaşacaqdır”.⁴⁹

1. Mirzə Yəhyanın Ədirnədə törətdiyi qarışıqlıqdan Dinin xarici düşmənləri öz məqsədləri üçün necə istifadə etdilər? _____

2. Həzrət Bəhaullahın növbəti sürgünü haraya idi? _____
3. Mirzə Yəhyanı haraya sürgün etdilər? _____
4. Həzrət Bəhaullahı Əkkaya necə nəfər müşayiət etdi? _____
5. Sizin fikrinizcə, nə üçün Həzrət Bəhaullahın yoldaşları Mirzə Yəhya ilə Kiprə, Yəhyanın iki yoldaşı isə Əkkaya sürgün edildilər? _____

6. Həzrət Bəhaullah Ədirnəni nə vaxt tərk etdi? _____
7. O, Əkkaya nə vaxt çatdı? _____
8. Sultan Həzrət Bəhaullahın və Onu müşayiət edənlərin həbsilə əlaqədar hansı qərarı verdi? _____

9. Əkka əhalisi Sultanın fərmanı haqqında nə öyrəndi? _____

10. Əkkaya gəldikdən sonra Həzrət Bəhaullahı və Onun yoldaşlarını haraya apardılar? _____

11. Onların həbsdəki ilk günlərinin şəraitini bir neçə sözlə təsvir edin. _____

12. Həzrət Bəhaullah Əkkanı necə adlandırdı? _____

13. Əkkada keçən ilk illərdə baş vermiş ən faciəli hadisə hansı idi? _____

14. İlk zairlər hansı şəraitdə Əkkaya yollandılar? _____

15. “Saf Budağın” ölümü ilə bağlı şəraiti öz sözlərinizlə təsvir edin.

16. Həzrət Bəhaullah Əkkada və onun ətrafında neçə il yaşadı? _____
17. Hayfada, Kərmil dağında gəzərkən Həzrət Bəhaullah Həzrət Əbdül-Bəhaya nəyi işarə etdi? _____
18. Yer üzündəki ən müqəddəs yer haradır və harada yerləşir? _____

19. Ədalət Evinin Binası harada yerləşir? _____

20. Bəhai Dininin ruhani və inzibati mərkəzi hara hesab olunur? _____

21. İndi ziyarətçilərin Əkkaya gələrkən nə etdiklərini bilirsinizmi? Siz Müqəddəs Torpağın ziyarətçisi olmuş bir icma üzvünüzdən bu haqda sizə məlumat verməsini xahiş edə bilərsiniz.

BÖLMƏ 25

Əkka şəhərində Həzrət Bəhaullah ümumdünya bəyanına davam etdi. Aşağıda Onun Ədirdədə və Əkkada Dünyanın sultan və krallarına ünvanladığı məktublardan parçalar verilir:

Fransa İmperatoru III Napoleona:

“Ey Paris Hökmdarı! Keşisə de ki, daha kilsə zəngi çalmasın. Haqq olan Allaha and olsun! Ən Böyük Zəng İsmi-Əzəmin Sahibinin simasında zühur etmişdir...”⁵⁰

Rusiya Çarı II Aleksandra:

“Sən insanlar arasında bu qalibiyyətli Əmrin adı ilə ayağa qalx və millətləri Uca, Qüdrətli Allahın yanına çağır”.⁵¹

İngiltərə Kraliçası Viktoriyaya:

“Öz arzunu kənara qoy və sonra qəlbini Günlərin Qədimi olan Rəbbə tərəf çevir. Biz Allah xatirinə səni yada salırıq və arzu edirik ki, yerin və göyün Yaradanı olan Allahın adını zikr etməklə sənin adın ucalsın.”⁵²

Prussiya Kralı I Vilhelmə:

“Diqqət et ki, qürurun sənin İlahi Vəhyin Dan ulduzunu tanımağına mane olmasın və dünyəvi arzuların səni ərşin və kürsün Rəbbindən bir pərdə kimi ayırməsın!”⁵³

Avstriya İmperatoru Frans İosifə:

“Gözlərini aç ki, sən bu Əzəmətli Görünüşü görə biləsən və gecə-gündüz yalvarıb çağırдыңın Kəsi tanıya biləsən və bu işıqlı Üfüqdə parlayan Nuru seyr edə biləsən”.⁵⁴

Osmanlı Sultanı Əbdül-Əzizə:

“Allah xofunu kənara qoyma və doğru hərəkət edənlərdən ol. İman və ədalət ətri duyduğın nazirləri öz ətrafına topla, onlarla məsləhətləş və sənin nəzərində ən yaxşı olanı seç və nəcib əməl sahiblərindən ol”.⁵⁵

İran Şahı Nasirəddinə:

“Biz dua edirik ki, Onun səxavətilə – Ona həmd olsun – O bu həbs vasitəsilə insanların boyunlarını zəncir və qandallardan azad etsin və onları səmimiyyətlə Qüdrətli və Kəramətli Olanın üzünə tərəf yönəlsin. O, çağırnlara cavab verməyə hazırdır və Onunla ünsiyyət edənlərə yaxındır”.⁵⁶

Amerikanın hökmdarlarına və onun respublikalarının prezidentlərinə:

“Əzilənləri siz ədalət əli ilə sarıyın və Hökmdar və Müdrik Olan Rəbbinizin əmr çubuğu ilə azğın zülmkarları əzin”.⁵⁷

Roma Papası IX Piyə:

“Oğlun gizli saxladığı Söz açıqlanmışdır. O, bu Gün insan məbədi formasında yerə göndərilmişdir. Ata olan Rəbbə həmd olsun! O, Həqiqətən, Özünün ən böyük əzəməti ilə millətlərə gəlmişdir”.⁵⁸

Xristian Kilsəsinin bütün keşişlərinə:

“Siz ey keşişlər dəstəsi! Özünüzü kilsələrdə və monastrlarda qapamayın. Mənim iznimlə ortaya çıxın və özünüzü sizin ruhunuz və insanların ruhu üçün faydalı şeylərlə məşğul edin”.⁵⁹

BÖLMƏ 26

Ən Saf Budağın ani vəfatından dörd ay sonra Həzrət Bəhaullah və Onun dostları hansısa qoşun hissələrinə yer vermək üçün kazarmaları tərk etməli oldular. O və Onun ailəsi bir müddətlik müxtəlif evlərdə yerləşdirildi və nəhayət, onlar bu gün Abbud Evi kimi tanınan evə köçdülər. Onlar yenə də nəzarət altında idilər və Sultanın fərmanının təsiri altında olan əhali onlara qarşı düşmənçilik və ədavətlə münasibət bəsləyirdi.

Lakin zaman keçdikcə Əkka əhalisi başa düşdü ki, İrandan sürgün olunmuş bu kiçik mühacirlər qrupu günahsızdır və onların həbs şəraiti yumşaldıldı. Bu dəyişikliklərin çoxu Həzrət Əbdül-Bəhanın fəaliyyəti nəticəsində baş verdi. O, şəhərin sakinləri ilə daha sıx əlaqəyə girdi və Atasının təlimlərinin ruhunu və bəhailərin istədiklərinin gerçək mənasını nümayiş etdirə bildi. Nəhayət, Həzrət Bəhaullah Əkkadan çıxıb və ətraf yerləri gəzə bilirdi. Xaraba bir şəhərin divarları arasında uzun bir müddət qaldıqdan sonra, indi O, vaxtının bir hissəsini təbiətin qoynunda keçirə və çox sevdiyi təbiətin yaşıllığı və gözəlliyinin zövqünə dala bilirdi.

Həzrət Bəhaullahın ömrünün son illəri Əkka kənarındakı Bəhçi Malikanəsində keçmişdi. Onun qala divarları arasında məhbəsdə olduğu zaman tikilmiş Malikanə həmin ərazidə epidemiya başlayanda sahibi tərəfindən tərk edilmişdi. Həzrət Əbdül-Bəha bu Malikanəni əziz atası üçün əldə edə bildi: əvvəl icarəyə götürdü, sonra isə pulunu ödəyərək tamamilə aldı.

Həmin vaxtdan nəinki Əkka şəhəri sakinlərinin, eləcə də Suriya və Livanın qonşu əyalətlərində olan əhalinin də Həzrət Bəhaullah və Onun ardıcıllarına olan münasibətləri dəyişmişdi. Baxmayaraq ki, Sultanın fərmanı qüvvədə idi və formal olaraq o, ciddi nəzarət altında məhbus sayılırdı, əslində isə Ona şah kimi münasibət və hörmət bəsləyirdilər. Hətta əyalətin rəsmiləri belə Onun məsləhət və tövsiyələrinə qulaq asırdılar. İnsan qəlbini transformasiya etməkdə Həzrət Bəhaullahın Vəhyinin qüvvəsi belədir.

Əkka şəhərində və Bəhcidəki o illər ərzində Həzrət Bəhaullah bəşəriyyəti parlaq bir dünya sivilizasiyası qurmağa qadir edəcək cild-cild rəhbərliklər toplusunu nazil etdi. Onun Qələmindən çıxan ən güclü əsər Onun Dininin ən Müqəddəs Kitabı olan “Kitabi-Əqdəs” idi.

Həmin kitab Abbud Evində 1873-cü il ərəfəsində nazil olmuşdur. Həzrət Bəhaullahın Müqəddəs Torpaqdakı Yazılarına münasibətdə Şövqi Əfəndi izah edir:

“Bu dövrdə Həzrət Bəhaullahın Yazılarının, Onların əhatə etdiyi geniş sahəni müşahidə edəndə, üç fərqli kateqoriyaya ayrıldığını görürük. Onlardan birincisi Onun Missiyasının Ədirnədə bəyanının nəticəsindən ibarət yazılardır. İkinciyə, bu Zühurun, əsasən, Onun Ən Müqəddəs Kitabında, «Kitabi-Əqdəs»də toplanmış qanun və hökmləri daxildir. Üçüncüyə isə həmin Zühurun təməl prinsip və ehkamlarını qismən elan və qismən də təsdiq edən Lövhlər aid edilməlidir”.⁶⁰

Həzrət Bəhaullahın Dininin Qərb dünyasında geniş yayılması Onun həyatı dövründə baş vermədi və Həzrət Əbdül-Bəhanın Risaləti dövrünə təsadüf etdi. Lakin Onun təlimləri Qərb ölkələrində bilinirdi və onlardan bəziləri ünsiyyətdə olduğu adamlara diqqətləyiq nüfuz edə bilən Əkka Məhbusundan xəbərdar idilər. 1890-cı ilin yazında Həzrət Bəhaullahın ömrünün sonuna yaxın Kembriç (İngiltərə) universitetinin tanınmış alimi Eduard Qranvil Braun Onu görməyə gəldi. Aşağıda həmin tarixi müsahibədən bir parça verilir:

“Mənim bələdçim məni ayaqqabılarımı soyunana qədər gözlədi və sonra əlinin cəld hərəkəti ilə pərdəni araladı, mən keçdikdən sonra pərdəni örtüdü və mən özümü böyük bir otaqda gördüm: otağın yuxarı küncündə alçaq bir taxt vardı, qapının əks tərəfində isə iki ya üç stul qoyulmuşdu. Baxmayaraq ki, hara getdiyimi bilirdim və kiminlə görüşəcəyim barədə dumanlı təsəvvürüm var idi (mənə heç bir dəqiq məlumat verilməmişdi), həyəcan və qorxu dolu bir-iki saniyə keçdi və mən tamamilə fərqiinə vardım ki, otaq boş deyildir. Otağın taxt olan küncündə nurani və əsrarəngiz bir şəxs əyləşmişdi. Onun başında dərvişlərin *tac* adlandırdıqları fətrdən (lakin adilərindən hündür və fərqli) baş geyimi var idi və onun aşağısına ağ çalma sarınmışdı. Mən baxdığım şəxsin simasını heç vaxt unuda bilmərəm və onu təsvir də edə bilmərəm. Onun iti baxışları hər bir kəsin qəlbini oxuyacaq kimi görünürdü: Onun geniş alnında qüvvət və hakimiyyət ifadə olunmuşdu; üzünün və alnının dərin qırıqları onun yaşlı olduğunu göstərsə də, az qala qurşağına qədər düşən gur saqqalı və zil qara saçları bunun əksini söyləyirdi. Kimin hüsurunda dayandığımı soruşmağa ehtiyac yox idi, mən kralların qibətə edəcəyi və imperatorların əbəş yerə köks ötürəcəkləri səviyyədə sədaqət və sevgi göstərilən Şəxsin qarşısında baş əydim!

“Həzin və ləyaqətli bir səs məni oturmağa dəvət etdi və sonra davam etdi; «Allaha şükür olsun ki, sən gəldin! Sən məhbusu və sürgün olunmuşu görməyə gəldin... Dünyaya firavanlıq və xalqlara xoşbəxtlikdən başqa, Biz heç nə arzulamırıq; bununla belə Bizi ədavət qızısdırıcısı və iğtişas salan sayıb, qandala və sürgünə layiq görürlər... Əgər bütün millətlər bir din ətrafında birləşərsə və bəşər övladları bir-birinə qardaş olarsa; insanlar arasında məhəbbət və birlik bağları möhkəmlənərsə, dini fərqlər aradan qalxarsa və irqi ayrı-seçkilik ləğv edilərsə, burada zərərli nə var ki? ... Onsuz da bu baş verəcəkdir: mənasız çəkişmələr və viranedicilər müharibələr keçmişdə qalacaqdır və Ən Böyük Sülh bərqərar olacaqdır... Siz özünüz Avropada bunu istəmirsinizmi? İsa Məsih bunu söyləməmişdimi? Bununla belə, hələ də biz görürük ki, sizin krallarınız xəzinələrini bəşəriyyətin xoşbəxtliyinə vasitə olacaq şeylərdən çox, bəşər nəslinin məhvinə aparan vasitələrə daha həvəslə israf edirlər... Bu münaqişələr, bu qan tökmələr və müharibələr bitməlidir və bütün insanlar bir nəsil və bir ailə kimi

olmalıdırlar. O kəs fəxr etməsin ki, vətəninə sevir, fəxr etsin o kəs ki, dünyanı sevir...»⁶¹

1. Nə üçün Həzrət Bəhaullah və Onun yoldaşları kazarmalardan çıxarıldılar? _____

2. Həzrət Bəhaullahın və Onun ailəsinin Əkkada sonda köçdüğü evin adı nə idi? _____

3. Onların Əkkadakı yaşayış şərtləri necə dəyişdi? _____

4. Bu dəyişikliyə nə səbəb oldu? _____

5. Həzrət Bəhaullahın ömrünün son illərini keçirdiyi malikanənin adı nə idi? _____

6. Bəhci Malikanəsini Həzrət Əbdül-Bəha necə əldə etdi? _____

7. Əkka illərində Həzrət Bəhaullahın nazil etdiyi ən əhəmiyyətli əsər hansı idi? _____

8. O, harada və nə vaxt nazil olmuşdur? _____

9. Şövqi Əfəndinin izahına əsasən Həzrət Bəhaullahın bu dövrdəki Yazıları üç kateqoriyaya bölünür, onlar hansılardır?
 - a. _____

 - b. _____

 - c. _____

10. Həzrət Bəhaullahın Zühur dövrünün qanunlarından bəziləri nələrdir? _____

11. Onun Zühur dövrünün bəzi ehkam və prinsipləri hansılardır? _____

12. Eduard Qranvil Braun kim idi? _____

13. Eduard Qranvil Braun Həzrət Bəhaullahın qarşısında baş əyərəkən Onun hüsurunda olmağın necə hiss etdirdiyini təsvir etmək üçün hansı sözlərdən istifadə edir? _____

14. Eduard Qranvil Braun tərəfindən qeydə alınmış sözlərə əsasən:
- Həzrət Bəhaullah Öz istəyinin nə olduğunu deyir? _____

 - O bütün millətlərin nə olmalı olduğunu deyir? _____

 - O nəyin güclənməsini istəyir? _____

 - O nəyi dayandırmağa çağırır? _____
 - O nəyi ləğv etməyə çağırır? _____
 - O nəyin baş verəcəyini xəbər verir? _____

 - Həzrət Bəhaullah deyir ki, biz hər birimiz nə ilə fəxr etməliyik? _____

BÖLMƏ 27

“Kitabi-Əqdəs” irihəcmli kitab deyildir; o, cəmi 190 paraqraftan ibarətdir. Lakin, orada gələcək dünya sivilizasiyasının əsas qanunları və hökmləri toplanmışdır. Şövqi Əfəndi bu kitabı Həzrət Bəhaullahın Zühur dövrünün Ana Kitabı və Onun Yeni Dünya Nizamının Xartiyası adlandırır. Siz öz fikirlərinizi və hərəkətlərinizi Allahın göstərişlərinə uyğunlaşdırmağa can atdıqca, bütün həyatınız boyu təkrar-təkrar “Kitabi-Əqdəs”dən parçalar oxuyacaqsınız. İndi isə, Kitabın ilk beş paraqrafını yadda saxlamağa çalışmağınız tövsiyə olunur.

“Allahın bəndələr üçün yazdığı birinci vəzifə - Onun Vəhyinin Məşriqini və qanunlarının Şəfəqini tanımaqdır ki, bu Kəs Onun əmrinin səltənətində və xilqət aləmində Allahlığın Təmsilçisidir. Buna nail olan kəs bütün xeyirlərə yetişər, bundan məhrum olan kəs isə bütün saleh əməllərin sahibi olsa belə, yolunu azmışlardan sayılar. Bu yüksək məqama və uca üfüqə yetişən hər bir kəs aləmin Məqsudunun hər bir hökmünə tabe olmalıdır. Bu iki vəzifə bir-birindən ayrılmazdır və biri digəri olmadan qəbul olunmaz. İlahi İlham Mənbəyi olan Kəs tərəfindən belə hökm olunmuşdur.

“Allahın bəsirət əta etdiyi kəslər Allah tərəfindən müəyyən edilmiş qaydaların dünyada nizamın qorunması və insanların təhlükəsizliyi üçün ən ali vasitələr olduğunu asanlıqla etiraf edəcəklər. Onlardan üz çevirən adamlar yazıq və səfehlər sırasındadırlar. Biz, həqiqətən, sizə şeytani ehtiraslardan və pozğun istəklərdən uzaq olmağı və Ən Uca Qələmin müəyyən etdiyi sərhədləri aşmamağı əmr etmişik, zira bunlar bütün yaradılmış şeylər üçün həyat nəfəsidir. İlahi müdriklik və İlahi bəyan dənizləri Mərhəmət Sahibinin mehinin nəfəsi ilə coşmuşdur. Doyunca içmək üçün tələsin, ey anlayış sahibləri! Onun hökmlərini pozaraq Allahın Əhdini sındıranlar və arxa çevirənlər Hər Şeyə Malik Uca Allahın nəzərində ağır günahdadırlar.

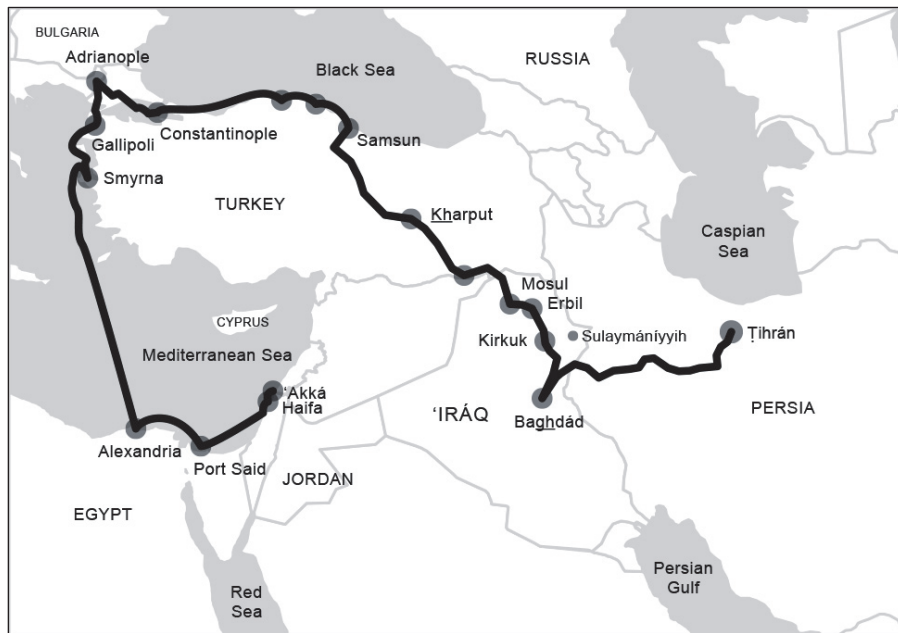
“Ey dünya xalqları! Yəqin bilin ki, Mənim əmrlərim bəndələrim arasında Mənim inayətimin çıraqları və yaratdıqlarıma Mərhəmətimin açarlarıdır. Vəhy Sahibi olan Rəbbinizin İradə səmasından belə nazil olmuşdur. Əgər kimsə Mərhəmət Sahibinin dodaqlarının tələffüz etdiyi sözlərin şirinliyini dadsa, o, dünyanın bütün xəzinələri onun olsa belə, onlardan imtina edərdi ki, Onun səxavətli qayğı və inayətinin Dan Yerindən parlayan əmrlərindən heç olmasa birinin həqiqətini müdafiə edə bilsin.

“De: mənim qanunlarımdan Mənim libasımın şirin rayihəsi duyula və onların yardımı ilə Qələbə bayraqları ən yüksək zirvələrdə sancıla bilər. Mənim hakimiyyətimin Dili Mənim əzəmətli calalımın səmasından Mənim yaratdıqlarıma bu sözlərlə müraciət etmişdir. «Mənim əmrlərimə Mənim Camalıma məhəbbət xatirinə riayət edin». Heç bir dilin təsvir edə bilməyəcəyi fəzl rayihəsi ilə dolu bu sözlərdən Məhbubun ilahi ətrini iyləyən aşıqın xoş halına. Canıma and olsun! Mənim səxavət dolu iltifat əllərimdən ədalət şərabını içən kəs Mənim xilqətimin Şəfəqi üzərindən parlayan əmrlərimin ətrafında dolaşacaqdır.

“Sanma ki, Biz sənə sadəcə qanunlar məcəlləsi nazil etdik. Xeyr, Biz qüdrət və qüvvət barmaqları ilə seçim Şərabının möhürünü açdıq. Buna, Vəhy Qələminin nazil etdiyi şəhadət verir. Bunun üzərində düşünün, Ey bəsirət sahibləri!”⁶²

BÖLMƏ 28

Həzrət Bəhaullahın ardıcıl sürgünləri zay din xadimləri ilə əlbir olan iki despotun hökmü ilə olsa da, əslində Qüdrətli Allahın Özünün Əli ilə idarə olunurdu. Allahın Məzhəri bir yerdən başqa yerə – doğma vətənindən Onun Əmrinin mənəvi və inzibati mərkəzinin qurulacağı Əkka sahillərinə doğru – hərəkət edərkən, Onun azad etdiyi qüvvələr saysız-hesabsızdır. Aşağıdakı, Onun sürgün marşrutunu göstərən xəritə sizə Kitab 2-ni oxuyub-öyrənmənizdən tanışdır. Bu fəsildə əldə etdiyiniz bəsirətləri nəzərə alaraq, ən diqqətəlayiq yerlərin hər birində baş verənlərin ruhani əhəmiyyəti üzərində düşünmək üçün indi bir az vaxt ayırın. Və Onun həyatı ilə bağlı saysız-hesabsız hadisələri düşündükcə və Onun əzəmətinə və izzətinə, gücünə və qüdrətinə bir daha nəzər saldıqda, Onun sözlərini yada salın: “Əbədi olaraq insanların gözündən gizli qalanı Onun Məzhərindən başqa bir üsulla heç vaxt tanımaq olmaz və Onun Məzhəri Onun Missiyasının həqiqiliyinə Öz Şəxsiyyəti ilə göstərdiyi dəlildən daha böyük dəlil gətirə bilməz”.

BÖLMƏ 29

Bir Allah Məzhəri insanlar arasında yaşadığı müddətdə Onun fəvqəladə qüvvələri bütün dünyaya sirayət edir və bütün yaradılmışların mahiyyətində dərin dəyişikliklərə səbəb olur. Bu əzəmətli Gündə Həzrət Bəhaullah təxminən qırx il müddətində Allah Kəlamını insanlara nazil etdi və varlıq dünyasına elə hüdudsuz imkanlar bəxş etdi ki, onların üzə çıxarılması təsvirəgəlməz gözəlliyə malik sivilisasiyanın yaranmasına səbəb olacaqdır. Qırx il davam edən ilahi Vəhy 1892-ci il may ayının 29-da sona yetdi.

Süudundan doqquz ay əvvəl Həzrət Bəhaullah bu dünyanı tərk etmək arzusunu bildirmişdi. Həmin vaxtdan etibarən Onun yer üzündəki həyatının sona yaxınlaşması Onun danışıqlarından getdikcə daha aydın hiss olunurdu. Mayın 8-də gecə O, yüngül qızdırma keçirdi. Qızdırma növbəti gün artdı, lakin sonra elə bil keçib getmişdi. O, inananlardan və zairlərdən bəzilərinə Onunla görüşməyə izn verdi. Amma tezliklə aydın oldu ki, O, yaxşı deyil. Qızdırma qayıtdı və bu dəfə əvvəlkindən güclü oldu və Onun vəziyyəti ağırlaşdı. Mayın 29-da səhər 5:00-ə qədər Onun ruhu bu dünyadan süud etdi.

Süudundan altı gün əvvəl, O, Bəhəci Malikanəsində toplaşmış insanları hüzuruna çağırdı. Bu, onların Həzrət Bəhaullah ilə son görüşü idi. Yataqda, oğlanlarından birinin köməyi ilə uzanmış halda O, ardıcılara müraciət edərək buyurdu: “Mən sizin hamınızdan razıyam. Siz çox xidmətlər göstərmişsiniz və çox səylə çalışmışsınız. Siz hər səhər və hər axşam buraya gəlmişsiniz. Qoy Allah sizə bir olmaqda kömək etsin. Qoy O sizə varlıq Rəbbinin Əmrini ucaltmaqda yardımçı olsun”.⁶³ Yaş Onun ətrafında toplaşanların gözündən sel kimi axırdı.

Onun vəfatı haqqında xəbər teleqram vasitəsilə həmin anda Sultana çatdırıldı. Teleqram “Bəha Günəşi batdı” sözləri ilə başlayırdı və Sultana onun Müqəddəs nəşinin Evin yaxınlığında dəfn edilməsi planı barədə məlumat verilir. Evin elə qərbində kiçik bir otaq seçildi və Onun süud gününün axşamı Onun mübarək nəşini məzara qoydular. Nəbil həmin günlərin iztirab və həyəcanını belə təsvir edir: “Adama elə gəlirdi ki, torpaq dünyasında baş verən ruhani təlatüm Allahın bütün ələmlərini titrətdi... Bizim düşdüyümüz vəziyyəti təsvir etməkdə mənim batini və zahiri dilim gücsüz idi. Artan çaşqınlığın ortasında Evin ətrafındakı sahələrə toplaşmış Əkkanın və ətraf kəndlərin sakinləri ah-zar edir, başlarına döyür, öz kədərlərini ucadan söyləyərək ağlayırdılar”.⁶⁴

Bütün həftə boyu arasıkəsilməz şəkildə ziyarətçilər, Həzrət Bəhaullahın ailəsinə öz hüznlərini bildirməyə gəlirdilər. Cəmiyyətin bütün təbəqələrindən olan məşhur adamlar, müsəlmanlar, xristianlar, yəhudilər, şairlər, ruhanilər və məmurlar Onun itkisinə kədərlənir və Onun məziyyətlərini və böyüklüyünü vəsf edirdilər. Onlardan çoxu, hətta yazılı surətdə öz kədərlərini bildirirdilər. Belə yazılar əyalətin bütün şəhərlərindən gəlirdi və onların hamısı indi Həzrət Bəhaullah Əmrini təmsil edən Həzrət Əbdül-Bəhaya təqdim olunurdu. Lakin insanların kədərinə ifadə edən bu sözlər, Əmrin Vəlisinin sözləri ilə desək, “Onun Əmrinə bağlanmış və bu Əmrin bayrağını İranda, Hindistanda, Rusiyada, İraqda, Türkiyədə, Fələstində, Misirdə və Suriyada yüksəklərə qaldırmaqda qətiyyətli olan minlərlə inananların Həqiqət Günəşi batan zaman qəlblərindən süzülən o hədsiz sədaqətin saysız-hesabsız sübutları və kədər dənizi ilə müqayisədə bir damla idi”.

İndi, yuxarıdakı abzaslar üzərində bir az fikirləşdikdən sonra, qrupunuzun başqa bir üzvü ilə cütlük yaradın və öz sözlərinizlə Həzrət Bəhaullahın süudu haqqında hekayəni növbəli şəkildə təqdim edin.

BÖLMƏ 30

Həzrət Bəhaullahın süudundan sonra Həzrət Əbdül-Bəha Nəbilə Ziyarətnaməni təşkil edəcək parçaları seçməyi tapşırırdı. Bu Ziyarətnamə Həzrət Babın və Həzrət Bəhaullahın Məqamlarında oxunur. O, həmçinin Onların ildönümlərinin qeyd olunması zamanı da oxunur. Həzrət Bəhaullahın süudunun ildönümü 29 mayın erkən saatlarında yad edilir. İcmanızda belə

yığıncaqlarda iştirak etdikcə, siz bu hədsiz gözəllik Lövhünün mətni ilə yaxşı tanış olacaqsınız, əgər bunu hələ etməmişinizsə. Odur ki, Həzrət Bəhaullahın həyatı ilə bağlı bu kursu bitirdiyimiz indiki vaxtda həmin Lövhü oxuyub üzərində düşünməyiniz yerinə düşər:

“Sənin Uca Zatından zahir olana həmd-səna olsun və Sənin Əbha Camalından doğulan Bəha sənin üzərinə olsun! Ey Əzəmət Məzhəri! Ey Əbədlilik Sultanı! Ey Yer in və Göyün Padşahı! Şəhadət verirəm ki, Sənin vasitənlə Allahın Səltənəti və Hökmranlığı, Qüdrəti və Əzəməti aşkar oldu və Sənə görə Əbədiyyət Günəşi Qəzavü-Qədar Səmasında parladı və xilqət üfүүүndən Sənin Qeyb Camalın işıqlandı. Və şəhadət verirəm ki, Sənin Qələminin hərəkətilə “Kaf” ilə “Nun” hökmü imzalandı və Allahın gizli Sirri aşkar oldu. Varlıqlar yaranmağa başladı və Peyğəmbərlər Zühur etdilər.

“Şəhadət verirəm buna ki, Sənin Camalınla Məbudun Camalı göründü və Sənin Üzünlə Məqsudun Üzü parladı və Sənin tərəfindən gələn bir kəlmə ilə bütün yaradılmışlar ayrıldılar və müxlüslər ən uca zirvəyə yüksəldilər, müşrүklər isə cəhənnəmin dibinə vasil oldular.

“Və Şəhadət verirəm buna ki, hər kəs ki, Səni tanıdı, o, Allahı tanıdı və hər kəs ki, Sənin görüşünə nail oldu, o, Allahın görüşünə nail oldu. Xoş o adamın halına ki, Sənə və Sənin ayələrinə iman gətirdi, Sənin Səltənətinə baş əydi, Səni Görmək şərəfinə nail oldu, Sənin razılığını əldə etdi, Səni təvaf etdi, Sənin Taxtının qarşısında hazır oldu. Vay o adamın halına ki, Sənə zülm etdi, Səni dandı və Sənin ayələrinə inanmadı, Sənin Səltənətini inkar etdi, Sənin əleyhinə qalxdı, Sənin Üzünün qarşısında lovğalandı, Sənin Dəlillərinlə mübahisə etdi, Sənin hökmündən və Qüdrətindən qaçdı, belə adamlar Müqəddəs Lövhələrdə Əmr Barmağı ilə müşrүklər sırasında yazılmışlar.

“Ey mənim Allahım və Məhbubum! Öz rəhmət və inayət tərəfindən lütfünün müqəddəs yellərini mənə göndər. Ta ki, məni nəfsimdən və dünyadan ayırıb, Sənin görüş və yaxınlıq meydanına cəzb etsin. Çünki, Sən istədiyini etməyə Qadirsən və hər şeyin üzərində Hakimsən.

“Ey Allahın Camalı! Allahın Zikri, Allahın Tərifı, Allahın Bəhası, Allahın Nuru Sənin üzərinə olsun! Mən buna şəhadət verirəm ki, yer üzərində hələ Sənin kimi Məzlum görünməyib. Ömrün boyu bəlalər içində olmusan. Bir zaman zəncir və qandal altında və bir vaxt düşmən qılıncı altında idin. Bununla belə Alim və Hikmətli Allah tərəfindən Sənə Əmr olunanları xalqa çatdırdın.

“Ruhum Sənin zərərlərinə və canım Sənin bəlalərinə fəda olsun! And verirəm Allaha və Sənə, Sənin Üzünün Nuru ilə işıqlanan kəslərə, Sənin məhəbbətin xatirinə Sənin əmrlərinə əməl edənlərə, Səninlə Sənin yaratdıqların arasında maneçilik törədən pərdələri aradan qaldır, dünya və axirətin xeyirləri ilə məni ruziləndir. Həqiqətən, Sən Qüdrətli, Uca, Əziz, Günahları Bağışlayan və Rəhmlisən.

“Behiştə olan Sidr Ağacına və onun yarpaqlarına və budaqlarına, kökünə, gövdəsinə və qollarına, Sənin gözəl adlarının, uca sifətlərinin davamiyyəti qədər salavat olsun, ey mənim Allahım! Bundan sonra onları təcavüzkarların şərinə və zalımların qoşunlarından hifz eylə. Həqiqətən, Sən Qüvvətli və Qüdrətlisən,

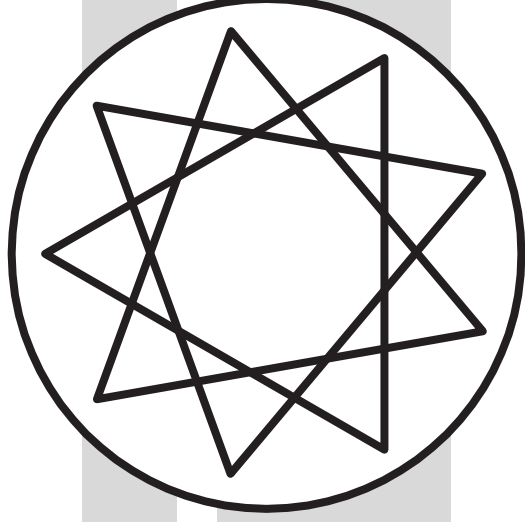
ey mənim Allahım! Sənin ziyarətinə nail olan bəndələrinə və kənizlərinə Sənin salavatın olsun! Həqiqətən, Sən Kərimсэн, böyük fəzl Sahibсэн. Səndən başqa Allah yoxdur. Sən günahları Bağışlayan və Ən Səxavətлисэн”.⁶⁵

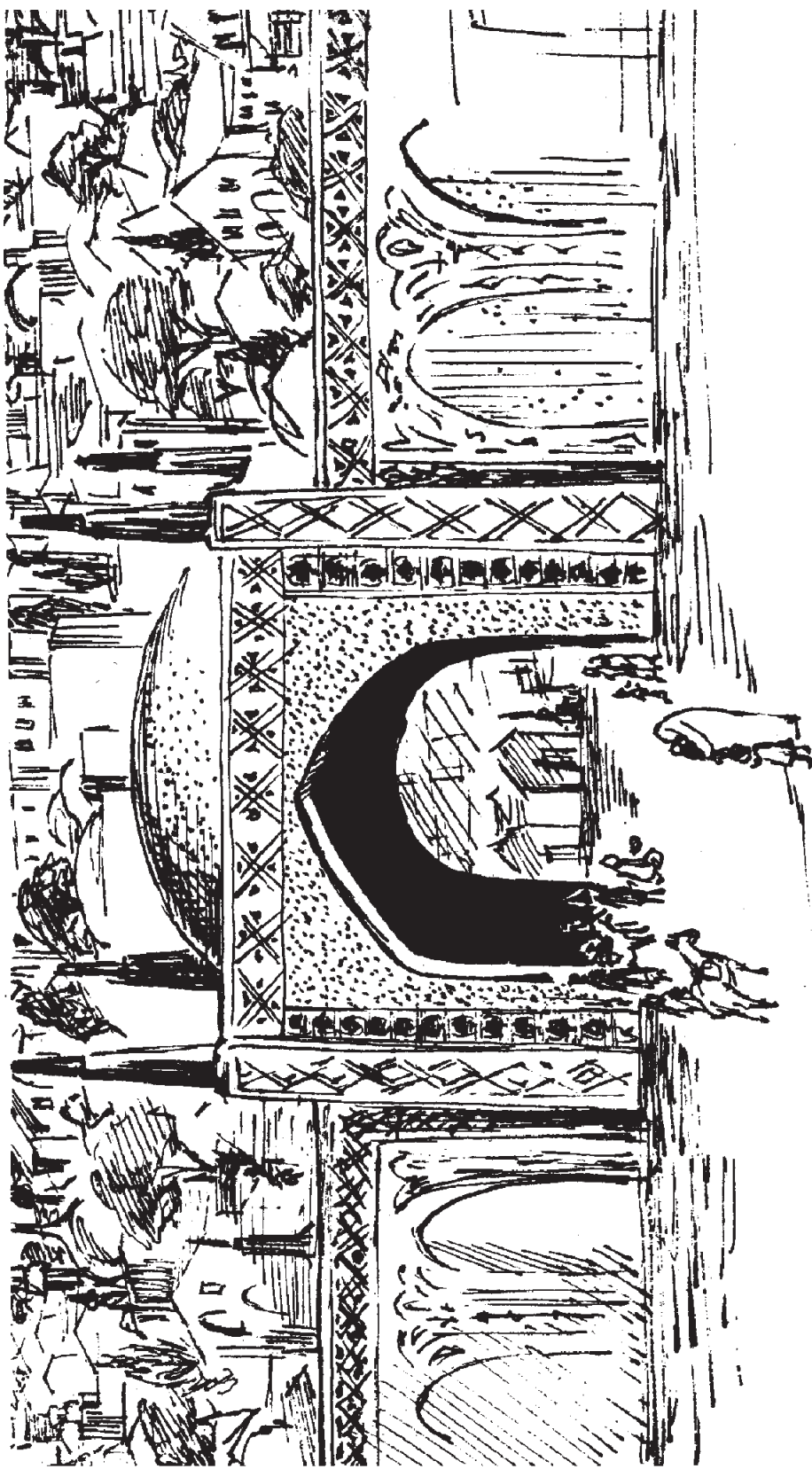
BÖLMƏ 31

Öz təcrübənizdən bilirsiniz ki, gələcək illərdə Həzrət Bəhaullahın həyat hekayəsini danışmaq üçün çoxlu imkanlarınız olacaq. Şübhəsiz ki, siz Kitab 2-ni tamamladıqdan sonra hekayəni dəfələrlə paylaşmışınız. Bu kitab sizə, dostlarınız və qonşularınızla onların evlərinə bir sıra ziyarətlər zamanı araşdırılacaq bir neçə dərinləşdirici mövzudan biri kimi Onun həyatı haqqında qısa, lakin hərtərəfli məlumat təqdim edir. İndi öyrəndiyiniz hesabat Kitab 2-də təqdim olunandan daha təfərrüatlıdır və siz Həzrət Bəhaullahın şəxsiyyəti haqqında müzakirələrinizə Onun həyatındakı hadisələrlə bağlı əldə etdiyiniz yeni bilikləri gətirə biləcəksiniz. Bununla belə, bu cür hadisələrdən Onun Vəhyinin təbiəti, Onun Missiyasının səciyyəsi, Onun zühuru ilə sərbəst buraxılan qüvvələrin miqyası və bu dövrün bəşər tarixində əhəmiyyəti haqqında əldə etdiyiniz bəsitətlər daha vacib olacaqdır. Şəraitdən asılı olmayaraq – istər Əmrdə yeni olan biri ilə qısa söhbət olsun, istərsə də kəndinizdə və ya qonşuluğunuzda ev təsərrüfatına baş çəkdiyiniz zaman təqdimat olsun – son təhlildə sizin Həzrət Bəhaullahın şəxsiyyəti haqqında necə danışdığınıza və dinləyiciyə nəyi çatdırdığınıza təsir edəcək olan bu bəsitətlərdir. Əlbəttə, elə vaxtlar olur ki, sadə təqdimat tələb olunur və aşağıdakı səhifələr bu baxımdan sizə kömək edə bilər.

Həzrət Bəhaullah

Allahın Calası

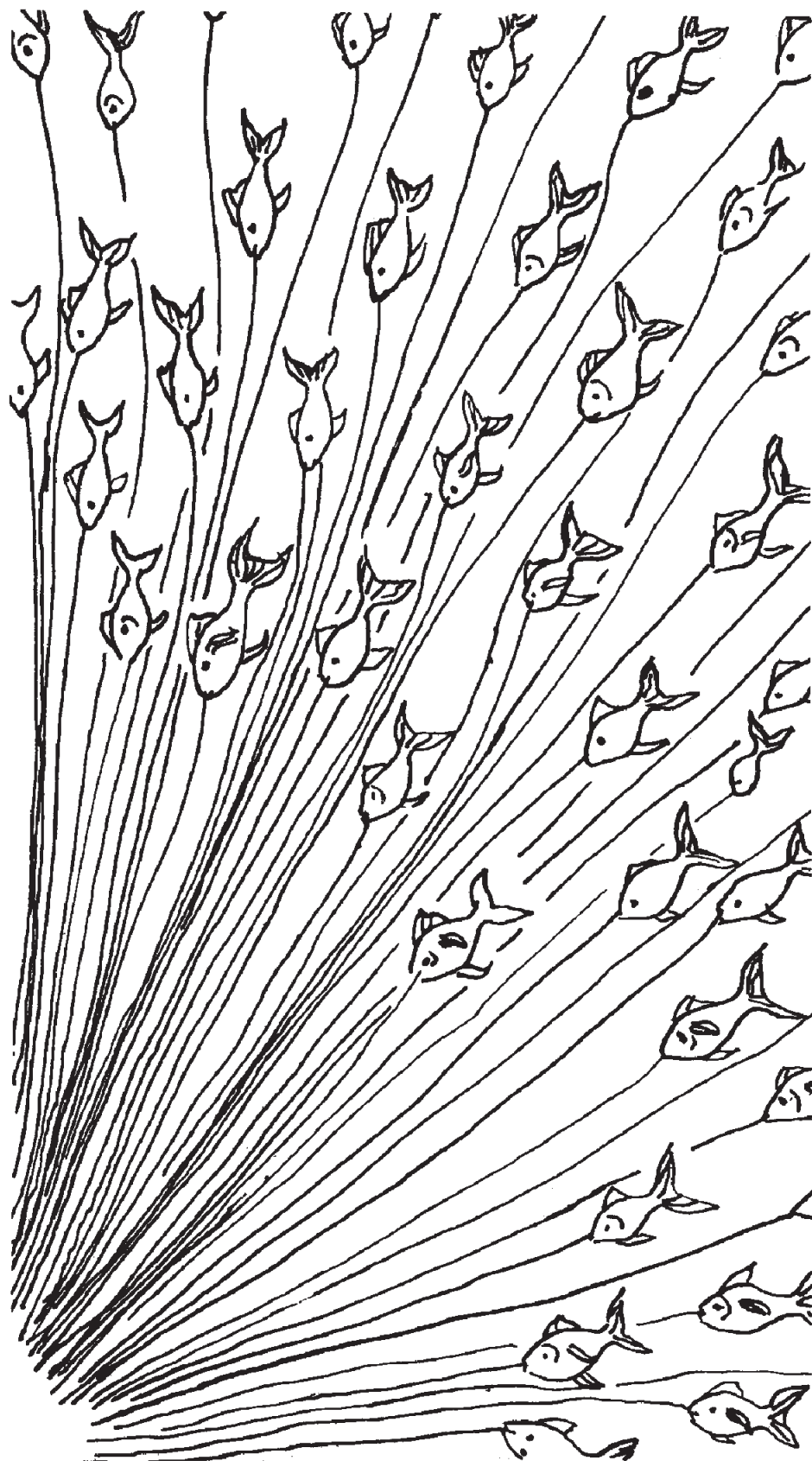

Həzrət Bəhaullah 1817-ci il, 12 noyabrda İranın paytaxtı Tehran şəhərində anadan olmuşdur.

Erkən yaşlarından Həzrət Bəhaullah əzəmət nişanələri nümayiş etdirmişdir. O, evdə bəzi təlimlər almışdır,

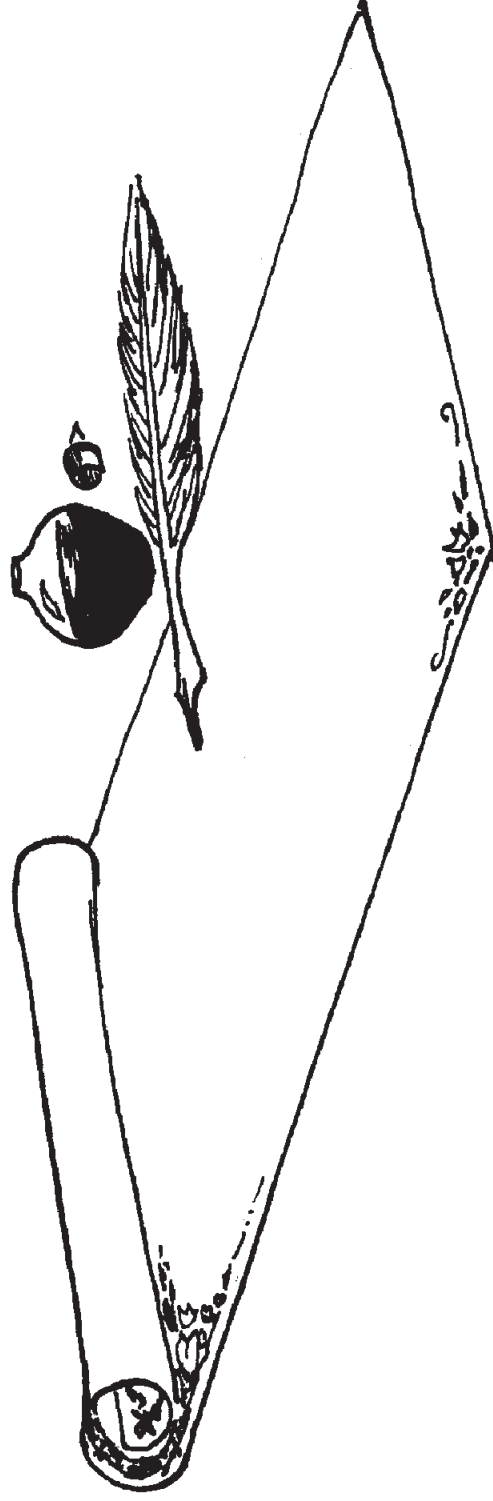
lakin məktəbə getməmişdir, çünki Allah Ona fitri bilik öta etmişdi.

Bir gecə Onun atası bir yuxu gördü, Həzrət Bəhaullah nəhəng bir dərjada üzürdü. Onun bədənindən saçılan nur suları işıqlandırırdı. Zil qara saçları bütün istiqamətlərdə dalğalar üzərində üzürdü. Və saysız-hesabsız balıqlar Onun arxasınca gəlirdi və onların hər biri Onun saçının bir telindən tutmuşdular. O, azad və qarşısalınmaz şəkildə üzürdü. Bu yuxu Həzrət Bəhaullahı gözləyən böyük təyinatı göstərən çoxlu əlamətlərdən biri idi.

Sonralar O gənc yaşına çatanda Ona təklif etdilər ki, şahın sarayında yüksək bir vəzifə tutsun, lakin O bundan imtina etdi. O, vaxtını məzlumlara, xəstələrə və kasıblara kömək etməyə və ədalət işini müdafiə etməyə həsr etmək istəyirdi.

İyirmi yeddi yaşı olanda Həzrət Bəhaullah Həzrət Babdan, Allahın yeni Elçisindən, insanları Bütün Zamanların Vəd olunmuşunun gəlişinə hazırlayan bir Kəsdən bir Yazı bağlaması aldı. Həzrət Bəhaullah Həzrət Babın Müjdəsini qəbul etdi və Onun ən şövqlü tərəfdarlarından biri oldu.

Hakim dairələr, Həzrət Bab tərəfindən bəyan olunan Həqiqəti qəbul etmək istəməyərək,

Ona inananları təqib etməyə başladılar və beləliklə, Həzrət Bəhaullahın əzab-əziyyətləri başladı.

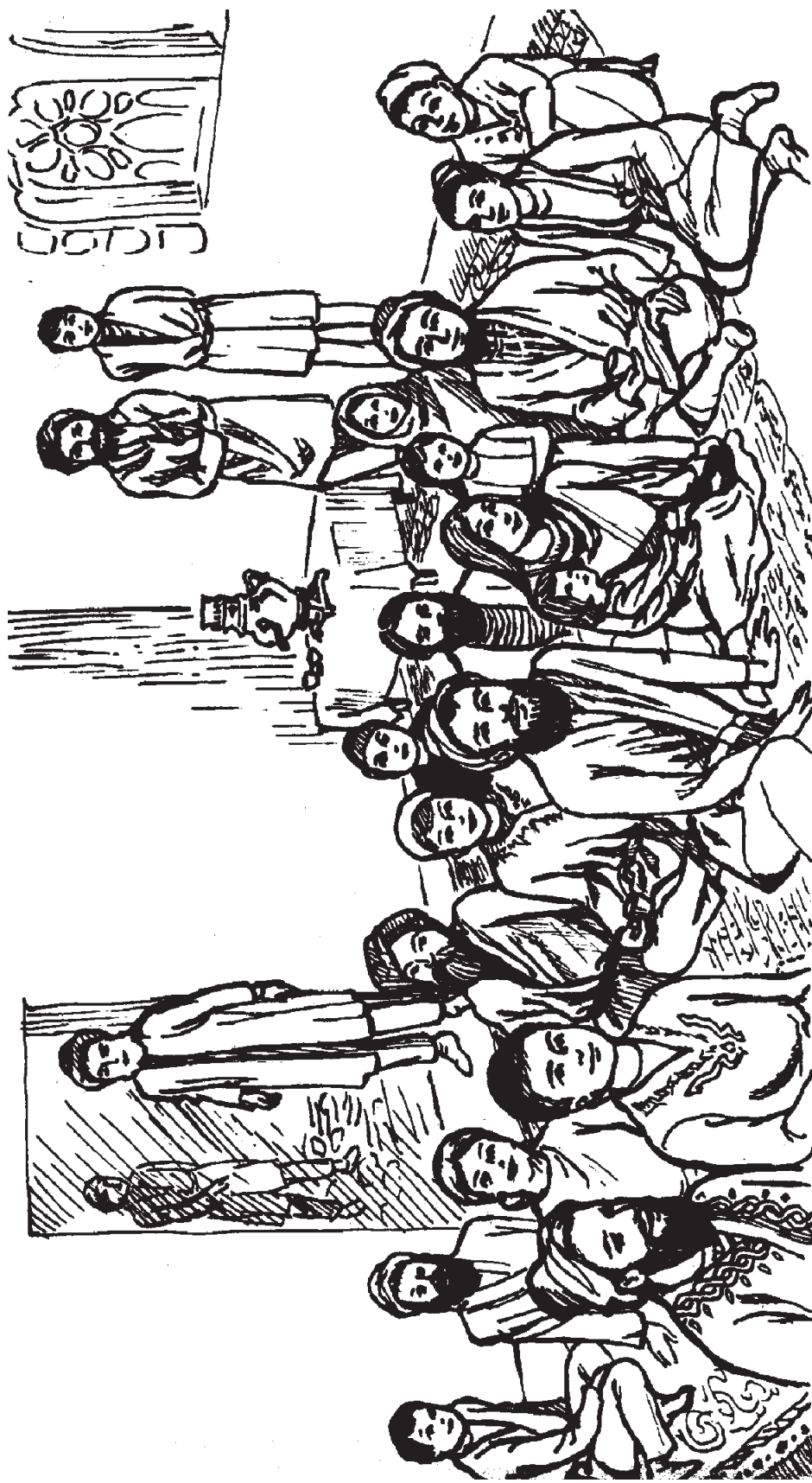
1852-ci ildə, O, həbs olundu və Tehranın ən dəhşətli zindanlarından birinə salınaraq zəncirlərlə qandallandı.

Bu zindanda Allah Həzrət Bəhaullah ayan etdi ki, O, Həzrət Babın və bütün keçmiş Peyğəmbərlərin vəd etdiyi Kəsdir. Bu qaranlıq zindandan Həqiqət Günəşi doğdu və dünyanı işıqlandırdı, bəşəriyyətin həyatında yeni Gün başladı.

Dörd ay zindanda qaldıqdan sonra, hökumət Həzrət Bəhaullahı Öz vətənindən sürgün etdi. Qışın amansız soyuğunda, Həzrət Bəhaullah və Onun ailəsi Tehrandan Bağdada kimi uzun bir yol qət etdi.

Həzrət Bəhaullahın şöhrəti Bağdadda hər tərəfə yayıldı. Hər cür mənsubiyyətdən olan insanlar Onun evinə toplaşırdu ki, Ondan kömək və məsləhət alsınlar. Həzrət Bəhaullahın nüfuzundan qorxan hökumət Onu vətəninə daha da uzaqlaşdırmaq qərarına gəldi.

Rizvan Bağ

Aprel 1863

Bağdadı tərk etməzdən öncə, şəhərdən kənardakı bir bağda Həzrət Bəhaullah on iki gün keçirdi.

Onunla vidalaşmaq üçün insanlar buraya axınla gəlirdilər. Məhz bu bağda Həzrət Bəhaullah elan etdi ki, O bu Gün üçün Allahın Məzhəridir. Əsrlər gəlib keçəcək, apreləki bu on iki günlük dövr Rizvan Bayramı kimi,

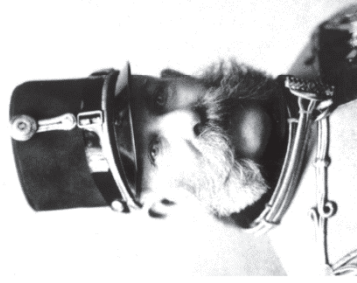
Həzrət Bəhaullahın cahanşümul Missiyasının Bəyanının ildönümü kimi qeyd olunacaq.

Əbdül-Əziz
Osmanlı Sultanı

II Aleksandr,
Rusiya Çarı

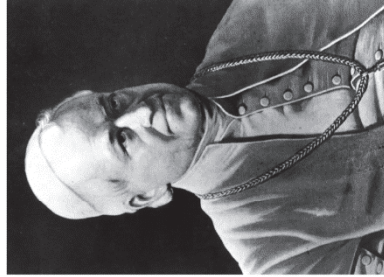
Frans İosif,
Avstriya İmperatoru

III Napoleon,
Fransa İmperatoru

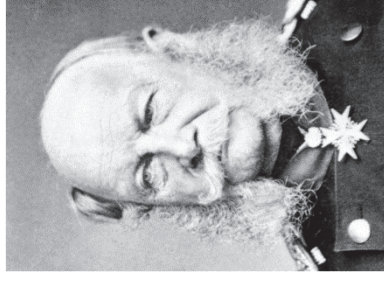
Nasirəddin
İran Şahi

IX Piy Roma Papası

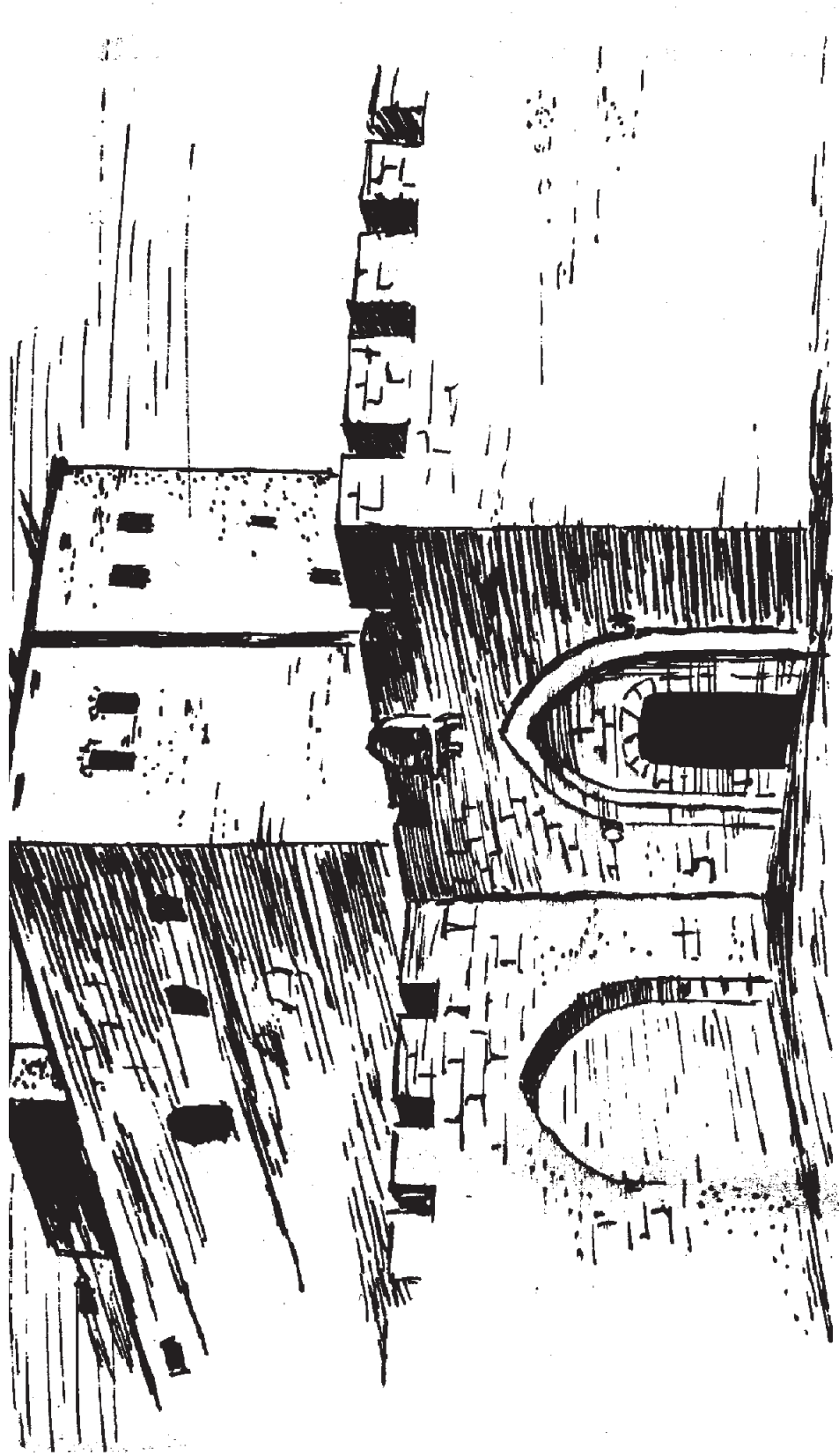

Viktoriya
İngiltərə Kraliçası

I Vilhelm,
Prussiya Kralı

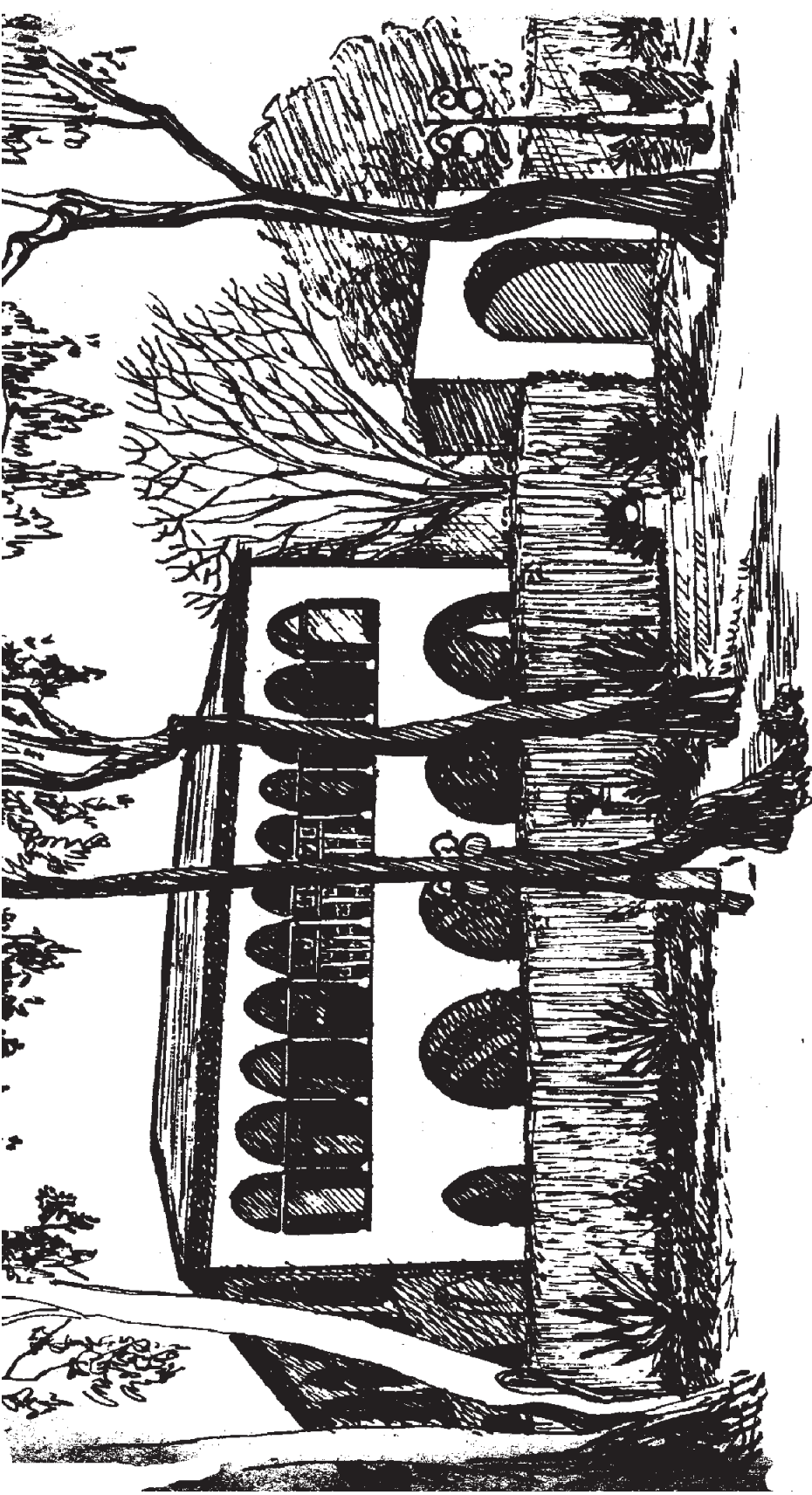
Həzrət Bəhaullahın növbəti sürgün yeri İstanbul, daha sonra isə Ədirnə oldu – hər iki şəhər indi Türkiyədədir. Sürgün olunmuş və məhbus olan Həzrət Bəhaullah, Ədirnədən dünyanın krallarına və hökmdarlarına məktublar göndərdi və onlara ədalətlə hərəkət etməyi, öz güclərindən istifadə edərək səfalət və müharibələrə son qoymağı əmr etdi.

Ədirnədə Həzrət Bəhaullahın şöhrəti, əvvəlki kimi yenə də bölgə sakinləri arasında yayıldı və hökumət Onu daha da uzağa, məhbəs-şəhər olan Əkkaya sürgün etmək qərarına gəldi. Bu elə bir zindan idi ki, oraya ən qatı cinayətkarları və iğtişaş salanları göndərirdilər ki, onların bir daha səsi eşidilməsin.

Məhbəs həyatının şərtləri son dərəcə ağır idi. Həzrət Bəhaullahın bəzi ardıcılıarı uzun məsafə qət edərək uzaq yerlərdən Əkkaya gəlirdilər, lakin Onun hüzuruna daxil olmalarına icazə verilmirdi. Onlar Onu ancaq uzaqdan ötürə görə bilirdilər, o zaman ki, Həzrət Bəhaullah zindanı hücrəsindən onlara əl sallayırdı.

Bölgədə getdikcə artan sayda insan Həzrət Bəhaullahın gücünü və böyüklüyünü görmək üçün gəldikcə, şərtlər tədricən yaxşılaşdı. Həyatının son illərində Həzrət Bəhaullah Əkka şəhərindən kənarda, Bəhce Malikanəsində yaşadı. O, Əkkada, Onun Ən Müqəddəs Kitabı olan “Kitabi-Əqdəs” də daxil olmaqla bəşəriyyət üçün cildlərlə rəhbərlik nazil etdi.

1892-ci ilin mayında Həzrət Bəhaullah süüd etdi. Onun son mənzil yeri Bəhicdədir və indi bu yer gözəl bağlarla əhatə olunmuşdur və yer üzündə ən Müqəddəs Yerdır. Hər il dünyanın hər yerindən minlərlə insan ehtiramlarını bildirmək və sakit mühitdə dua və meditasiya etmək üçün Onun məzarını ziyarət edir.

İSTİNADLAR

1. 18 aprel 1912-ci il tarixində edilmiş söhbətdən, *Ümumdünya Sülhünün Elanı: Həzrət Əbdül-Bəhanın 1912-ci ildə ABŞ və Kanadaya Səfəri zamanı Çatdırdığı Söhbətlər*-də çap edilib (Vilmett: Bahá'í Publishing, 2012), hissə. 2, s. 34.
2. *Ordular Rəbbinin Çağırışı: Həzrət Bəhaullahın Lövhləri* (Vilmett: Bahá'í Publishing, 2006), № 3.14–15, s. 248.
3. Yenə orada., № 3.16–17, s. 248–49.
4. *Dan Yerinin Şəfəqləri: Bəhai Vəhyinin İlk Günləri haqqında Nabilin Nəqli* (Vilmett: Bahá'í Publishing Trust, 1932, 2018 nəşri), s. 119.
5. Yenə orada., s. 119–20.
6. Həzrət Bəhaullah, *Qurdun Oğluna Məktub* (Vilmett: Bahá'í Publishing Trust, 1988, 2016 nəşri), s. 11.
7. *İlahi Fəlsəfəyə Dair Həzrət Əbdül-Bəhanın Fikirləri* (Boston: The Tudor Press, 1918), s. 53.
8. *Dan Yerinin Şəfəqləri*, s. 96.
9. Yenə orada., s. 104.
10. Yenə orada., s. 104–5.
11. Yenə orada., s. 105–6.
12. Yenə orada., s. 106.
13. Yenə orada., s. 107.
14. Yenə orada.
15. Yenə orada., s. 107–8.
16. *Həzrət Babın Yazılarından Seçmələr* (Vilmett: Bahá'í Publishing Trust, 2006, 2014 nəşri), № 3:8.1, s. 106–7.
17. Yenə orada., № 3:27.1, s. 126–27.
18. Yenə orada., № 5:21.3, s. 193.
19. *Dan Yerinin Şəfəqləri*, s. 113.
20. Yenə orada., s. 116.

21. *Həzrət Bəhaullahın Yazılarından Seçmələr* (Vilmett: Bahá'í Publishing Trust, 1983, 2017 nəşri), CXXIX, hissə. 1–2, s. 316–17.
22. Həzrət Əbdül-Bəha tərəfindən 22 may 1912-ci il tarixində edilmiş söhbətdən, *Ümumdünya Sülhünün Elanı*-nda çap edilib, hissə. 6, s. 193–94.
23. *Dan Yerin Şəfəqləri*, s. 607–8.
24. *Həzrət Bəhaullahın Kitabı-Əqdəsdən sonra Bəyan Olunmuş Lövhləri* (Vilmett: Bahá'í Publishing Trust, 1988, 2005 nəşri), № 4.22, s. 40.
25. Yenə orada., № 7.40, s. 96.
26. *Qurdun Oğluna Məktub*, s. 20–21.
27. *Dan Yerin Şəfəqləri*, s. 632.
28. *Qurdun Oğluna Məktub*, s. 21.
29. Yenə orada., s. 22.
30. *Ordular Rəbbinin Çağırışı*, № 1.6, s. 6–7.
31. *Həzrət Bəhaullahın Yazılarından Seçmələr*, XXIX, hissə. 5, s. 80.
32. 24 iyun 1936-cı il tarixində Şövqi Əfəndinin adından yazılmış məktubdan, Ümumdünya Ədalət Evinin Tədqiqat Departamenti tərəfindən hazırlanmış “Böhran və Qələbə: Bəhai Yazılarından Çıxarışlardan Seçmələr”-də, *Seçmələrdən Seçmələr*-də çap edilib (Maryborough: Bahá'í Publications Avstraliya, 1991), cild. 1, № 287, s. 148.
33. H. M. Bəlyuzi, *Həzrət Bəhaullah: Əzəmətli Padşah* (Oksford: George Ronald, 1991, 2018 nəşri), s. 106.
34. Həzrət Bəhaullah, Şövqi Əfəndi tərəfindən sitat gətirilib, *Allah Yanımızdan Keçir* (Vilmett: Bahá'í Publishing Trust, 1974, 2019 nəşri), s. 169–70.
35. Həzrət Bəhaullah, *Kitabi-İqan: Yəqinlik Kitabı* (Vilmett: Bahá'í Publishing Trust, 2003, 2018 nəşri), hissə. 278, s. 231.
36. Həzrət Bəhaullah, *Allah Yanımızdan Keçir*-də sitat gətirilib, s. 178–79.
37. Nəbili-Əzəm, *Allah Yanımızdan Keçir*-də sitat gətirilib, s. 215–16.
38. *Qurdun Oğluna Məktub*, s. 22.
39. Həzrət Bəhaullah, *Allah Yanımızdan Keçir*-də sitat gətirilib, s. 226.
40. *Kitabi-İqan*, hissə. 1, s. 3.

41. Həzrət Bəhaullah, *Gizli Kəlamlar* (Vilmett: Bahá'í Publishing Trust, 2003, 2012 nəşri), s. 3.
42. Həzrət Bəhaullah, *Allah Yanımızdan Keçir*-də sitat gətirilib, s. 147.
43. Həzrət Bəhaullah, *Kitabi-Əqdəs: Ən Müqəddəs Kitab* (Vilmett: Bahá'í Publishing Trust, 1993, 2013 nəşri), hissə. 75, s. 48.
44. Nəbili-Əzəm, *Allah Yanımızdan Keçir*-də sitat gətirilib, s. 240–41.
45. *Həzrət Bəhaullahın Yazılarından Seçmələr*, XIV, hissə. 1, 4–5, 11–12, s. 29–34.
46. *Allah Yanımızdan Keçir*, s. 252.
47. Həzrət Bəhaullah, *Allah Yanımızdan Keçir*-də sitat gətirilib, s. 292–93.
48. H. M. Bəlyuzi, *Həzrət Bəhaullah: Əzəmətli Padşah*, s. 317–19.
49. Həzrət Bəhaullah, *Allah Yanımızdan Keçir*-də sitat gətirilib, s. 292.
50. *Həzrət Bəhaullahın Dünyanın Krallarına və Liderlərinə Çağırışı* (Hayfa: Bəhai Dünya Mərkəzi, 1967, 1972 nəşri), s. 17.
51. Yenə orada., s. 28.
52. Yenə orada., s. 33.
53. Yenə orada., s. 39.
54. Yenə orada., s. 43.
55. Yenə orada., s. 47.
56. Yenə orada., s. 60.
57. Yenə orada., s. 63.
58. Yenə orada., s. 84.
59. Yenə orada., s. 95.
60. *Allah Yanımızdan Keçir*, s. 325.
61. Eduard Qranvil Braun, Həzrət Bəhaullahın sözlərinin qeydi, H. M. Bəlyuzi tərəfindən sitat verilib, *Həzrət Bəhaullah: Fəzl Şahı*, s. 378–80.
62. Həzrət Bəhaullah, *Kitabi-Əqdəs*-də, hissə. 1–5, s. 21–23.
63. Həzrət Bəhaullah, *Allah Yanımızdan Keçir*-də sitat gətirilib, s. 350–51.

64. Nəbili-Əzəm, *Allah Yanımızdan Keçir*-də sitat gətirilib, s. 351–52.
65. Həzrət Bəhaullah, *Bəhai Duaları: Həzrət Bəhaullahın, Babın və Həzrət Əbdül-Bəhanın Bəyan Etdiyi Dualar*-da (Vilmett: Bahá'í Publishing Trust, 2002, 2017 nəşri), s. 323–27.